

Κλεισθένους 17 - 105 52 Αθήνα

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Φωτογραφία: Το Βελούχι (Γ. Αθανασιάς)

24

Περίοδος Ε΄ • Χρόνος 6ος • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

– ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ , Η Ευρυτανία στην καρδιά της Αθήνας	3-8
– ΜΙΧΑΛΗ ΣΤΑΦΥΛΑ , Επισημάνσεις	9-11
– ΘΕΜΙΣ ΣΤΑΦΥΛΑ , Η Δημοκρατία του Θανάτου	12
– ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ , Για τη βιωσιμότητα του Παραρτήματος Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου	13-15
– Ι.Π. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ , Ταξίδια ανά την Ελλάδα του 1898	16
– ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ-ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΥΡΟΜΥΤΗ , Άγραφα 1454/55 μ.Χ.	17-31
– ΝΙΚ. ΙΓΓΛΕΣΗ , Στοιχεία για το νομό μας (1905 - 1906)	32-34
– ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΛΑΠΠΑ-ΚΕΛΕΣΗ , Εκπαιδευτικά προγράμματα Μουσείου Εθνικής Αντίστασης Κορυσχάδων	35-40
– ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΛΑΠΠΑ-ΚΕΛΕΣΗ , Συνομιλώντας με την Ιστορία	41-42
– Κ.Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ : Μια γλύπτρια και ζωγράφος με πρωτότυπες εμπνεύσεις	43
– ΑΓΑΘΟΚΛΗ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ , Η διαθήκη του Καραϊσκάκη	44
– ΚΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΤΣΑ , Η Αγία Βαρβάρα Αγράφων	45-47
– ΣΠΥΡΟΥ ΤΣΙΟΥΡΗ , Κ.Τ.Ε.Λ. Ευρυτανίας, Ιστορική πορεία προσφοράς στον τόπο μας	48-49
– ΚΩΣΤΑ ΔΗΜΟΥ ΜΑΡΑΓΙΑΝΝΗ , Ιστορικολαογραφικά Μεσοκώμης Ευρυτανίας	50-51
– ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΗ , Ανταπόκριση εκ Κερασόβου (Δημοσίευση πριν 85 χρόνια)	52
– ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΡΔΑΡΑ - ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ , Φαγιούμ (ποίημα)	53
– ΘΑΝΑΣΗ ΚΥΡΙΖΗ , Νοσταλγία (ποίημα)	54
– π.μ. , Εύθυμες παλιές Ιστορίες	54
– ΑΘΑΝ. Δ. ΣΤΑΜΑΤΗ , Όταν η πραγματικότητα ξεπερνά τη μυθοπλασία (Παρουσίαση του βιβλίου του Αλέξ. Πανόπουλου “Τρεις φορές στον Γολγοθά”)	55-56
– ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΚΡΙΚΕΛΗ , (1915-1996) Ο Σταυροφόρος της Υγείας	56
– Κ.Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ , Ευρυτανικά πένθη (Κ. Κρουστάλλης, Δ. Λιάγκας)	57
– ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ	58-61
– ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	62
– ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ	63
– ΙΔΡΥΜΑ ΓΑΖΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ	64-65
– ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ	66

ΜΕ ΔΙΗΜΕΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Η ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Σημαντική επιτυχία σημείωσαν οι δυο κορυφαίες πολιτιστικές εκδηλώσεις, που πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα κατά το διήμερο 23 και 24 Νοεμβρίου 2007, με πρωτοβουλία της ιστορικής Πανευρτανικής Ένωσης και σε συνεργασία με την Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων και την Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων. Οι εκδηλώσεις αυτές περιλάμβαναν: α) την παρουσίαση τριών (3) βιβλίων Ευρυτάνων Συγγραφέων και β) την παρουσίαση του θεατρικού έργου «Ο Αγαπητικός της Βοσκοπούλας» του **Δ. Κορομπλά** από το Θεατρικό Τμήμα του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου.

Α.- Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Η αίθουσα «ΟΜΗΡΟΣ» του Ξενοδοχείου «ΤΙΤΑΝΙΑ», που πραγματοποιήθηκε στις 23 Νοεμβρίου 2007 η πρώτη εκδήλωση του Πολιτιστικού διήμερου των συνεργαζόμενων κορυφαίων πολιτιστικών σωματείων της Αθήνας, ήτοι της Πανευρτανικής Ένωσης, της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων και της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων, ήταν ασφυκτικά γεμάτη, καθώς και ο χώρος έξω από αυτήν. Αποδείχθηκε πως ο χώρος ήταν ανεπαρκής για μια τόσο μεγάλη συνάθροιση.

Η εκδήλωση άρχισε με τον παρακάτω χαιρετισμό του Προέδρου της Πανευρτανικής Ένωσης κ. **Κώστα Αντ. Παπαδοπούλου**:

«Σεβαστό ιερατείο,
Κυρίες και κύριοι,

Τα μέλη των Δ. Σ. της Πανευρτανικής Ένωσης, της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων και της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων, συνδιοργανωτές της λαμπρής και πληθωρικής αυτής εκδήλωσης, χαίρουν μεταξύ χαιρόντων, ιδιαίτερα σήμερα, διότι εκπληρώνουν ένα ΧΡΕΟΣ επιβεβλημένο απέναντι σε πνευματικούς εργάτες, όπως είναι η κ. ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΜΠΟΤΟΝΑΚΗ και οι κ.κ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ και ΠΑΥΛΟΣ ΝΤΑΛΗΣ, οι οποίοι μας πρόσφεραν τα υπό παρουσίαση βιβλία τους. Άξιος ο μισθός τους αφού με το δικό τους - ξεχωριστό τρόπο - ο καθένας τους, μας έχει φιλέψει πλούσια εδέσματα πνευματικά, και εύγεστους καρπούς, κομμένους από τον πολύκαρπο κήπο της ιστορίας και της παράδοσής μας.

Πιστεύω πως όλοι οι Ευρυτάνες τους **ευχαριστούν** εγκάρδια για τη μεγάλη αυτή προσφορά τους στον τόπο μας, τους **συγχαίρουν** και τους **εύχονται** να συνεχίσουν με αμείωτο το ενδιαφέρον να συνεχίσουν την ιστορική και λαογραφική έρευνα, καθώς και τη συγγραφική τους προσπάθεια, επιτελώντας το ΧΡΕΟΣ τους στη γενέθλια γη μας.

Υστερα από όλα αυτά, σεβαστοί πατέρες, κυρίες και κύριοι, περιορίζομαι να σας **ευχαριστήσω** για την αθρόα και αυθόρμητη αυτή προσέλευσή σας και να σας **καλωσορίσω** στην απομινή βραδιά, η οποία αποτελεί προϊόν αγαστής συνεργασίας των τριών παραπάνω μεγάλων Ευρυτανικών Σωματείων.

Σας ευχαριστώ!»

Πρώτη σειρά από αριστερά: π. Άγγελος Παπαθανασίου, π. Δημήτριος Παπασπύρου, Κλεομένης Κουτσούκης, Παν. Βλάχος, Ευάγγελος Καρφής, Γ. Χαρδαλιάς, Δ. Τσιώλης.

Από αριστερά: Σερ. Σκάνδαλος, Κ. Παπαδόπουλος, Ι. Ζούμπος, Λουκία Δρούλια, Μαρία Παναγιωτοπούλου - Μποτονάκη.

Στη συνέχεια ο κ. **Σεραφεΐμ Σκάνδαλος**, Γεν. Γραμματέας της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών ανήγγειλε τους παρευρισκόμενους επίσημους και αμέσως μετά έδωσε το λόγο στον κ. **Ιωάννη Ζούμπο**, Πρόεδρο της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων, ο οποίος και παρουσίασε συνοπτικά αλλά εύληπτα την κ. **Λουκία Δρούλια**, Ομότιμη Δ/ντρια Ερευνών Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών, εισηγήτρια της παρουσίασης του βιβλίου της κ. **Μαρίας Παναγιωτοπούλου - Μποτονάκη** «*Βιβλιογραφικός Οδηγός Ευρυτανίας*».

Η κ. **Δρούλια** «κατέκτησε» αμέσως το πολυπληθές ακροατήριο και σίγουρα με τη δική της, επιστημονική κρίση, αξιολόγησε επαρκέστατα το έργο της συγγραφέα, έργο μοναδικό και πολύτιμο για την ευρυτανική και όχι μόνο βιβλιογραφία, ένα έργο που μας έλειπε... Στη συνέχεια η κ. **Μ. Παναγιωτοπούλου - Μποτονάκη** ευχαρίστησε όλους όσους συντέλεσαν στην έκδοση του σπουδαίου έργου της, το οποίο και πήραν «δωρεάν» όσοι ... «τυχεροί» πρόλαβαν.

Ο λόγος στη συνέχεια δόθηκε στον καθηγητή κ. **Ηλία Λιάσκο**, ο οποίος παρουσίασε τον πανοσιολογιότατο πρωτοπρεσβύτερο π. **Κωνσταντίνο Βαστάκη**, ο οποίος εντυπωσίασε και σαγήνευσε κυριολεκτικά τους ακροατές με τη χαρακτηριστική γλυκύτητα των λόγων του, παρουσιάζοντας το βιβλίο του κ. **Γιώργου Αθανασιά** «*Ο Πατροκοσμάς, οδοιπόρος στα δύσβατα ευρυτανικά μονοπάτια*». Όλοι οι ακροατές έγιναν «συνταξιδευτές» «στα Ευρυτανικά χωριά και στα οφιοειδή μονοπάτια τους, τα περιστοιχισμένα από τα καταπράσινα αειθαλή έλατα, τους κέδρους και τα πουρνάρια, μονοπάτια από όπου πέρασε και αγίασε ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός».

Τέλος, ο συγγραφέας κ. **Γιώργος Αθανασιάς** με το δικό του ξεχωριστό, ποιητικό, λόγο του ευχαρίστησε όλους τους συντελεστές της έκδοσης, καθώς επίσης τους διοργανωτές της βραδιάς και, φυσικά, τους παρευρισκόμενους.

Το τρίτο μέρος της εκδήλωσης περιλάμβανε την παρουσίαση του βιβλίου του κ. **Παύλου Νταλλή** «*Η Βούλη και η Παλαιοκατούνια Ευρυτανίας, Ιστορικά και Λαογραφικά Στοιχεία*», βιβλίο το οποίο εκδόθηκε πρόσφατα από την Πανευρυτανική Ένωση. Στην αρχή ο κ. **Ελευθέριος Φούκας**, Γενικός Δ/ντής του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους αναφέρθηκε «εν ολίγοις» στο συγγραφέα και το βιβλίο του και παρουσίασε, στη συνέχεια, τους εισηγητές κ.κ. **Κλεομένη Κουτσούκη**, Ομότιμο Καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου και **Δημήτριο Τσέλιο**, Πάρεδρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Ο Καθηγητής κ. **Κλεομένης Κουτσούκης**, που κατά «γνωμάτευση» του επόμενου ομιλητή κ. **Δ. Τσέλιου** «*πάσχει από ένα χρόνιο και αθεράπευτο νόσημα, το της «υπερβολικής αγάπης του προς τους γενέθλιους τόπους μας*», προς τους τόπους της Ευρυτανίας» με λόγο εμπειριστατωμένο παρουσίασε το βιβλίο του κ. **Νταλλή**, στον οποίον, όπως τόνισε, «*αξίζουν θερμά*

Από αριστερά: Σερ. Σκάνδαλος, Ι. Ζούμπος, Κ. Παπαδόπουλος, Ελ. Φούκας, Κλεομ. Κουτσούκης, Δ. Τσέλιος και Παύλος Νταλλής.

συγχαρητήρια για τον αξιοζήλευτο ερευνητικό μόχθο που κατέβαλε», διότι προσφέρει «σημαντική συμβολή στην γνωριμία με την ιστορία της Ευρυτανίας».

Ο κ. **Δημήτριος Τσέλιος**, τέλος, με μια υπέροχη εισήγηση μας ξενάγησε στη Βούληψη και στην Παλαιοκατούνα, μέσα από τις σελίδες του παραπάνω βιβλίου, ενώ στο τέλος μας διάβασε υποδειγματικά «αποσπάσματα κειμένων και κάποιες ιστορίες, που μετέπεσαν αργότερα στην περιοχή των ανεκδότων». Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο συγγραφέας κ. **Παύλος Νταλλής**, που και αυτός με τη σειρά του και με συγκινητικά λόγια ευχαρίστησε «από τα βάθη της καρδιάς του» τους συντελεστές της έκδοσης και της παρουσίασης αυτής, κατά την οποία, όπως τόνισε «τιμώνται δυο ταπεινά χωριά της Ευρυτανίας μας, η Βούληψη και η Παλαιοκατούνα».

Η εκδήλωση έκλεισε με ευχαριστίες από τον κ. Ιωάννη Ζούμπο, πρόεδρο της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων.

Αξίζει να σημειωθεί πως η όλη εκδήλωση χαρακτηρίστηκε ως μία πνευματική πανδαισία και πως σε όλη τη διάρκειά της στο ακροατήριο δεν παρατηρήθηκαν «κινήσεις» κούρασης, απεναντίας δε αυτό παρακολούθησε τη ροή όλων των ομιλιών, με προσοχή και επαυξανόμενο ενδιαφέρον.

Στην εκδήλωση ήταν παρόντες οι πανοσιολογιότατοι πρωτοπρεσβύτεροι π. **Κων/νος Βαστάκης**, π. **Ιωάννης Διώτης**, π. **Άγγελος Παπαθανασίου**, π. **Δημήτριος Παπασπύρος**, ο αιδεσιμώτατος π. **Σπυρίδων Μποτονάκης** ο Αναπληρωτής Νομάρχης κ. **Δημ. Τσιώλης**, ο Αναπληρωτής του Δημάρχου Καρπενησίου κ. **Ευάγγελος Καρφής**, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Δομνίστας κ. **Δημ. Κοντός**, ο Δημοτικός Σύμβουλος Καρπενησίου και μέλος του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ Ευρυτανίας κ. **Γ. Κων/νος Λιάπης**, ο εκπρόσωπος του Δημάρχου Βύρωνος κ. **Γ. Χαρδαλιάς**, οι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι κ.κ. **Γ. Λάγαρης**, **Όλγα Διώτη**, οι πολιτευτές κ.κ. **Νάσος Γεωργαλής** (Νομαρχιακός Σύμβουλος), **Κ. Μπουμπουρής** και η κ. **Τσιάκα - Γιαννοπούλου**, ο Προϊστάμενος της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ευρυτανίας κ. **Ιωάννης Παπαγεωργίου**, ο ηθοποιός και συγγραφέας κ. **Νίκος Μπακογιάννης**, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου «ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ» κ. **Παν. Βλάχος**, ο κ. **Οδυσσεάς Κονδύλης**, εκπρόσωπος του Συλλόγου Ευρυτάνων Β. Ελλάδας «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ», εκπρόσωποι πολιτιστικών συλλόγων κ.ά.

Μηνύματα έστειλαν οι Υπουργοί Εξωτερικών κ. **Ντόρα Μπακογιάννη**, Οικονομίας και Οικονομικών κ. **Γ. Αλογοσκούφης**, ο Βουλευτής του Νομού μας κ. **Ηλίας Καρανίκας**, οι Δήμαρχοι Δομνίστας κ. **Γιάννης Σταμάτης** και Αγράφων κ. **Χρήστος Μπούρας**, ο Δημοτικός Σύμβουλος Καρπενησίου κ. **Ντίνος Μπομποτσιάρης** και ο Εκδότης του ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ κ. **Χρήστος Τσάμπρας**, ο π. Πρόεδρος της Πανευρυτανικής Ένωσης κ. **Π. Κωστοπαναγιώτης** και ο «πρύτανης των ευρυτανικών γραμμάτων» κ. **Μιχάλης Σταφυλάς**.

Σημειώνεται ότι χορηγός της εκδήλωσης αυτής ήταν ο Ευρυτάνας επιχειρηματίας κ. **Κώστας Αβράμπος**.

Διακρίνονται οι Κ. Παπαδόπουλος, π. Κων/νος Βαστάκης, Ηλίας Λιάσκος και Γ. Αθανασιάς

B.- Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ «Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑΣ» ΣΤΟΥΣ ΕΥΡΥΤΑΝΕΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Αθρόα και πέρα από κάθε προσδοκία υπήρξε η συμμετοχή των Ευρυτάνων της Αθήνας στην πρόσκληση των κορυφαίων Ευρυτανικών Σωματείων της Πανευρυτανικής Ένωσης, της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων και της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων για την παρακολούθηση της

θεατρικής παράστασης «Ο Αγαπητικός της Βοσκοπούλας» από το Θεατρικό Τμήμα του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου.

Η αιθουσα του Πνευματικού Κέντρου ήταν κατάμεστη. Αρχίζοντας το πρόγραμμα ο Πρόεδρος της Πανευρυτανικής Ένωσης κ. Κώστας Αντ. Παπαδόπουλος απηύθυνε τον παρακάτω χαιρετισμό:

*«Εξοχότατε πρώην πρωθυπουργέ και επίτιμη πρόεδρε του Αρείου Πάγου κ. **Ιωάννη Γρίβα**, αξιότιμη Βουλευτή του Νομού μας κ. **Ηλία Καρανίκα**, Κύριε Αναπληρωτή Νομάρχη, κύριοι κύριοι εκπρόσωποι της Δημοτικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης,*

Κυρίες και κύριοι,

Ως Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ιστορικής Πανευρυτανικής Ένωσης, που είχε την έμπνευση της παρουσίασης του θεατρικού έργου του Δ. Κορομηλά «Ο Αγαπητικός της Βοσκοπούλας» από το Θεατρικό Τμήμα του όντως δραστήριου Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου, αισθάνομαι την ανάγκη αλλά και την υποχρέωση να ευχαριστήσω:

- *Τα Δ.Σ. των δυο άλλων μεγάλων πολιτιστικών Ευρυτανικών Σωματείων της Αθήνας, ήτοι της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων και της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων, που υιοθέτησαν ομόφωνα την πρότασή μας, ώστε από κοινού να διοργανώσουμε την απομινή βραδιά, καθώς και την ανεπανάληπτη χθεσινोβραδινή πανδαισία, κατά την οποία παρουσιάστηκαν βιβλία Ευρυτάνων Συγγραφέων.*

- *Τους χορηγούς του 1ου Πολιτιστικού μας διημέρου στην Αθήνα κ.κ. **Κώστα Αβράμμο**, που κάλυψε τη φιλοξενία του θιάσου επί διήμερο και **Γεώργιο Κουτρουλιά**, που παρέθεσε σε πολυτελέστατο κατάστημά του πλουσιότατο δείπνο στους ερασιτέχνες ηθοποιούς και στους παράγοντες της παράστασης αυτής στις 24-11-2007*

- *Τους χορηγούς επικοινωνίας που είναι οι Τοπικές Εφημερίδες «ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ ΤΥΠΟΣ», «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΝΕΑ», «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟΣ ΠΑΛΜΟΣ» και «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ», καθώς και οι Σταθμοί «ΡΑΔΙΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ» και «ΡΑΔΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ», και φυσικά ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στον Πρόεδρο κ. **Σπύρο Τσιούρη** και στα μέλη του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου, ιδιαίτερα δε στη Θεατρική Ομάδα, για την ανταπόκρισή τους στην πρόσκλησή μας αυτή.*

Κυρίες και κύριοι

Στη σημερινή εποχή, εποχή της καταναλωτικής κοινωνίας και της απρόσωπης ύλης, εποχή που η παγκοσμιοποίηση απειλεί να σαρώσει τα πάντα, είναι επιτακτική η ανάγκη να διαφυλάξουμε την ιστορική μνήμη και την παράδοσή μας. «Πίσω στις ρίζες μας!», είναι το μήνυμά μας. Αυτές οι ρίζες κρύβουν τις σπιθές της ζωής και αυτές χαλυβδώνουν τη θέληση του λαού για τη ζωή και τη δημιουργία. Γυρίζοντας στις ρίζες μας, επιστρέφουμε στη λαϊκή μας ψυχή...

Ένα κομμάτι από τις ρίζες αυτές είναι και το υπό παρουσίαση έργο του Δ. Κορομηλά, που αποτελεί μια ζωντανή εικόνα του παρελθόντος με πρωταγωνιστές τους προγόνους μας.

Ας το απολαύσουμε!

Σας καλωσορίζω εκ μέρους όλων των συνδιοργανωτών και σας ευχαριστώ για την αθρόα και αυθόρμητη προσέλευσή σας! Καλή διασκέδαση!»

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου κ. **Σπύρος Τσιούρης** σε σύντομο χαιρετισμό του ευχαρίστησε την Πανευρυτανική Ένωση, την Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων και την Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων για την άρτια οργάνωση, το πολυπληθές ακροατήριο και τους χορηγούς της παράστασης. Ακολούθως ο κ. **Σεραφείμ Σκάνδαλος**, Γεν. Γραμματέας της Ο.Ε.Σ. ανήγγειλε τους επίσημους και αμέσως μετά άρχισε η παράσταση.

Το ξεκίνημα ήταν εντυπωσιακό, όπως και η συνέχεια. Σε πολλά χρονικά σημεία τα χειροκροτήματα διέκοπταν τους ερασιτέχνες ηθοποιούς, που η απόδοση των ρόλων τους ήταν καταπληκτική. Η γνωστή ηθοποιός κ. **Άννα Πολυτίμου - Παπακωνσταντίνου**, που ήταν

παρούσα δήλωσε πως η παράσταση ήταν άρτια από κάθε πλευρά, ενώ οι ερασιτέχνες ηθοποιοί δεν είχαν να ζηλέψουν τίποτα από γνωστούς επαγγελματίες.

Η όλη εκδήλωση έκλεισε με ευχαριστίες του κ. **Ιωάννη Ζούμπου** εκ μέρους των συνδιοργανωτών, ενώ η κ. **Ιωάννα Ζωγραφοπούλου** ευχαριστώντας το Θεατρικό Τμήμα του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου πρόσφερε ένα βιβλίο συλλογής ποιημάτων του αειμνηστου αδελφού της **Δώρα Άνθη (Ζωγραφόπουλου)**.

Παρόντες στην εκδήλωση ήταν οι: πρώην πρωθυπουργός και επίτιμος Πρόεδρος του Αρείου Πάγου κ. **Ιωάννης Γρίβας**, ο βουλευτής του Νομού Ευρυτανίας κ. **Ηλίας Καρανίκας**, ο **Αναπληρωτής Νομάρχης Ευρυτανίας κ. Δημήτριος Τσιώλης**, οι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι κ.κ. **Όλγα Διώτη** και **Γ. Λάγαρης**, ο Δημοτικός Σύμβουλος Καρπενησίου και μέλος του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ κ. **Κώστας Λιάπης**, ο εκπρόσωπος του Ευρυτάνα Δημάρχου Βύρωνα κ. **Γ. Χαρδαλιάς**, οι πολιτευτές του Νομού μας κ.κ. **Νάσος**

Γεωργαλής και **Λάμπρος Μάκκας**, ο Αντιπρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών κ. **Μπαλλάς**, ο Ταμίας κ. **Κ. Αβράμπος** και η Γραμματέας κ. **Νούλα**, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου «ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ» κ. **Παναγιώτης Βλάχος**, η ηθοποιός κ. **Άννα Πολυτίμου - Παπακωνσταντίνου** κ.ά.

Τέλος, όπως προαναφέρθηκε, χορηγοί της εκδήλωσης ήταν οι Ευρυτάνες επιχειρηματίες κ. **Κώστας Αβράμπος** και **Γεώργιος Κουτρουλιάς**.

Ο θίασος επί σκηνής. Διακρίνονται ακόμη οι: Κ. Παπαδόπουλος, Βάσω Χαλκιά, Ι. Ζούμπος και καθιστός ο βουλευτής του νομού μας κ. Ηλίας Καρανίκας. (Φωτ. Γ. Τάσιος)

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Κ. ΣΠΥΡΟΥ ΤΣΙΟΥΡΗ, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

Αγαπητοί συντοπίτες, αγαπητοί συμπατριώτες φίλοι Ευρυτάνες (και μη), κυρίες και κύριοι.

Η χαρά μας είναι πάρα πολύ μεγάλη, όπως και η συγκίνησή μας, που βρισκόμαστε σήμερα κοντά σας, να σας παρουσιάσουμε το θεατρικό έργο **του Δ. Κορομπλά «Ο αγαπητικός της Βοσκοπούλας»**. Εκ μέρους του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου σας απευθύνω εγκάρδιο χαιρετισμό, και σας ευχαριστώ με τη σειρά μου για την παρουσίας σας εδώ.

Η ιδέα λοιπόν του αγαπητού φίλου και τόσο πολύ δραστήριου κι αεικίνητου Προέδρου της «*Πανευρυτανικής*» του **Κώστα Παπαδόπουλου** γι' αυτή μας την εκδήλωση, παίρνει σήμερα σάρκα και οστά. Εύχομαι δε να γίνει απαρχή για τη διενέργεια κι άλλων παρόμοιων εκδηλώσεων.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καρπενησίου έχει ζωή 28 χρόνων. Αρχικά ξεκίνησε τη δράση του με θέατρο. Ήταν κάτι πρωτόγνωρο για το Καρπενήσι εκείνη την εποχή, κι ο κόσμος το αγάλιασε με αγάπη. Και ναι μεν το θεατρικό τμήμα σταμάτησε τη δράση του ελλείψει σκηνοθέτη, όμως ο Σύλλογός μας συνέχισε τη δράση του (με διακυμάνσεις) με τα χορευτικά του τμήματα. Αυτή τη στιγμή έχουμε χορευτικά τμήματα όλων των ηλικιών με άξιους χοροδασκάλους που απαριθμούν πάνω από 300 μέλη. Βρισκόμαστε σε διαρκή εγρήγορση και σε καθημερινή δράση, χωρίς βέβαια να επαναπαυόμαστε στις δάφνες μας. Δίνουμε έμφαση στους νέους μας. Εντρυφούν στην παράδοση, στις ρίζες στον πολιτισμό μας. Στόχος μας είναι να μην χαθεί η πολύτιμη αυτή παράδοση, η ελληνικότητα τα ήθη και τα έθιμά μας. Έστω και ψιχία να πάρουν απ' αυτά, μπαίνει το λιθαράκι. (Γνωρίζουμε βέβαια από ποια ξενόφερτα ακούσματα κατακλύζονται, βομβαρδίζονται και

μολύνονται καθημερινά).

Ο Σύλλογος επί τέλους ευτύχησε να έχει σκηνοθέτη, εδώ και δύο χρόνια, κι έτσι «αφρυνίστηκε» το θεατρικό του τμήμα. Η έλευση στο Καρπενήσι της φιλόλογου καθηγήτριας κυρίας **Βασιλικής Σταμάτη** μας έδωσε νέα πνοή. Μέρι στιγμής ανεβάσαμε δύο θεατρικά έργα. Τις «*κυρίες της αυλής*» πέρασε, και το παρόν θεατρικό που σε λίγο θα απολαύσετε. Η κυρία Σταμάτη, είναι ένας θεατράνθρωπος. Έχει έρωτα, πάθος, αγάπη για το θέατρο. Και δεν είναι μόνον μια απλή φιλόλογος, Είναι παιδαγωγός, είναι παιδοτρίβης, αγαπά αυτό που κάνει, είναι ανιδιοτελής πάνω απ' όλα.

Χορηγοί σ' αυτή μας την προσπάθεια είναι ο Νομάρχης μας ο **Κώστας Κοντογεώργος**, είναι ο Δήμαρχος Καρπενησίου και Πρόεδρος της ΤΕΔΚ ο **Βασίλης Καραμπάς**, και ο τ. πρόεδρος της ΤΕΔΚ ο **Δημ. Τάσης**. Οι πόρτες του είναι ανοιχτές για μας οποιαδήποτε στιγμή, γιατί γνωρίζουν την προσφορά και το έργο μας. Επίσης χορηγοί είναι επιχειρηματίες Ευρυτάνες (αναγράφονται στα προγράμματα που κρατάτε στα χέρια σας) που αγαπούν τον τόπο τους, και συμβάλλουν έτσι στο έργο του Συλλόγου μας. Τους ευχαριστούμε θερμά.

Τέλος ευχαριστούμε κι εσάς που είσατε κοντά μας, κι ευχόμαστε να περάσετε μια όμορφη βραδιά.

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ κ. ΗΛΙΑ ΚΑΡΑΝΙΚΑ

Αγαπητοί πατριώτες,
είναι ιδιαίτερα συγκινητικό, σημαντικό, αλλά και ενθαρρυντικό το γεγονός, ότι σήμερα και αύριο, τόσο και τόσο αξιόλογοι άνθρωποι, γράφουν για τον τόπο μας, συμμετέχουν σε θεατρικά δρώμενα, παράγουν πολιτισμό. Η Ευρυτανία και οι άνθρωποί της είναι εδώ, σκαπανείς στην παραγωγή σκέψης, γνώσης, πολιτισμού.

Ο τόπος μας, με την μακρά πορεία του στο χρόνο, με τη ζωντανή ιστορία του, λιγότερο γνωστή και περισσότερο άγνωστη, έχει όλες τις προϋποθέσεις να πρωτοστατήσει με το εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό το οποίο και μπορεί να γίνει καταλύτης.

Οι Ευρυτάνες συγγραφείς **Μαρία Παναγιωτοπούλου - Μποτονάκη, Γιώργος Αθανασιάς** και **Πάυλος Νταλλής** με το έργο τους φωτίζουν ιστορικές εκδοχές και όψεις του τόπου μας, προσφέρουν περαιτέρω την ιστορική επιστήμη και την βιβλιογραφία.

Λόγος επαινετικός αληθώς ταιριάζει στους συγγραφείς, αλλά και λόγος ευχαριστήριος για άλλη μια φορά προς τους Προέδρους και τα Δ.Σ. της Πανευρυτανικής Ένωσης, της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων και της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων, γιατί με αγώνα άοκνο, συνεχή και αθόρυβο, σε εποχές ιδιαιτευσής και ατομισμού, προσπαθούν για την ανάδειξη, την πρόοδο και την αναβάθμιση της γενέθλιας γης.

Λυπάμαι, εξαιτίας προγραμματισμένης από μηνός, υποχρέωσης συμμετοχής μου σε εκδήλωση Ευρυτάνων της Θεσσαλονίκης, αναγκάζομαι να μη βρίσκομαι κοντά σας την πρώτη μέρα, των διήμερων πολιτιστικών εκδηλώσεων. Σας συχαίρω και πάλι και εύχομαι καλή επιτυχία.

Ηλίας Καρανίκας
Βουλευτής Ευρυτανίας

Στην πρώτη σειρά: Βασ. Τσίπρας, πρώην Βουλευτής, Πρόεδρος της ΛΑΡΚΟ Α.Ε., Δημ. Τσιώλης Αναπληρωτής Νομάρχης Ευρυτανίας, Γ. Χαρδαλιάς. Δεξιά ο π. Ιωάννης Διώτης κ. ά.

ΟΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΣΤΑΦΥΛΑ

Μπλόκαρε η υπόθεση της δωρεάς του σπιτιού μου για Πνευματικό Κέντρο στη Γρανίτσα. Υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ του νομομαθούς Δημάρχου Απεραντιών και της Ανεξάρτητης Αρχής του «Συνηγόρου του Πολίτη». Ο Συνήγορος με την 8566/2007 γνωμοδότησή του ζητάει να ακυρωθούν οι βεβαιώσεις, βάσει των οποίων συντάχθηκε συμβολαιογραφική πράξη γονικής παροχής, γιατί εκδόθηκαν αναρμοδίως (και είναι αναληθείς) και όπως επισημαίνεται «παρήγαγαν έννομες συνέπειες που δημιουργούν την υποχρέωση ανάκλησης των βεβαιώσεων προς αποκατάσταση της βεβαιότητας του δικαίου» και ο Δήμαρχος διαφωνεί - όπως περίπου θα διαφωνούσε κάποιος Βεληγκέκας τον παλιό καιρό.

ΦΤΩΧΟΤΕΡΗ Η ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ

Η Ευρυτανία μας έγινε φτωχότερη με το θάνατο του **Κώστα Κρουστάλλη** - του γνήσιου ευπατρίδη, όπως τον προσδιόρισε η **Βάσω Φεγγούλη** στον καλό «Παλμό». Μπροστά σε όλες εκδηλώσεις που πρόβαλαν την Ευρυτανίας, ήπιος αλλά μαχητής, όταν έπρεπε, απολάμβανε της εμπιστοσύνης και της αγάπης των Ευρυτάνων και ειδικά των Καρπενησιωτών που τον τιμούσαν με την ψήφο τους. Σαν Δάσκαλος έβλεπε την ευθύνη της Παιδείας για να γίνει ο κόσμος καλλίτερος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Πνευματική εισβολή της Ευρυτανίας στην Αθήνα. Η Πανευρυτανική Ένωση σε συνεργασία με την Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων και την Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων οργάνωσαν εκδήλωση για την παρουσίαση τριών βιβλίων με ευρυτανικό ενδιαφέρον. Τον «*Βιβλιογραφικό Οδηγό Ευρυτανίας*» της **Μαρίας Παναγιωτοπούλου**, το «*Ο Πατροκοσμάς οδοιπόρος στα δύσβατα ευρυτανικά μονοπάτια*» του **Γιώργου Αθανασιά** και «*Η Βούληση και η Παλαιοκατούνα Ευρυτανίας - Ιστορικά και Λαογραφικά στοιχεία*» του **Παύλου Β. Νταλλή**. Ωραίες παρουσιάσεις από εκλεκτούς μελετητές των έργων.

Και το Ευρυτανικό Θέατρο στην Πρωτεύουσα. Παρουσιάστηκε το γνωστό θεατρικό έργο του **Δ. Κορομπλά** «*Ο Αγαπητικός της Βοσκοπούλας*» από τη Θεατρική Ομάδα του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου. Με θάρρος οι ερασιτεχνικοί καλλιτέχνες μας κατέβηκαν στην Αθήνα. Και λέω με θάρρος γιατί ο «Αγαπητικός» παίχθηκε από πολλούς επαγγελματικούς θιάσους και οι περισσότεροι Αθηναίοι θυμούνται το παίξιμό τους από μεγάλους καλλιτέχνες. Υπάρχει και ένα άλλο καλό στην περίπτωση. Μπορεί να αναδειχθούν κάποιοι από τους δικούς μας σε επαγγελματίες ηθοποιούς. Δεν είναι παράξενο. Πολλοί μεγάλοι ηθοποιοί ξεκίνησαν ακόμα και από μαθητικές παραστάσεις.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΜΑΣ

Στην 23η Διεθνή Έκθεση Τουρισμού PHILOXENIA 2007 το Περίπερο της Ευρυτανίας διακρίθηκε και πολλοί επισκέπτες μιλούσαν με τα καλλίτερα λόγια για την άμογη εμφάνιση και από την ευγένεια των υπεύθυνων του Γραφείου Τουρισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευρυτανίας. Ευχές για πάντα τέτοια να 'χουμε.

ΚΑΙ ΜΙΑ ΗΜΙΜΑΥΡΗ ΣΕΛΙΔΑ...

Και μια ημίμαυρη σελίδα. Το σπίτι που δωρήθηκε στη Γρανίτσα για Πνευματικό Κέντρο σαμποταρίστηκε και ο Δήμαρχος όχι μόνο δεν ενδιαφέρθηκε αλλά έκανε το αντίθετο. Πέταξε στο καλάθι των αχρήστων την εισήγηση του Συνηγούρου του Πολίτη για να διευκολυνθεί η υλοποίησης δωρεάς, αν και μπορούσε από την πρώτη μέρα της αποδοχής να ενεργήσει. Το αστείο είναι πως ο Δήμαρχος απαντώντας στην Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγούρου του Πολίτη έγραψε πως δεν εμπλέκεται στην υλοποίηση της εισήγησης γιατί υπάρχουν πολλές όμοιες. Δεν κατάλαβε πως η εμπλοκή σε θέμα αρμοδιότητας δεν εξαρτάται από το κέφι του Δημάρχου. Το Σύνταγμα το επιβάλλει. Και το χειρότερο είναι πως οι 8 βεβαιώσεις για περιουσιακά στοιχεία εξαρτώνται από «ιδίαν αντίληψιν» του εκδώσαντος - όπως ... νομολογεί. Αλλά ο Εισαγγελέας Ευρυτανίας για αυτήν την περίπτωση με διάταξή του αποφάνθηκε ότι ο εκδώσας τις βεβαιώσεις είναι αναρμόδιος. Φαίνεται πως οι νόμοι στο Δήμο Απεραντίων τηρούνται ανάλογα με τη δημοκρατική βούληση.

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ

- Επιτέλους ο **Γ. Καφαντάρης** γυρίζει στο χωριό του και στο σπίτι του στην Ανατολική Φραγκίστα. Η δωρεά των 100.000 δολλαρίων από τον **Κώστα Πανουργιά** διευκολύνει στην αριότερη παρουσίαση της ζωής και του έργου ενός Μεγάλου Πολιτικού ανδρός που τόσα πρόσφερε στην Ελλάδα. Δυστυχώς ως τώρα η Πολιτεία δεν ενδιαφέρθηκε για την προβολή της προσφοράς του.

- Τον περασμένο χρόνο η Πανευριτανική ζήτησε όπως το 2006 προσδιοριστεί ως έτος Καφαντάρη, αλλά δυστυχώς δεν εισακούστηκε. Ευτυχώς η Πρόεδρος της Βουλής κ. **Άννα Ψαρούδα - Μπενάκη** ύστερα από παρέμβαση της τ. Υφυπουργού Πολιτισμού και καθηγήτριας Πανεπιστημίου **Κέλλυς Μπουρδάρη** ενέκρινε την αγορά ορισμένων αντιτύπων του βιβλίου «Γ. Καφαντάρης - μια ζωή στις επάλξεις της Δημοκρατίας» για να σταλεί σε όλα τα Γυμνάσια και τα Λύκεια της Αιτωλοακαρνανίας και Ευρυτανίας. Ωραία θα ήταν η απόφαση αυτών των Σχολείων να βάλουν τους μαθητές να γράψουν μια εργασία για τον Καφαντάρη. Έτσι για να συνεχιστεί η γνώση για την προσφορά στην πατρίδα και στο Έθνος του Μεγάλου Συμπατριώτη μας.

- Παράπονο έχει και η Πανευριτανική Ένωση και μαζί της όλοι οι Ευρυτάνες από τα ΕΛ.ΤΑ (Φιλοτελική Υπηρεσία). Απαντώντας σε σχετικό γραπτό αίτημα του προέδρου της κατά το προηγούμενο έτος υποσχέθηκαν ότι θα εξετασθεί το αίτημα για να μπει σε γραμματόσημο ο μεγάλος αυτός Πολιτικός, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 60 χρόνων από το θάνατό του, μέσα στο 2007. Όμως ακόμα τίποτα. Ποτέ δεν είναι αργά. Ας το κάνουν τώρα εκτός αν συνεχίσουν να εκδίδουν λουλούδια, κολυμβητές και ποδοσφαιρικές ομάδες...

ΚΟΡΙΟΙ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΟ

Άλλο και τούτο. Δυο Δάσκαλοι που υπηρετούν στην Ευρυτανία έβαλαν κοριούς στο Σχολείο τους. Το δικαστήριο τους καταδίκασε σε ένα χρόνο φυλάκιση. Κακώς. Οι άνθρωποι αυτοί έπρεπε να παραπεμφθούν σε ψυχιατρείο. Γιατί η πράξη τους ήταν ένας παραλογισμός χωρίς αιτία. Ποιόν κατασκόπευαν; Φοβάμαι πως η πληθώρα των ηλεκτρονικών μέσων θα μας αλλάξουν ... την πίστη.

ΝΟΜΠΕΛ...ΑΠΟΧΗΣ

Η πρόσκληση της λογοτέχνιδας **Ελένης Χουζούρη** στο Καρπενήσι από την Οικολογική Ομάδα ήταν μια καλή ιδέα, που τιμάει και τους προσκαλέσαντες και την προσκαλεσμένη. Μόνο που σκέπτομαι αν υπήρχαν ακροατές. Γιατί κοντεύουμε να πάρουμε το νόμπελ αποχής από τα πνευματικά δρώμενα.

Και το λέμε και το ξαναλέμε αυτό που συμβαίνει. Μου έλεγε ο αγαπητός καθηγητής με το

τεράστιο συγγραφικό έργο του, ο **Μένιος Κουτσούκης**, που είναι καμάρι των όσων μπορούν να εκτιμήσουν του πνευματικό του βεληκεές, στην εκδήλωση για τον **Κωνσταντίνο Τσάτσο** ήταν λιγότερο από δέκα ακροατές. Ε, όχι, συμπατριώτες μου, της ευρυτανικής πρωτεύουσας. Πρέπει να συνειδητοποιήσετε πως η συμμετοχή μας σε εκδηλώσεις δίνουν περισσότερο βάρος στην ευρυτανική μας ταυτότητα. Και στον πολιτισμό μας.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟ ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ

Κάτι γίνεται στο Δήμο Απεραντίων. Ο **Θόδωρος Κατσιάδας**, μέλος της Δημοκρατικής Επιτροπής παραιτήθηκε με προσωπική ανακοίνωση στο Δήμαρχο **Δημήτρη Τάτση**, γιατί όπως γράφει «η πλειοψηφία των μελών δεν διατυπώνει καμιά απολύτως (τη λέξη την έχει με κεφαλαία) άποψη παρά μόνον να αρκούνται σε ένα Ναι (κι αυτό το έχει με κεφαλαίο προς την εκάστοτε προαποφασισμένη απόφαση του Δημάρχου)». Κάτι τέτοιες συμπεριφορές δεν προάγουν το έργο της Αυτοδιοίκησης. Κανονικά ο Δήμαρχος έπρεπε να διαγράψει το Θόδωρο - όπως γίνεται στα κόμματα... να λειτουργεί ως κομματικό γραφείο.

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Η επέτειος της Εθνικής Αντίστασης γιορτάστηκε στο Καρπενήσι με λίγους έως ελάχιστους κατοίκους. Οι βολεμένοι στα σπιτάκια τους ή στο ... τάβλι απαξίωσαν τον εορτασμό, όπως διάβασα στον «Ευρυτανικό Τύπο». Κρίμα. Γιατί είναι πρόωρα να ξεχάσουμε τη μνήμη αυτών που αγάπησαν με νου και καρδιά την πατρίδα. Στην εμπνευσμένη ομιλία της **Μαρίας Παναγιωτοπούλου** τονίστηκε χαρακτηριστικά πως «Σήμερα που σε όλη την Ευρώπη φαίνεται να εκκολάπεται πάλι ο φασισμός χρειάζεται δουλειά πολλή για γυρίσει ο ήλιος...» Η ομιλήτρια δένοντας το παρελθόν με το παρόν, μας βάζει όλους μπροστά στις ευθύνες μας. Αχ! Πουν' ο καιρός που κάναμε τραγούδι τον καϋμό μας...

Περιοδικό «Πνευματική Ζωή»
(Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών)
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ

Χατζοπούλου 49 - 17 671, Καλλιθέα
Τηλ. 210 95 88 333

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ από το 1988
Διευθυντής: Μιχάλης Σταφυλάς

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Γράφει η **Θέμις Σταφυλά**

Ο Κάρλος Σλιμ Ελού, ένας Μεξικανός (διαβάζω στην Εφημερίδα «TANEA» της 5-7-2007) είναι ο πλουσιότερος άνθρωπος στον κόσμο. Προς στιγμήν σταματάω και προσπαθώ να φανταστώ, πώς πρέπει να αισθάνεται άμα είσαι ο πλουσιότερος στον κόσμο, αλλά δεν τα καταφέρνω. Τι θα μπορούσα άραγε να κάνω εγώ, αν στ' αλήθεια ήμουν ο πλουσιότερος άνθρωπος; Τίποτα δεν μου έρχεται στο μυαλό, ούτε να φας ακόμα ακόμα λίγο περισσότερο από το πιο αγαπημένο σου έδεσμα, από όσο χωράει το στομάχι σου μπορείς. Να μπορούσες τουλάχιστον να αυγατίσεις έστω για λίγο τις ημέρες της ζωής σου. Ούτε αυτό. Το μυαλό μου γυρίζει πίσω στο βάθος του χρόνου. Όταν δεκαοχτάχρονο κορίτσι, έβλεπα τη μάνα μου να πεθαίνει στα σαράντα οχτώ της χρόνια και δεν μπορούσα να κάνω τίποτα για να την κρατήσω στη ζωή. Τότε σκεπτόμουν πως αν είχα πολλά λεφτά ίσως κάτι να κατάφερνα. Μα δεν ήταν έτσι. Στο γεμάτο αγωνία βλέμμα μου και στις ερωτήσεις στους γιατρούς, πέστε μου τι μπορώ να κάνω για να σωθεί, η απάντηση ήταν, ούτε εσύ ούτε εμείς μπορούμε να κάνουμε κάτι. Δεν γίνεται τίποτα.

Τότε ένιωθα τόσο ανήμπορη τόσο μηδενισμένη. Ένιωθα ένα σκέτο τίποτα. Μετά από πολλά χρόνια και αφού είχα αποκτήσει γνώσεις και εμπειρίες σχετικά με τη ζωή, είδα το γιο του Ωνάση να πεθαίνει και τον πατέρα του να στέκεται ανήμπορος μπροστά στο επερχόμενο κακό. Ήταν ίσως η πρώτη φορά που συνειδητοποίησα πως σε ορισμένα γεγονότα και οι πλούσιοι και οι φτωχοί ήμαστε ίσοι. Έβλεπα αυτόν τον μεγιστάνα του πλούτου με τα πολλά πετρελαιοφόρα, με τις πολλές καταθέσεις και την αμύθητη περιουσία να μη διαφέρει σε τίποτα από κείνο το φτωχό κοριτσάκι που ήμουν εγώ τότε που έχανα τη μάνα μου. Σε τι ωφελεί λοιπόν το να είσαι ο πλουσιότερος άνθρωπος στον κόσμο; Το σκέφτονται άραγε καθόλου αυτό, όσοι αγωνίζονται και χαλάνε τα καλλίτερα χρόνια τους και την ψυχική ηρεμία τους για να γίνουν πλούσιοι; Δεν μπορεί, κάπου στο πίσω μέρος του μυαλού τους θα υπάρχει αυτή η σκέψη, αλλά το κυνήγι του θησαυρού και η αγάπη για τον πλούτο είναι πιο μεγάλη, και τους κάνει να ξεχνάνε ποιος είναι ο τελικός προορισμός για όλους. Ξεχνάνε τη δημοκρατία του θανάτου και ίσως έτσι χάνουν την ουσία και το αληθινό νόημα της ζωής.

ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Τ.Ε. Ι. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

Καθολική υπήρξε η αντίδραση όλων των Ευρυτάνων στην εισήγηση του Συλλόγου των Καθηγητών του Παραρτήματος Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου για τη μεταφορά του στη Λαμία. Ύστερα από την ομόφωνη απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Ευρυτανίας (9-11-2007) και την παρόμοια της Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Ευρυτανίας (10-11-2007) οι εκπρόσωποι των μεγάλων Ευρυτανικών Συλλόγων της Αθήνας, ήτοι της Εταιρείας Ευρυτανικών Συλλόγων, του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών, του Ιστορικού - Λαογραφικού Κέντρου «Ο ΕΥΡΥΤΟΣ», της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων, της Πανευρυτανικής Ένωσης και του Συνδέσμου «ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ», ύστερα από κοινή συνεδρίαση αποφάσισαν όπως αποσταλεί το παρακάτω υπόμνημα, αφενός, και αφετέρου όπως πραγματοποιηθεί επίσκεψη στον αρμόδιο Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Παρακάτω δημοσιεύουμε το σχετικό υπόμνημα.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΡΟΣ

Την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευρυτανίας

Θέμα: «Βιωσιμότητα παραρτήματος Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου» ή άλλως:

Συνέχιση λειτουργίας και διεύρυνση του ΤΕΙ Καρπενησίου

Οι υπογράφοντες το παρόν, ως εκπρόσωποι των παραπάνω μεγάλων ευρυτανικών συλλόγων, συνήλθαμε σε κοινή συνεδρίαση (30 Νοεμβρίου 2007) και ενημερωθήκαμε για το θέμα «βιωσιμότητα παραρτήματος Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου» με βάση το υπ' αριθμ. 12/2007 απόσπασμα πρακτικού του Νομαρχιακού Συμβουλίου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευρυτανίας.

Θεωρώντας και εμείς κατεπείγον το προαναφερόμενο θέμα καταλήξαμε στις ακόλουθες σκέψεις:

1. Διερμηνεύοντας πλήρως τα αισθήματα των μελών των Συλλόγων που εκπροσωπούμε, τασσόμαστε υπέρ της εισήγησης του κ. Νομάρχη και κατά συνέπεια στηρίζουμε πλήρως τις αποφάσεις του Νομαρχιακού Συμβουλίου, που ελήφθησαν ομόφωνα στη συνεδρίαση της 12/9 Νοεμβρίου 2007.

2. Ως εκ τούτου εκφράζουμε την πλήρη αντίθεσή μας στην από 31/10/2007 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Καθηγητών του Τμήματος Δασοπονίας Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου, με την οποία ζητείται η μεταφορά του τμήματος αυτού στη Λαμία για τους λόγους που αναπτύσσονται σ' αυτήν.

3. Αναγνωρίζουμε και εκτιμούμε το ενδιαφέρον και τις καταβαλλόμενες προσπάθειες του διδακτικού προσωπικού του τμήματος για την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος και την άρτια κατάρτιση των σπουδαστών.

4. Δεν μπορεί όμως και δεν πρέπει η ατυχής συγκυρία του μειωμένου αριθμού των εισαχθέντων σπουδαστών να επηρεάσει κατά ουδένα τρόπο τη λειτουργία και βιωσιμότητα του Τμήματος Δασοπονίας Καρπενησίου και τη μεταφορά του στη Λαμία. Άλλοι προβαλλόμενοι λόγοι, όπως λ.χ. το κόστος λειτουργίας, ιδιαίτερα των εργαστηρίων, η πρόσβαση σπουδαστών στη βιβλιοθήκη, η σπουδαστική μέριμνα, η στελέχωση του Ιδρύματος με διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, είναι ζητήματα που εντάσσονται σε ένα μακροπρόθεσμο σχεδιασμό οργάνωσης και εκτέλεσης, που απαιτεί πάνω απ' όλα καλοπροαίρετη συζήτηση με αρμόδιους φορείς, οι οποίοι, απ' όσο γνωρίζουμε, θεωρούν καθήκον τους και έχουν τη διάθεση να συμβάλουν στην επίλυσή τους.

5. Παίρνοντας αφορμή από το θέμα αυτό, θεωρούμε σκόπιμο να θέσουμε ευρύτερα το θέμα

της ίδρυσης και λειτουργίας και άλλων τμημάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ευρυτανία, θέμα ήδη υπεσχημένο προς την πανεπιστημιακή κοινότητα.

6. Αιτίαισεις, όπως οι παραπάνω, που προβάλλονται για τη μεταφορά του Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου δεν μπορούν να αναιρέσουν την φιλοσοφία, που υπαγόρευσε την ίδρυση και λειτουργία στην περιφέρεια ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Απεναντίας, το αίτημα της «εξακίνωσης», που βρήκε επιτυχή εφαρμογή στη λειτουργία περιφερειακών τμημάτων των Πανεπιστημίων Αιγαίου, Μακεδονίας, Πελοποννήσου και άλλων, πρέπει στην πράξη να βρει εφαρμογή και στην περίπτωση του άρτι ιδρυθέντος Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδας, για το οποίο όλοι αγωνιστήκαμε και όλοι υψώσαμε φωνή.

7. Αυτό σημαίνει ότι όχι μόνο το τμήμα Δασοπονίας του Τ.Ε.Ι. πρέπει να παραμείνει στο Καρπενήσι αλλά προσέτι να πλαισιωθεί και από έτερα τμήματα του Τ.Ε.Ι. ή/και Α.Ε.Ι. που θα λειτουργήσουν στο πλαίσιο μιας σύγχρονης πανεπιστημιακής κοινότητας αλληλοσυνδεδεμένα και αλληλοστηριζόμενα επιστημονικά και διοικητικά σ' ένα ενιαίο σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αρκεί, ενδεικτικά, να αναφερθεί η λειτουργία τέτοιων τμημάτων σε περιφερειακά πανεπιστήμια όπως π.χ. το Δημοκρίτειο Θράκης (Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή κ.ά), Μακεδονίας (Εδεσσα, Καστοριά, Φλώρινα κ.ά.) για να μην επαναλάβουμε αυτό της Πελοποννήσου με την πληρέστερη ως τώρα εξακίνωση. Αξίζει να επισημάνουμε εδώ την υπόσχεση του Πρωθυπουργού κ. Κ. Καραμανλή (2004) για τη διεύρυνση του Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου. Θα ήταν ενδεδειγμένο, σε άμεση εφαρμογή της, να λειτουργήσει στο Καρπενήσι, παράλληλα με το υπάρχον Τμήμα, ένα ή δύο ακόμη, όπως λ.χ. τμήμα Τ.Ε.Φ.Α.Α. (Γυμναστική Ακαδημία), δεδομένου ότι υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις λειτουργίας του: Αθλητικό Κέντρο, Κολυμβητήριο, Χιονοδρομικό Κέντρο, ποτάμια για σχετικά αθλήματα, καθώς και η λίμνη Κρεμαστών για κωπηλατικούς αγώνες κ.ά.

8. Ο Δήμος Καρπενησίου, όπου η έδρα του Τ.Ε.Ι. αυτοδύναμα, αλλά και σε συνεργασία με όμορους δήμους, όπως αυτοί της Δομνίστας (Κρίκελο), Κτημενίων (Αγία Τριάδα), Φουρνάς, Ποταμιάς (Μεγάλο Χωριό), χάρη στο βελτιωμένο πλέον δίκτυο συγκοινωνιών και επικοινωνιών και την επαρκή υποδομή που διαθέτουν, τόσο κτιριακή, όσο και πολιτιστική, (βιβλιοθήκες, μουσειακά κέντρα, πολιτιστικές οργανώσεις κλπ.) μπορούν να καλύψουν ανάγκες λειτουργίας αλλά και δράσης των μελών μιας εκπαιδευτικής κοινότητας (μέλη ΔΕΠ, σπουδαστές κλπ.).

9. Θεωρούμε, ότι η Ευρυτανία σήμερα, στην ευρύτερη περιοχή της μπορεί να γίνει υποδοχέας ποικίλων δραστηριοτήτων λειτουργίας ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το φυσικό της περιβάλλον, το κλίμα, το έδαφος και η μορφή της ορεινής της οικονομίας ευνοούν την επιστημονική καλλιέργεια και θεραπεία γνωστικών αντικειμένων και επιστημονικών κλάδων, όπως Δασοπονίας, Περιβάλλοντος, Περιφερειακής Πολιτικής, Τουριστικής Ανάπτυξης κ.ά. Ταυτόχρονα, η μακραίωνη ιστορική διαδρομή της και ο ανεκτίμητος λαογραφικός της πλούτος και ο πολιτισμός της παρέχουν πρώτης τάξεως υλικό για την καλλιέργεια επιστημονικών γνωστικών αντικειμένων ιστορίας, λαογραφίας και γενικότερα κοινωνικών επιστημών και ανθρωπιστικών σπουδών.

10. Ας μας επιτραπεί επί πλέον να υπενθυμίσουμε εδώ αυτό που επιβάλλεται να γίνει ευρύτερα γνωστό ότι στην Ευρυτανία καθ' όλη τη μακραίωνη δουλεία του Γένους μας λειτούργησαν ανώτερες Σχολές Γραμμάτων (Αγραφα, Βραγγιανά, Καρπενήσι, Προυσός, Τροβάτο, Φουρνά κ.ά.). Σε αυτές δίδαξαν και απ' αυτές ανεδείχθησαν μεγάλες μορφές του Γένους, όπως ο όσιος Ευγένιος ο Αιωλός, ο ιατροφιλόσοφος Αναστάσιος ο Γόρδιος, ο ζωγράφος Διονύσιος ο εκ Φουρνά και πολλοί άλλοι. Έχει έτσι το ηθικό δικαίωμα να διεκδικήσει από την πολιτεία τη συνέχιση της πολιτιστικής αυτής παράδοσης στο όνομα των μεγάλων εκείνων μορφών που στήριξαν το Γένος σε χαλεπούς καιρούς.

11. Θεωρούμε ότι τα προβλήματα δυσλειτουργίας, που αναδείχθηκαν με την παραπάνω απόφαση του Τμήματος Δασοπονίας του Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου, δεν είναι αζεπέραστα, όπως συμβαίνει

άλλωστε σε αρκετές νεοδημιουργούμενες μονάδες Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, που βεβιασμένα οδήγησαν στην εσφαλμένη απόφαση για μεταφορά του Τμήματος στη Λαμία.

12. Καλούμε γι' αυτό τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Δασοπονίας Καρπενησίου να επανεξετάσουν και αναθεωρήσουν την απόφασή τους αυτή. Ως εκ τούτου την έκκλησή μας αυτή απευθύνουμε και στη Διοίκηση του Τ.Ε.Ι. Λαμίας, στο οποίο υπάγεται το Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου, να εξετάσει ψύχραιμα το θέμα και να μη спеύσει στην υιοθέτηση της απόφασης μεταφοράς του.

13. Είναι γεγονός, ότι οι τοπικοί άρχοντες, Δήμος και Νομαρχία, αλλά και όλοι εμείς οι Ευρυτάνες, ως μια οικογένεια, νιώθουμε υπερηφάνεια για τη λειτουργία του ενός έστω τμήματος Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου, το οποίο μας έκανε περήφανους, όταν προ καιρού ανακοίνωσε δημόσια μελέτη που εκπόνησαν μέλη ΔΕΠ με σπουδαστές τους.

14. Ευελπιστώντας στη δημιουργία διαύλων επικοινωνίας του Τ.Ε.Ι., τόσο με την κοινωνία του Καρπενησίου όσο και με συλλογικούς ευρυτανικούς φορείς, θα σταθούμε συμπαραστάτες σε επιστημονικές φιλοδοξίες ανάδειξης του Τμήματός Δασοπονίας του ΤΕΙ Καρπενησίου. Καλούμε γι' αυτό τον Δήμο Καρπενησίου και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευρυτανίας, υλοποιώντας την απόφαση 82/2007 του Ν.Σ. Ευρυτανίας να συνεργαστούν με την διοίκηση του ΤΕΙ και τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Δασοπονίας Καρπενησίου, στην προοπτική βιωσιμότητας του Τμήματος αυτού αλλά και χάριν αυτής στην ενσωμάτωση και άλλων τμημάτων.

15. Παρακαλούμε ιδιαίτερα τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευρυτανίας, υλοποιώντας τις αποφάσεις της 12 Νοεμβρίου 2007, όπως προχωρήσει το ταχύτερο στην ανάθεση εκπόνησης μελέτης για την εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος Δασοπονίας, με την προοπτική διεύρυνσής του και με άλλα τμήματα, σε υλοποίηση, άλλωστε, της υπόσχεσης του Πρωθυπουργού της χώρας.-

Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 2007

Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων

Ιωάννης Ζούμπος

Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο Ευρυτανίας

Γεώργιος Οικονόμος

Πανευρυτανική Ένωση

Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος

**Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών
Σπουδών και Ερευνών**

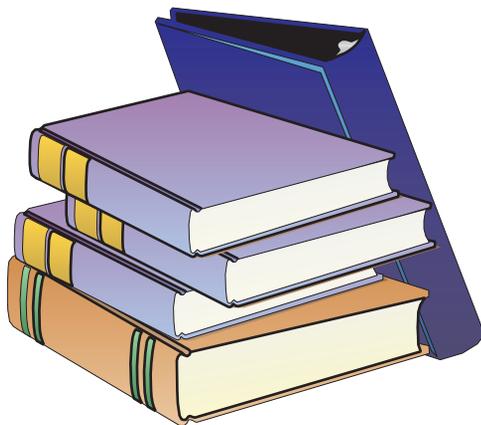
Κλεομένης Κουτσούκη

Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων

Βασιλική Χαλκι

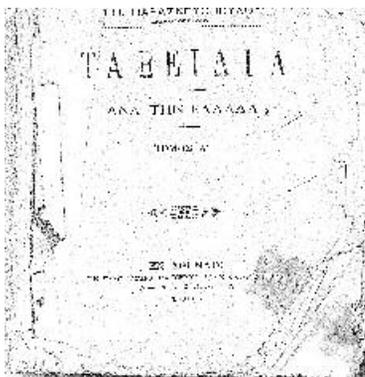
Σύνδεσμος «Ευγένιος ο Αιτωλός»

Παναγιώτης Βλάχος

«ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» ΤΟ 1898

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ

«Εἰς τὰ ὕψη τοῦ ἀθανάτου Βελουχίου, τοῦ οὐοίου ἡ κορυφή υπερηφάνως διασχίζει τὰ σύννεφα εἰς ὕψος 2.350 μέτρων σχεδόν πάντοτε χιονόλευκος. Ἐκεῖ κατόπιν μακροῦ καὶ κοπιώδους ταξιδίου δι' ἀμάξης ἐκ Λαμίας φθάνει τις εἰς τὸ Καρπενήσιον, τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ευρυτανίας, τὸ οὐοῖον ἔχει τὴν υγείαν ... μονοοπώλιον. Τόσον ὅσον ἀνέκαθεν ὡς ἀξίωμα ἐκφέρεται περὶ τῶν Καρπενησιωτῶν καὶ τῶν Καρπενησιωτισσῶν ὅτι εἶνε ροδοκόκκινοι σαν μῆλο. Καρπενησιώτικο δε μῆλο σημαίνει τὸν ἔχοντα τὰ ρόδα τῆς υγείας εἰς τὰς παρεΐας τοῦ. Κατάψυχρον καὶ παγερόν τὸν χειμῶνα με τὰς χιόνιας τοῦ, δροσερόν δροσερώτατον τὸ καλοκαίρι με διαφανή οξυγονοβριθή τὴν ατμοσφαῖραν, ἥτις ευρύνει τὸ στήθος, δίδει πέρα εἰς τοὺς πόδας, ἀνυψοῖ τὸ φρόνημα καὶ τὴν

καρδίαν.

Καθὸ ορεινόν τὸ Καρπενήσιον δὲν διακρίνεται εἰς ποικιλίαν προϊόντων, παράγει ὅμως ἀφθονὰ κάστανα καὶ μῆλα καὶ ὅλα τὰ εἶδη τῶν εσπεριδοειδῶν, προ πάντων τὰ πανελληνίου φήμης φασόλια, ποὺ κάμνουν θραύσιν ἰδίως εἰς τὰς Ἀθήνας.

Οἱ Καρπενησιῶται ευφρεῖς ἄνθρωποι καὶ ἐπιχειρηματῆαι διακρίνονται διὰ τὸ φιλαπόδημον τοῦ χαρακτήρος τῶν, ἐκατοντάδας δε ὅλας ἐξ αὐτῶν δύναται τις νὰ συναντήσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ευπορούντας διὰ τῆς ἐντίμου ἐργασίας τῶν, μὴ λησμονούντας δε καὶ τὴν ἰδιαιτέραν τῶν πατρίδα. Ἀλλ' ὅ,τι τοὺς χαρακτηρίζει εἶνε τοῦ φρονήματος ἡ αξιοπρέπεια καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ τὸ αἶσθημα πολὺ ἀνεπτυγμένον ἔχουν τόσω οἱ ἐν Καρπενησίῳ διαμένοντες ὅσω καὶ οἱ ξενητεύμενοι».

(Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Ἰ.Π. ΠΑΡΑΣΚΕΥΠΟΥΛΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ «ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ», τόμος Α', ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 1895, σελ. 386, 387)

ΑΓΡΑΦΑ, ΕΤΟΣ 1454/5 μ.Χ.

Γράφει ο **Ανάργυρος - Γιάννης Μαυρομύτης**

(Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο)

(Τα «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» προσφέρουν στους αναγνώστες τους το τρίτο και τελευταίο μέρος της πολύτιμης αυτής εργασίας, ελπίζοντας πως σύντομα θα δοθεί στη δημοσιότητα και ως πλήρης και αυτοτελής εργασία).

Βιλαέτι Καρπενησίου

Με δαπάνη του ίδιου (του τιμαριούχου Άγλαβα)

Εξοπλισμένοι μάχιμοι άντρες 5

Σκηνές 1

Τιμάριο του Άγλαβα γιού του Μίκιρα και του Μουχαμέντη γιού του πασά Γιγίντ, από κοινού σε ανταπόδοση των ηρωικών κατορθωμάτων των φρουρών (αυτών).

Χωριό Καρπενήσι (KARPINIS).

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη γιού του Πασά Γιγίντ.

Στην υπηρεσία (διάθεση) του Άγλαβα.

Σιτάρι (δεκάτη)	75 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	600
Κριθάρι & άλλα διάφορα(δεκ)	71 " " 5, " "	355
Δεκάτη στα αμπέλια	" "	230
" στο μετάξι	" "	120
" στα καρύδια	" "	10
" " μελίσσια	" "	10
Φόρος στους μύλους	" "	60
Δεκάτη στα μπιστανικά	" "	10
" " οπωρικά	" "	10
Φόρος στα πρόβατα	" "	480
" στους χοίρους	" "	35
Πρόστιμα και φόροι γάμων	" "	100
Προσωπικός φόρος	επί 20 "	2522
Συνολικά		
Νοικοκυριά	124	
Χήρες	7	
Τελικά	"	4542

Χωριό Λάσπη (LASPI), εκτός φορολογικού καταλόγου.

Σιτάρι	22 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	176
Κριθάρι	23 " " 5, " , "	115
Δεκάτη στα μπιστανικά	" "	5
Πρόστιμα &φόροι γάμων	" "	15
Φόρος στα πρόβατα	" "	60

Προσωπικός φόρος		επί 20	"	486
Συνολικά				
Νοικοκυριά	24			
Χήρα	1			
Τελικά			"	857

Χωριό Μυρίση (MIRISI), εκτός φορολογικού καταλόγου

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη γιου του Πασά Γιγίντ.

Σιτάρι	47	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα		376
Κριθάρι	47	" , " 5, " , "		235
Δεκάτη στα μπιστανικά			"	5
Φόρος στα πρόβατα			"	240
Πρόστιμα & φόροι γάμων			"	22
Προσωπικός φόρος		επί 20	"	992
Συνολικά				
Νοικοκυριά	49			
Χήρες	2			
Τελικά			"	1870

Χωριό Μουζίλο (MOJILÖ), εκτός φορολ. καταλόγου

Νέα Εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη.

Σιτάρι	17	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα		136
Κριθάρι	18	" , " 5, " , "		90
Δεκάτη στα μελίτσια			"	20
" στα μπιστανικά			"	5
Φόρος στο μύλο			"	10
Δεκάτη στα καρύδια			"	5
Φόρος στα πρόβατα			"	71
" στους κοίρους			"	10
Πρόστιμα & φόροι γάμων			"	20
Προσωπικός φόρος		επί 20	"	426
Τελικά				
Νοικοκυριά	21			
Χήρα	1			
Τελικά			"	793

Χωριό Ανιάδα (ANYADA), εκτός φ.κ.

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη.

Σιτάρι	31	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα		248
Κριθάρι	31	" , " 5, " "		155
Φόρος στο μύλο			"	10
Δεκάτη στα μπιστανικά			"	10
Πρόστιμα & φόροι γάμων			"	32

Φόρος στα πρόβατα			"	120
Προσωπικός Φόρος		επί 20	"	672
Συνολικά				
Νοικοκυριά	33			
Χήρες	2			
Τελικά			"	1247

Χωριό Σέλο (SILO), εκτός φ. κ.

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη.

Σιτάρι	21	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα		68
Κριθάρι	21	" " " "		105
Δεκάτη στα καρύδια			"	20
" " μπιστανικά			"	5
Πρόστιμα & φόροι γάμων			"	18
Φόρος στα πρόβατα			"	84
Προσωπικός φόρος		επί 20	"	466
Συνολικά				
Νοικοκυριά	23			
Χήρα	1			
Τελικά			"	866

Χωριό Μπρέζιανη (BICANA), εκτός φ. κ.

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη.

Σιτάρι	5	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα		40
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	5	" " 5 " "		25
Δεκάτη στα καρύδια			"	3
Φόρος στα πρόβατα			"	33
Πρόστιμα και φόροι γάμων			"	8
Προσωπικός φόρος		επί 20	"	180
Συνολικά				
Νοικοκυριά	9			
Τελικά			"	296

Χωριό Ψιανά (PISIYANA), εκτός φ. κ.

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη.

Σιτάρι	16	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα		128
Κριθάρι	16	" " 5 " "		80
Δεκάτη στα καρύδια			"	5
" " μελίσσια			"	10
" " μπιστανικά			"	5
Φόρος για μύλο			"	10
Φόρος στα πρόβατα			"	72
Πρόστιμα & φόροι γάμων			"	20

Προσωπικός φόρος		επί 20	"	480
Συνολικά				
Νοικοκυριά	23			
Τελικά			άσπρα	810

Χωριό Σέλτσα (SILCA), εκτός φ. κ.

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη.

Σιτάρι		15 κοιλά, επί 8, σύνολο, άσπρα		120
Κριθάρι		16 " " 5 " "		80
Δεκάτη στα καρύδια			"	5
" " μπιστανικά			"	3
Πρόστιμα & φόροι γάμων			"	9
Προσωπικός φόρος		επί 20	"	320
Φόρος στα πρόβατα			"	36
Συνολικά				
Νοικοκυριά	16			
Χήρα	1			
Τελικά			"	573

Χωριό Ροσκά (ROSKA), εκτός φ. κ.

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη.

Σιτάρι		9 κοιλά, επί 8, σύνολο, άσπρα		72
Κριθάρι		9 " " 5 " "		45
Δεκάτη στα μελίτσια			"	2
Πρόστιμα & φόροι γάμων			"	10
Προσωπικός φόρος		επί 20	"	286
Φόρος στα πρόβατα			"	33
Συνολικά				
Νοικοκυριά	14			
Χήρα	1			
Τελικά			"	448

Χωριό Δολανιά (DOLYANA), εκτός φ. κ.

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη.

Σιτάρι		6 κοιλά, επί 8, σύνολο, άσπρα		48
Κριθάρι		6 " " 5 " "		30
Δεκάτη στα μελίτσια			"	5
Φόρος στο μύλο			"	10
" στα πρόβατα			"	50
" στους χοίρους			"	5
Πρόστιμα & φόροι γάμων			"	7
Προσωπικός φόρος		επί 20	"	172
Συνολικά				
Νοικοκυριά	8			

Χήρα	2		
Τελικά		"	327

Χωριό Καρίτσα (KARICA), εκτός φ. κ.

Σιτάρι	3	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	24
Κριθάρι	3	" " 5 " "	15
Δεκάτη στα μελίτσια		"	3
Φόρος στο μύλο		"	10
Πρόστιμα και φόροι γάμων		"	4
Προσωπικός φόρος		επί 20	80
Φόρος στα πρόβατα		"	16
Συνολικά			
Νοικοκυριά	4		
Τελικά		"	152

Χωριό Δερμάτι (DIRMATI), εκτός φ. κ.

Νέα εγγραφή.			
Με την άδεια του Μουχαμέντη.			
Δημητριακά		"	26
Φόρος στα πρόβατα		"	16
Προσωπικός φόρος		"	46
Συνολικά			
Νοικοκυριά	2		
Χήρα	1		
Τελικά		"	88

Χωριό Νόστιμο (NOSTIMO), εκτός φ. κ.

Νέα εγγραφή.			
Με την άδεια του Μουχαμέντη.			
Σιτάρι	35	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	280
Κριθάρι	35	" " 5 " "	175
Δεκάτη στα καρύδια		"	20
" " μπιστανικά		"	5
Φόρος στους μύλους		"	20
Πρόστιμα και φόροι γάμων		"	13
Προσωπικός φόρος		επί 20	692
Φόρος στα πρόβατα		"	50
Συνολικά			
Νοικοκυριά	34		
Χήρες	2		
Τελικά		"	1255

Χωριό Βούτιρο (VUTIRO), εκτός φ. κ.

Νέα εγγραφή.			
Με την άδεια του Μουχαμέντη.			
Σιτάρι	10	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	80

Κριθάρι	10	"	"	5	"	"	50
Δεκάτη στα καρύδια						"	20
" " μελίσσια						"	10
" " μπουστανικά						"	5
Φόρος στα πρόβατα						"	33
" στους χοίρους						"	5
" στο μύλο						"	10
Πρόστιμα και φόροι γάμων						άσπρα	12
Προσωπικός φόρος				επί 20		"	272
Συνολικά							
Νοικοκυριά	13						
Χήρες	2						
Τελικά						"	497

Χωριό Τσικλείστα (KIKLISTE), εκτός φ.κ.

Νέα εγγραφή.

Με την άδεια του Μουχαμέντη, γιού του Πασά Γιγίντ.

Σιτάρι	23	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	184
Κριθάρι	23	" " 5 " "	115
Δεκάτη στα μελίσσια		" "	20
" " καρύδια		" "	10
Φόρος στο μύλο		" "	10
" στα πρόβατα		" "	66
Πρόστιμα και φόροι γάμων		" "	13
Προσωπικός φόρος		επί 20	500
Συνολικά			
Νοικοκυριά	25		
Τελικά		"	918
Σύνολο			
Κλήροι	16		
Νοικοκυριά	442		
Χήρες	23		
Τελικά		"	15539

Τιμάριο του Αγλαβα και του Ντομίνικα και του Μιζράκ γιού του Μίκιρα ο προαναφερόμενος Αγραβα είναι νομέας των μισών προσόδων σε ανταπόδοση των υπηρεσιών του οι άλλοι προαναφερθέντες είναι νομείς των (υπολοίπων) προσόδων, σε ανταπόδοση των υπηρεσιών τους. Έτσι, όλοι εγγράφονται βάσει των βερατών για τρίτο χρόνο, για κάποιο έργο (που προσέφεραν).

Από χωριό Μεγάλο Κρίκελο (KIRKIL-I BUZURG).

Μερίδιο.

Ενοικίαση δεκάτης σιταριού	32	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	256
" " κριθαριού	32	" " 5, " "	160
Δεκάτη στα καρύδια		" "	20
" " μπουστανικά		" "	20
Φόρος στους μύλους		μισό	10
" στα πρόβατα		" "	500

Πρόστιμα και φόροι γάμων		"	40
Προσωπικός φόρος	επί 20	"	962
Συνολικά			
Νοικοκυριά	38		
Χήρες	2		
Τελικά		"	1968

Από χωριό Μικρό Κρίκελο (KIRKILI IKUCUK).

Μερίδιο.			
Σιτάρι	10 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα		80
Κριθάρι	10 " " 5 " "		50
Φόρος στα πρόβατα			200
Πρόστιμα & φόροι γάμων		"	10
Προσωπικός φόρος	επί 20	"	225
Συνολικά			
Νοικοκυριά	9		
Τελικά		"	565

Από χωριό Αγκάθι (ANGASI).

Μερίδιο.			
Σιτάρι	8 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα		64
Κριθάρι	8 " " 5 " "		40
Φόρος στα πρόβατα		"	66
" στο μύλο	μισό	"	5
Πρόστιμα & φόροι γάμων		"	10
Προσωπικός φόρος	επί 20	"	250
Συνολικά			
Νοικοκυριά	10		
Τελικά		"	435

Από χωριό Δομνίστα (DOMNISTE), εκτός φορ. κατ.

Μερίδιο.			
Για όλα τα δημητριακά		"	33
Φόρος στα πρόβατα		"	66
Πρόστιμα & φόροι γάμων		"	4
Προσωπικός φόρος	επί 25	"	100
Συνολικά			
Νοικοκυριά	4		
Τελικά		"	202
Σύνολο			
Κλήροι	4		
Νοικοκυριά	61		
Τελικά		"	3170

Με κάλυψη του εξοπλισμένου μάχικου άντρα (gebelu).

Αγόρι για βοηθητικές εργασίες κ.λπ. Ι.

Μερίδιο του Κομνος (Κομνάς;) μαζί με τον αδερφό του Μουζάκη.

Από χωριό Τσίρο (CIRO).

Σιτάρι	27	μισά κοιλά, επί 8, σύνολο, άσπρα	220
Κριθάρι	27	" " " 5 " "	137
Δεκάτη στα μελίσσια		"	20
" " καρύδια		"	40
" " μποστανικά		"	10
Φόρος στους μύλους		"	20
" στα πρόβατα		"	192
" στους χοίρους		"	30
Πρόστιμα και φόροι γάμων		άσπρα	55
Προσωπικός φόρος		επί 20 "	1260
Σύνολο			
Νοικοκυριά	49		
Χήρες	6		
Τελικά		"	1984

Από χωριό Μεγάλο Χωριό (MEGALOHOR), εδαφική

αρχή συνεχών ακατοίκητων γαιών του χωριού

Σιτάρι	12	κοιλά, επί 8, σύνολο, άσπρα	96
Κριθάρι	12	" " 5 " "	60
Δεκάτη στα μελίσσια		"	20
" " καρύδια		"	20
Φόρος στους μύλους		"	20
" στα πρόβατα		"	85
" στους χοίρους		"	10
Πρόστιμα & φόροι γάμων		"	18
Προσωπικός φόρος		"	393
Σύνολο			
Νοικοκυριά	15		
Χήρες	3		
Τελικά		"	722

Χωριό.....VENGAT, ερημωμένο, ακαλλιέργητο,

εκτός συμπληρώματος.

Τελικά		"	100
Σύνολο			
Κλήροι	2		
Νοικοκυριά	64		
Χήρες	9		
Τελικά		"	2706

Με κάλυψη των ίδιων.

Εξοπλισμένος μάχιμος άντρας |

Σκηνή |

Τιμάριο του Μουσταφά και του αδερφού του Πέτρου, παιδιών του Μικίρα, από κοινού, σε

ανταπόδοση των υπηρεσιών τους.

Από χωριό Μεγάλο Κρίκελο (KIRKIL-I BUZURG).

Μερίδιο.			
Σιτάρι	32	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	256
Κριθάρι κ.ά. διλαφορα	32	" " " 5, " "	160
Δεκάτη στα καρύδια		"	20
" " μπιστανικά		"	20
Φόρος στους μύλους		μισό "	10
" στα πρόβατα		"	360
Πρόστιμα και φόροι γάμων		"	45
Προσωπικός φόρος		επί 20 "	1087
Συνολικά			
Νοικοκυριά	43		
Χήρες	2		
Τελικά		"	1958

Από χωριό Μικρό Κρίκελο (KIRKILI IKUCUK).

Μερίδιο.			
Σιτάρι	10	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	80
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	10	" " " 5 " "	50
Φόρος στα πρόβατα		"	144
Πρόστιμα & φόροι γάμων		"	16
Προσωπικός φόρος		επί 20 "	400
Συνολικά			
Νοικοκυριά	16		
Τελικά		"	690

Από χωριό Αγκάθι (ANGASI).

Μερίδιο.			
Σιτάρι	7	μισά κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	64
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	7	" " " " 5 " "	40
Φόρος στα πρόβατα		"	48
" στο μύλο		μισό "	5
Πρόστιμα & φόροι γάμων		"	10
Προσωπικός φόρος		επί 20 "	250
Συνολικά			
Νοικοκυριά	10		
Τελικά		"	410
Σύνολο			
Κλήροι	4		
Νοικοκυριά	73		
Χήρες	2		
Τελικά		"	3261

Από χωριό Δομνίστα (DOMNISTE), εκτός φορ. κατ.

Μερίδιο.			
Δημητριακά		"	33
Φόρος στα πρόβατα		"	66
Πρόστιμα & φόροι γάμων		"	4
Προσωπικός φόρος		"	100
Συνολικά			
Νοικοκυριά	4		
Τελικά		"	203

Τιμάριο του Παύλου, παιδιού του ανωτέρου Μικιρα, αδερφού του Πασά Γιγίντ, του χρήσιμου, που τυφλώθηκε, δίνεται για χρονικό διάστημα 3 ετών.

Χωριό Συγκρέλο (SUNKURULU), εκτός φορ. κατ.

Αποσπάται το παραπάνω χωριό, στο οποίο διαμένουν 3 περίπου άπιστοι, και το οποίο ήταν εξαρτημένο από τα υπόλοιπα Κράβαρα, και γι' αυτό εγγράφεται ως πρόσθετη απόδοση.

Δεκάτη για όλα τα δημητριακά		άσπρα	100
Φόρος στα πρόβατα		"	80
Πρόστιμα & φόροι γάμων		"	12
Προσωπικός φόρος		"	250
Συνολικά			
Νοικοκυριά	10		
Τελικά		"	442

Επαρχία Ραδοβιζιού

Η Επαρχία Ραδοβιζιού, της οποίας ένα τμήμα παρουσιάζονταν μέσα στα όρια του Βιλαετιού του Φαναριού, ξέφυγε ότι στα μετέπειτα χρόνια τοποθετείται μέσα στα όρια του Νομού Ιωαννίνων.

Σύμφωνα με τα κατάστιχα του βιβλίου, αριθ. MM 10, στα χρόνια 1454/5, τα χωριά που βρίσκονταν στην Επαρχία Ραδοβιζιού, Κερασσάκι, Τσιρνόκα, Κριτσιστα, Λεπιανά, Ραφτόπουλο, Ζελενίτσα, Χορίγκοβο, Αργύρι, Σπηλιανά, Ριλιγο=, Γριμπιανά, Μάρκο, Νιζώρι, Βραγγιανά, Ραχοβίτσα, Μάραθος, βρίσκονταν μέσα στα όρια των τιμαρίων του γιου του Έπαρχου της πόλης Φανάρι, Μεχμέτ-Μπέη-

- Πρόστιμα και φόροι γάμων δεν επιβλήθηκαν

Νομός Φαναριού (VILAYET-I FENAR).

Επαρχία Ραδοβιζιού (NAHIYE-I RADOVIZ)

Χωριό Κερασσάκι (KIRASOVA), υπάγεται στο Ραδοβίζι.

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι	22 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα		176
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	22 " " 5, " "		110
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι		"	123
Φόρος στα πρόβατα		"	100
Πρόστιμα & φόροι γάμων			52 (σβησμένο)
Προσωπικός φόρος		"	724
Συνολικά			

Νοικοκυριά	28		
Ανύπαντροι	4		
Χήρες	2		
Τελικά		"	1233

Χωριό Τσιρνόκα (CIRNOK), υπάγεται στο Ραδοβίτσι, εκτός φορ. κατ.

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι	22	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	176
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	22	" " 5, " "	110
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι		"	44
Φόρος στα πρόβατα		"	200
Προσωπικός φόρος		"	850
Συνολικά			
Νοικοκυριά	34		
Ανύπαντροι	7		
Χήρες	4		
Τελικά		"	1380

Χωριό Τσάρικα (CARAKAS), υπάγεται στο Ραδοβίτσι, εκτός φ.κ.

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι	10	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	80
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	10	" " 5, " "	50
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι		"	36
Φόρος στα πρόβατα		"	83
Προσωπικός φόρος		"	406
Συνολικά			
Νοικοκυριά	16		
Ανύπαντροι	2		
Χήρες	1		
Τελικά		"	655

Χωριό Κρετσίστα (KIRCISTE), υπάγεται στο Ραδοβίτσι.

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι	31	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	248
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	31	" " 5, " "	155
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι		"	108
Φόρος στους μύλους		"	20
(Δεκάτη στο) λινάρι		"	100
Δεκάτη στα καρύδια		"	70
" " κουκούλια		"	25
Φόρος στα πρόβατα		"	750
Προσωπικός φόρος		"	1480
Συνολικά			
Νοικοκυριά	58		
Ανύπαντρο	9		
Χήρες	5		

Τελικά " 2956

Χωριό Λεπιανά (LEPIYANA), εκτός φ.κ., υπάγεται στο Ραδοβίτσι

Νέα Εγγραφή

Σιτάρι	18 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	144
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	17 " " 5, " "	90
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι	"	54
Φόρος στα πρόβατα	"	133
" στο μύλο	"	10
Προσωπικός φόρος	"	437
Συνολικά		
Νοικοκυριά	17	
Ανύπαντροι	3	
Χήρες	2	
Τελικά	"	858

Χωριό Ραφτόπουλο (RAFTOPULO), εκτός φ.κ., υπάγεται στο Ραδοβίτσι

Νέα Εγγραφή

Σιτάρι	20 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	160
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	20 " " 5, " "	100
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι	"	21
Φόρος στα πρόβατα	"	167
Προσωπικός φόρος	"	637
Συνολικά		
Νοικοκυριά	25	
Ανύπαντροι	4	
Χήρες	2	

Χωριό Ζελενίτσα (ZILINIC), υπάγεται στο Ραδοβίτσι

Νέα Εγγραφή

Σιτάρι	46 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	368
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	46 " " 5, " "	230
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι	"	51
Φόρος στους μύλους	"	20
(Δεκάτη στο) λινάρι	"	100
Δεκάτη στα καρύδια	"	100
" " κλήματα	"	25
Φόρος στα πρόβατα	"	420
Προσωπικός φόρος	"	1674
Συνολικά		
Νοικοκυριά	66	
Ανύπαντροι	8	
Χήρες	4	
Τελικά	"	3008

Χωριό Χορίγκοβο (HORIKOVA), εκτός φ.κ., υπάγεται στο Ραδοβίτσι.

Νέα Εγγραφή

Σιτάρι	28 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	224
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	28 " " 5, " "	140
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι	"	42
Φόρος στα πρόβατα	"	110
Προσωπικός φόρος	"	1193
Συνολικά		
Νοικοκυριά	47	
Ανύπαντροι	6	
Χήρες	3	
Τελικά	"	1709

Χωριό Αργύρι (ARYIRI), εκτός φ. κ., ανήκει στο Ραδοβίзи.

Νέα Εγγραφή		
Σιτάρι	27 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	224
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	27 " " 5, " "	135
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι	"	81
Φόρος στα πρόβατα	"	132
" στο μύλο	"	10
Προσωπικός φόρος	"	887
Συνολικά		
Νοικοκυριά	35	
Ανύπαντροι	4	
Χήρες	2	
Τελικά	"	1469

Χωριό Σπλιανά (SPILYANA), εκτός φ. κ., υπάγεται στο Ραδοβίзи.

Νέα Εγγραφή		
Σιτάρι	56 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	448
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	56 " " 5, " "	280
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι	"	126
Φόρος στο μύλο	"	10
(Δεκάτη στο) λινάρι	"	100
Δεκάτη στα οπωρικά	"	20
" " καρύδια	"	60
Προσωπικός φόρος	"	2186
Φόρος στα πρόβατα	"	480
Συνολικά		
Νοικοκυριά	86	
Ανύπαντροι	13	
Χήρες	6	
Τελικά	"	3710

Χωριό (PILISYO), εκτός φ.κ. υπάγεται στο Ραδοβίзи.

Νέα Εγγραφή		
Σιτάρι	18 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	144
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	18 " " 5, " "	90
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι	"	33

Φόρος στα πρόβατα		"	96
Προσωπικός φόρος		"	537
Συνολικά			
Νοικοκυριά	21		
Ανύπαντροι	3		
Χήρες	2		
Τελικά		"	900

Χωριό Γριμπιανά (GIRIMYANA), εκτός φ.κ., υπάγεται στο Ραδοβίσι.

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι	8	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	64
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	8	" " 5, " "	40
Δεκάτη στα αμπέλια		"	18
Φόρος στα πρόβατα		"	83
Προσωπικός φόρος		"	256
Συνολικά			
Νοικοκυριά	10		
Ανύπαντροι	2		
Χήρες	1		
Τελικά		"	461

Χωριό Μάρκου (MARKO), εκτός φ.κ., υπάγεται στο Ραδοβίσι.

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι	4	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	32
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	4	" " 5, " "	20
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι		"	14
Φόρος στα πρόβατα		"	50
Προσωπικός φόρος		"	175
Συνολικά			
Νοικοκυριά	7		
Ανύπαντροι	1		
Χήρες	-		
Τελικά		"	291

Χωριό Νιχώρι (NIHORI), εκτός φ.κ., υπάγεται στο Ραδοβίσι.

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι	7	κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	56
Κριθάρι κ.ά. διάφορα	7	" " 5, " "	35
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι		"	18
Φόρος στα πρόβατα		"	83
Προσωπικός φόρος		"	381
Συνολικά			
Νοικοκυριά	15		
Ανύπαντροι	1		
Χήρες	1		
Τελικά		"	573

Χωριό Βραγκιανά (VIRANYANA), εκτός φ.κ., υπάγεται στο Ραδοβίτσι.

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι		43 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	344
Κριθάρι κ.ά. διάφορα		43 " " 5, " "	215
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι		"	68
Φόρος στα πρόβατα		"	324
" στους μύλους		"	20
Προσωπικός φόρος		"	1592
Συνολικά			
Νοικοκυριά	62		
Ανύπαντροι	8		
Χήρες	7		
Τελικά		άσπρα	1469

Χωριό Αραχωβίτσα (RAHOVICE), εκτός φ.κ., υπάγεται στο Ραδοβίτσι.

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι		10 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	80
Κριθάρι κ.ά. διάφορα		10 " " 5, " "	50
Δεκάτη στα αμπέλια & φόρος μούστου στο βαρέλι		"	25
Φόρος στα πρόβατα		"	84
Προσωπικός φόρος		"	325
Συνολικά			
Νοικοκυριά	13		
Ανύπαντροι	3		
Τελικά		"	564

Χωριό Μάραθος (MARADO), εκτός φ.κ., υπάγεται στο Ραδοβίτσι

Νέα Εγγραφή			
Σιτάρι		3 κοιλιά, επί 8, σύνολο, άσπρα	24
Κριθάρι κ.ά. διάφορα		3 " " 5, " "	15
Φόρος στα πρόβατα		"	324
Προσωπικός φόρος		"	175
Συνολικά			
Νοικοκυριά	7		
Ανύπαντροι	1		
Τελικά		"	297

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 1905-1906

Επιμέλεια: Γιάννης Μάκκας

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος μας)

ΔΗΜΟΣ ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ

ΓΡΑΝΙΤΣΑ

Δικολάβοι.- Γρανίτσας Β. - Παπαδήμας Σ. - Παπαχρήστος Ν. - Γρανίτσας Δ.- Μηλιάς Κ.

Ιατρός.- Οικονόμου Ξ.

Καφεπώλαι.- Γρανίτσας Λ.- Πλαστήρας Ι.

Μυλωθροί.- Μπιτκαβάς Χ.- Σταφιλής Γ.- Κωνσταντής Ν.- Τσιούρας Ν.

Παντοπώλαι.- Χονδραγόρης Α.- Μελιάς Θ.- Χαρδαλιάς Γ.- Τόλης Ι.

Σιδηρουργός.- Σιαγάνης Ή Τσιαρούλας Χ.

Υδρομύλου (ιδιοκτήτης).- Γρανίτσας Δ.

ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΝ

Εμπορομεσίτης.- Καραβίδας Α.

Μυλωθροί.- Κουτσουράκης Α.- Μαυρογόνατος Γ.- Παπαδήμος Κ. - Τσατσάκης Γ.

Ράπτης.- Τσατσάνης Δ.

Υδρομύλου (ιδιοκτήτης).- Τάσιος Κ.

ΖΑΛΑΝΙΤΣΑ

Καφεπώλης.- Ζελενίτσας Δ.

Μυλωθροί.- Ζελενίτσας Δ.- Ντασιώτης Κ.- Μάης Ι.- Σοφλάκης Σ.- Λιόπρας Π.- Μάνος Θ.- Χαλασάνης Χ. και Κοστέρης Γ.

Σιδηρουργοί.- Σαγάνας Λ.- Καραγιώργος Μ.

ΒΕΛΤΣΙΣΤΑ

Μυλωθροί.- Βελτσίστας Θ.- Βελτσίστας Κ.- Χαρδαλιά Κ. κήρα Ερασμία.

Ράπτης.- Χαρδαλιάς Μ.- Σιαλμάς Δ.

ΝΕΟΝ ΑΡΓΥΡΙΟΝ Ή ΤΣΑΠΙΣΜΑΤΑ

Μυλωθροί.- Ζαχαράκης Ε.- Μωλάης Ζ.- Ζαχαράκης Ν.

ΧΟΡΙΓΚΟΒΟΝ (ΚΕΔΡΑ)

Καφεπώλαι.- Γεωργούλας Σ.- Καραχρήστος Δ.

Μυλωθροί.- Ζόγας Γ.- Βλάχος Δ.

ΛΙΠΙΑΝΑ

Βαρελοποιός.- Λαμπαδάριος Κ.

Μυλωθρός.- Γυφτογεώργος Ι.

ΤΟΠΟΛΙΑΝΑ

Καφεοπώλης.- Χαρδαλιάς Φ.

Μυλωθροί.- Καραγιάννης Δ.- Νταβαρίνος Σ.

ΒΕΛΑΩΡΑ

Καπνέμπορος.- Ζαρμακούρης Α.

Υφασμάτων (έμπορος).- Ζαρμακούρης Α.

ΧΡΥΣΟΒΑ

Μυλωθροί.- Ρισίτης Β.- Σικωτάρης Κ.

ΚΟΝΙΑΒΙ (ΛΗΜΕΡΙ)

Εμπορομεσίτης.- Χρυσικός Γ.

Μυλωθροί.- Κουνιαβίτης Γ.- Χρυσικός Δ.

ΓΡΑΝΙΤΣΑ

Κρεοπώλαι.- Πλαστήρης Δ.- Ντελιάς Ν.

ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΚΥΝΘΙΩΝ

ΚΑΣΤΑΝΙΑ

Καρεπώλης.- Νικόπουλος Γ.

Πανδοχεία.- Μπαλτάς Χ.- Μπαλτάς Ι.

Υδρομύλου (ιδιοκτήτης).- Ζαφείρης Θ.

ΑΝΔΡΑΝΟΒΑ

Καρεπώλαι.- Βλάχος Κ. - Πλακιάς Γ.- Παπασπύρος Σ.

Μαχαιροποιός.- Καραχρήστος Θ.

Τσαρουχοποιός.- Παπακωστόπουλος Α.

ΣΑΡΚΙΝΗ

Υδρομύλου (ιδιοκτήται).- Μπακογιάννης Ν.-
Τσακανίκας Α.

ΑΛΕΣΤΙΑ

Υδρομύλου (ιδιοκτήται).- Πεζούλα χήρα Χ.

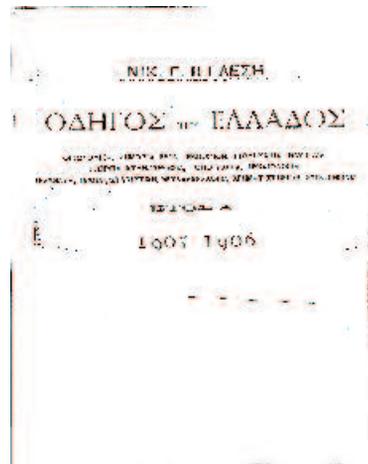
ΚΟΥΡΥΚΙΣΤΑ (ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ)

Υδρομύλου (ιδιοκτήται).- Στρεμμένης Δ.- Γρίβας Θ.

ΔΗΜΟΣ ΔΟΛΟΠΩΝ

ΚΑΡΟΠΛΕΣΙΟΝ

Υδρομύλου (ιδιοκτήται).- Καλαμπάκης Δ.- Γεωργίου

B.- Μπέλλος Γ.- Μπέλλος Ι.
Ράπτης.- Μαργιολής Κ.

ΣΠΥΝΑΣΑ ΝΕΡΑΪΔΑ)

Μυλωθροί.- Ζήσης Λ.- Μαργαρίτης Δ.- Αυγέρης Γ.- Μπακλατσής Ρ.
Καφεπώλης.- Κατσούλης Π.

ΜΠΙΛΟΚΟΜΗΤΗ

Ράπτης (εγχωρίων ενδυμάτων).- Γανιάρης Γ.

ΚΑΡΥΤΣΑ

Καφεπώλης.- Στεργίου Μ.
Μυλωθροί.- Κολοβός Σ.- Κερασιώτης Κ.
Οπλοδιορθωτής.- Διμισιάς Δ.
Υδρομύλου (ιδιοκτήτης).- Κολοβός Ι.

ΚΑΣΤΑΝΙΑ ΙΤΑΜΟΥ

Υδρομύλου (ιδιοκτήτης).- Διαμάντης Γ.

ΚΑΡΒΑΣΑΡΑΣ

Υδρομύλου (ιδιοκτήτης).- Οικονόμου Α.

ΜΟΛΟΧΑ

Μυλωθρός.- Καλαντζής Α.-
Υδρομύλου (ιδιοκτήτης).- Κρικίλης Ε.

ΒΡΑΓΚΙΑΝΑ

Υδρομύλου (ιδιοκτήτης).- Μαλαμούλης Δ.

ΚΑΡΔΙΤΣΑ

Καφεπώλης.- Ζαχαρός Ζ.
Σιδηρουργός.- Γιόμης Γ.-
Υλοτόμοι.- Αδάμου Γ.- Ιωάννου Θ.

(Συνεχίζεται)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΚΟΡΥΣΧΑΔΩΝ

Γράφει η **Βασιλική Λάππα - Κελέση**, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής
Εκπ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Ν. Ευρυτανίας

Το ιστορικό σχολείο Κορυσκάδων, στη δική μου αντίληψη είναι ένα μνημειακό σύνολο, που ενταγμένο στο φυσικό του τοπίο, στο χώρο και στο χρόνο, διατηρεί ένα διπλό χαρακτήρα .

Πρώτα είναι φορέας ιστορικής μνήμης, διαφορετικών και διαδοχικών τρόπων οργάνωσης και χρήσης του χώρου .Είναι ένα υλικό ίχνος της κοινωνίας του παρελθόντος, της ευρυτανικής κοινωνίας των προβιομηχανικών χρόνων των αρχών του 20ου αιώνα, του αγροτοκτηνοτροφικού χαρακτήρα .

Ταυτόχρονα είναι αναπόσπαστο τμήμα του σύγχρονου τοπίου και της σημερινής κοινωνικής ζωής, τόσο του παραδοσιακού οικισμού Κορυσκάδων, που σήμερα είναι το πιο κοσμοπολίτικο δημοτικό διαμέρισμα του Δήμου Καρπενησίου, αλλά και ευρύτερα της σύγχρονης Ελλάδας και του Ελληνισμού ανά τον πλανήτη .

Τα Εκπαιδευτικά Προγράμματα του Μουσείου Κορυσκάδων, που τη σχολική χρονιά 2006-07 εφαρμόστηκαν πιλοτικά σε μαθητικές ομάδες δημοτικού, γυμνασίου και λυκείου, δεν αποτελούν μια συνηθισμένη επαφή της σχολικής ομάδας με το Μουσείο, που συνηθώς δεν ξεπερνά τα όρια του εκπαιδευτικού περιπάτου ή της απλής ξενάγησης.

Αποτελούν μια ζωντανή διδασκαλία της πολιτικής και κοινωνικής ιστορίας του τόπου μας.

Στην Ευρυτανία οι μαθητές και οι μαθήτριες εργάζονται διαθεματικά, σε περιβαλλοντικά προγράμματα, κάθε χρόνο με γενικό οδηγό τον προβληματισμό :

Σεβασμός και συμβίωση με τη φύση, όπως παλιά (στην προβιομηχανική ελληνική πραγματικότητα) ή αλόγιστη παρέμβαση και υπερεκμετάλλευση, όπως σήμερα;

Εκπαιδευτικοί και μαθητές ξεκινώντας το ταξίδι μας στο παρελθόν του τόπου μας ,έχουμε στο νου μας το χρονικό ενός προαγγελθέντος γάμου. Θέλουμε να παντρεύουμε τρεις γενιές. Τη γενιά των μαθητών και των μαθητριών της τάξης, με αυτές των γονιών και των παππούδων τους.

Μοιραζόμαστε βιώματα, αναμνήσεις, στίχους, παιχνίδια ομαδικά και ατομικά, ακόμα και γράμματα και φωτογραφίες. Οι σχολικές τάξεις πλημμυρίζουν από μυρουδιές και αρώματα, χρώματα, εικόνες και μουσικές της καθημερινής ζωής στα χωριά της ελληνικής υπαίθρου, τα γεμάτα κίνηση και ζωή, τα **αυτοσυντηρούμενα αειφορικά χωριά μας**, τα τόσο διαφορετικά από αυτά που γνωρίζουμε σήμερα.

Αυτός ο ηθογραφικός και ιστορικός περίπατος στο χθες γίνεται με βιωματικό τρόπο. Τα παιδιά εργάζονται σε θεματικές ενότητες ανά ομάδες, έτσι που το ιδιαίτερα ευρύ αυτό πεδίο να διερευνηθεί και να προσεγγιστεί όσο το δυνατό πιο αποτελεσματικά.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ (ομάδες 5-6 παιδιών)

1) «Φυσικό περιβάλλον και άνθρωπος»

- I. Ο κύκλος των εποχών στη ζωή των ανθρώπων.
- II. Το γεφύρι : η πετρόχτιστη συμφιλίωση του ανθρώπου με τη φύση .
- III. Χλωρίδα, πανίδα - κυνήγι και θηράματα, βότανα και παραδοσιακή ιατρική κ.λπ.

2) «Οικονομία - συναλλαγές - τεχνολογία»

- I. Τεχνίτες και παραδοσιακά επαγγέλματα
- II. Ο αγροτικός χαρακτήρας της οικονομίας.
- III. Ο κτηνοτροφικός χαρακτήρας της οικονομίας.
- IV. Ο αυτοσυντηρούμενος τύπος του νοικοκυριού - οικότεχνία .
- V. Μεταφορές - παζάρια - συγκοινωνιακό δίκτυο ,κ.λπ.

3) «Κοινωνική ζωή - έθιμα -παραδόσεις -θρησκευτική ζωή»

- I. Ο κύκλος ζωής του ατόμου και ο ρόλος του κοινωνικού περιγύρου.
- II. Η θέση της γυναίκας, του παιδιού και του άνδρα .
- III. Δεισιδαιμονίες, μύθοι, τραγούδια, χοροί, κ.λπ.
- IV. Εκκλησίες, θρησκευτική ζωή, προσκυνήματα, κ.λπ.

4) « Ιστορικά και δημογραφικά στοιχεία»

- I. Ιστορική καταγωγή του πληθυσμού, σύσταση του πληθυσμού και μέσο όρο ζωής .
- II. Αυτοδιοίκηση, εκλογές, δημόσια και κοινοτικά έργα κ.λπ.
- III. Εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση.
- IV. Τουριστική ανάπτυξη (εναλλακτικός τουρισμός, οικότουρισμός, παραθεριστικός, κ.λπ.)

5) Τεχνολογία και εξέλιξη - οι προκλήσεις του σήμερα

Το ηλεκτρικό ρεύμα στη ζωή των ανθρώπων της υπαίθρου.

- I. Επικοινωνίες και τηλεπικοινωνίες - χθες και σήμερα (ταχυδρομείο, τηλέφωνο, κινητό κ.λπ.)

II. Το ηλεκτρικό ρεύμα στη ζωή των ανθρώπων της υπαίθρου
Υδροηλεκτρικοί σταθμοί στην Ευρυτανία, η πρόκληση της αιολικής,της ηλιακής κ.α. ανανεώσιμων μορφών ενέργειας .

III. Παραδοσιακοί τρόποι διαχείρισης δασών .Οι δυνατότητες του σήμερα και του αύριο. Ο ρόλος του Δασαρχείου, της τοπικής κοινωνίας και του κράτους. (Εθνικό και Ευρωπαϊκό δίκαιο)

Κάθε μια από τις θεματικές ενότητες μελετάται σφαιρικά και ενιαία, μέσα από την αναζήτηση λύσεων για τα προβλήματα του τόπου μας, μιας περιοχής με «πληθυσμιακή αποψίλωση», με τουριστικό ρεύμα, χωρίς υποδομές ορθής διαχείρισης απορριμμάτων, με δήμους μινιατούρες των 1.000 δημοτών και πολλά προβλήματα .

Το **εκπαιδευτικό σενάριο** περιλαμβάνει :

- Συμπλήρωση φύλλου εργασίας - ερωτηματολογίου αναζητώντας το γενεαλογικό δέντρο και τον τόπο καταγωγής κάθε μαθητή /τριας.

- Χαρτογράφηση των τόπων καταγωγής στο χάρτη της Ευρυτανίας και της Ελλάδας .

- Με τη μέθοδο των συνεντεύξεων τα παιδιά συγκεντρώνουν πληροφοριακό υλικό για το κάθε επιμέρους θέμα από τις παραπάνω ενότητες και η κάθε ομάδα παρουσιάζει την εργασία της στην τάξη, στο λαογραφικό μουσείο ή και στο ύπαιθρο, στο πεδίο μελέτης (π.χ. γεφύρια-μονοπάτια - περάσματα).

- Αναβίωση ευρυτανικών εθίμων (το έθιμο του *φανού* και των *Μεγαλοπέφτιων*, τη Μεγάλη Εβδομάδα, κάλαντα του Λαζάρου στις γειτονιές, το αμίλητο νερό, Αποκριάτικα έθιμα κ.α.)

- Παραδοσιακά παιχνίδια

(ατομικά και ομαδικά) .

- Αξιοποιώντας τις διδακτικές ενότητες των μαθημάτων της Μελέτης Περιβάλλοντος, ερευνήσαμε και καταγράψαμε τη χλωρίδα και την πανίδα της ευρυτανικής γης με συνεργασίες του ΚΠΕ Καρπενησίου, του Τμήματος Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος ΤΕΙ Καρπενησίου, Δασαρχείου, κ.α., τονίζοντας τη σημασία της διατήρησης της βιοποικιλότητας στην περιοχή και τη σύσταση Φορέα Διαχείρισης και προστασίας των περιοχών ΦΥΣΗ 2000 (Δίκτυο Natura 2000) της Ευρυτανίας

- Εργασίες εικαστικής και γραπτής έκφρασης και δημιουργίας ατομικά και ομαδικά στην τάξη.

Μελετώντας το νερό και την ορθή διαχείρισή του στο χθες και στο σήμερα στην Εύρυτο Ευρυτανία, τη γη των καλοτρεχούμενων νερών, τα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

στοχεύουν όχι μόνο στη βιωματική γνώση, αλλά και **στην αφύπνιση και τον προβληματισμό τόσο των μαθητών, όσο και ολόκληρης της τοπικής κοινωνίας**, πάνω στο ζήτημα επιβίωσης των πηγών και των ποταμών σήμερα.

Το πρόγραμμα « **Hyδροκίνηση στην Ευρυτανία**» περιλαμβάνει γνωριμία με την αξιοποίηση των νερών στα παλαιότερα χρόνια στην Ευρυτανία και στοχεύει στον προβληματισμό και την ευαισθητοποίηση των μαθητών και των τοπικών κοινωνιών σχετικά με τη δυνατότητα αξιοποίησή τους και σήμερα .

Τα προγράμματα αυτά είναι αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας και πολύπλευρης ενασχόλησης με το χώρο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων, αλλά και της σχέσης σχολείου - μουσείου έτσι όπως αυτή υπηρετήθηκε μέσα από το Πρόγραμμα «Μελίνα - ΤΕΧΝΗ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» στους χώρους πολιτισμού και στα σχολεία όλης της Ελλάδας .

Η ύπαρξη του Μουσείου, ως θεματοφύλακα της μνήμης, επιβεβαιώνεται και ενεργοποιείται μόνο μέσα από τον εκπαιδευτικό του ρόλο.

Μέσα από συμμετοχικές πρακτικές **συνδέουμε το παρόν με το παρελθόν και το μέλλον**, θεμελιώνουμε τη βιωματική γνώση, έτσι που γνωρίζοντας το παρελθόν περπατώντας στα χνάρια του, οικοδομούμε το παρόν μας ακέραιο, αληθινό και θαλερό, ώστε να το παραδώσουμε στο αύριο με νουή πολιτισμικής δημιουργικότητας και κοινωνικής προόδου.

Παραδοσιακοί οικισμοί και φύση είναι ο θησαυρός της ιδιαίτερης πατρίδας μας, θησαυρός που οφείλουμε να διαφυλάξουμε και να αναδείξουμε. Αυτό το στόχο υπηρετώ ως εκπαιδευτικός και υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης του νομού μας .

Το Πρόγραμμα με τίτλο « **Συνομιλώντας με την Ιστορία** » παρακολούθησαν εθελοντικά, σχολικές ομάδες και από τα τέσσερα Δημοτικά Σχολεία του Δήμου Καρπενησίου, γυμνασιακών και λυκειακών τάξεων, καθώς και η ομάδα μελέτης της Τοπικής Ιστορίας του Κέντρου Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Κ.Ε.Ε.)

Ν. Ευρυτανίας, αποτελούμενη από μέλη του Κέντρου Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων(

Κ.Α.Π.Η.) του δήμου μας, τόσο στο Μουσείο Κορυσχάδων, όσο και στον πρωτοβυζαντινό ναό του Αγίου Λεωνίδα (5ου μ. Χ. αιώνα) στο Κλαυσι .

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καρπενησίου έχει εντάξει την **ιστορική και περιβαλλοντική διερμηνεία του παραδοσιακού οικισμού Κορυσχάδων** στα προγράμματά του, που στο προσεχές σχολικό έτος αναμένεται να παρακολουθήσουν μαθητές και εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων, απ' όλη την Ελλάδα.

Στα πλαίσια των **Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**, ανταποκρινόμενοι στην πρόκληση της μελέτης της τοπικής Ιστορίας και του λαϊκού πολιτισμού μας, για το ερχόμενο σχολικό έτος φιλοδοξούμε να υλοποιήσουμε τα παρακάτω βιωματικά εργαστήρια .

«ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

1. για μαθητές Δημοτικού
2. για μαθητές Γυμνασίου
3. για μαθητές Λυκείου - ΤΕΕ
4. για φοιτητές ,επισκέπτες, εκπαιδευτικούς κ.α.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

- Εικαστικής έκφρασης και δημιουργίας
« Με αφορμή μια φωτογραφία»
- Γλωσσικής έκφρασης και δημιουργίας
« Ημερολόγια ... σημειώσεων»
« Φωτο ... γραφίες»
- Εργαστήρια Λαογραφικών μελετών
« Στην αποθήκη του παππού»
« Στου σχολείου μας την αυλή»

(*Παραδοσιακά παιχνίδια για μαθητές νηπιαγωγείων και δημοτικών & επισκέπτες*)

βιωματικά εργαστήρια για παιδιά και ενήλικες με στόχο της ανάδειξη της παραδοσιακής διατροφής και του προβιομηχανικού πολιτισμού της Ευρυτανικής γης.

- « Από το αμπέλι στο βαρέλι»
- « Από το αλεύρι στο ψωμί»
- « Από το περιβόλι στο τραπέζι μας»
- « Από το κοπάδι στο πιάτο μας»

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Βύρωνας Μασσιάλας, *Το σχολείο εργαστήριο ζωής*, Αθήνα, Εκδ. Γρηγόρη, 1984

Ηλίας Μασσαγγούρας, *Ομαδοκεντρική διδασκαλία και μάθηση*, Αθήνα, Εκδ. Γρηγόρη, 1987

Ευγενία Περιορή, *Μείνате ώδε και γρηγορείτε, Δρώμενα και λεγόμενα της Μεγάλης*

Εβδομάδας, Εκδόσεις Φυτράκη .

Μαρία Παναγιωτοπούλου, *Αναζητώντας το παρελθόν του τόπου μας_Καρπενήσι*, Εκδ. Επτάλοφος, 2003

Γιάννης Κονετάς, *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Αθήνα .

- - - -, « **Χωριάτικο αντίλαλο**», περιοδική έκδοση Συλλόγου « Καλιακούδα», τεύχη 1-90

- - - -, *Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ευρυτανία στο πέρασμα της ιστορίας*, Ομαδική εργασία των μαθητών της Ε΄τάξης του 1ου Δημ. Σχ. Καρπενησίου, Καρπενήσι, 2003

- - - -, *Τα παιχνίδια που ξεχάσαμε*, Έκδοση του Τμήματος Δημιουργικής Απασχόλησης του 1ου Δημ. Σχ. Καρπενησίου, Καρπενήσι ,2001

Βασιλειάδης Δημήτριος, *Οδοιπορία στις μορφές και το ύφος του ελληνικού χώρου*, Αθήνα, 1973

Γρηγοράκης Νίκος, *Παραδοσιακά ξύλινα εργαλεία - σκεύη της αγροτοποιμενικής καθημερινής ζωής*, Πειραιάς, Ιωνίδειος Πρότυπος Σχολή ,1979

Ζώρα Πόπη, *Ελληνική τέχνη - Λαϊκή τέχνη*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών ,1994

Λουκόπουλος Δημ., *Γεωργικά της Ρούμελης*, Αθήνα, Ι.Ν. Σιδέρης, 1938

Μερακλής Μ., *Λαϊκή τέχνη, Λαογραφία*, Αθήνα, Οδυσσεάς, 1992

Χαντζημιάλη Αγγελική, *Ελληνικά εθνικά ενδυμασία*, 2 τόμοι, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη, 1948-1954

- - - -, *Στου παππού του παππού και της γιαγιάς της γιαγιάς τα χρόνια*, Εκπαιδευτικό υλικό Προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ Τέχνη και πολιτισμός στα σχολεία, Αθήνα.

**ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ
ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ
ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΕΤΕ
ΠΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΙ
ΖΟΥΣΕ Ο ΕΥΡΥΤΑΝΑΣ
ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ**

Τηλέφωνα συνεννόησης: 22370-41502 – 41245

Ημέρες – Ώρες Λειτουργίας: Παρασκευή - Σάββατο - Κυριακή και αργίες
10.30 – 15.00 από 1/10 έως 31/5 10.00 - 14.00 και 18.00 - 20.00 από 1/6 έως 30/9

«ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ»

Γράφει η κ. Βασιλική Λάππα - Κελέση
Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπ/σης Δ/θμιας Εκπ/σης Ν. Ευρυτανίας

Η ανάγκη του ανθρώπου να γνωρίζει την καταγωγή του και να περπατάει στα χνάρια των προγόνων του είναι παλιά όσο και η ανθρώπινη παρουσία στον πλανήτη.

Αυτή την αρχέγονη άρα και αληθινή αξία, την αξία της ιστορικής μελέτης έρευνας και γνώσης επιδιώξαμε να υπηρετήσουμε με σεβασμό στους ανθρώπους που χάραξαν την δική τους γραμμή πάνω στον ιστορικό χάρτη της παγκόσμιας, της Ελληνικής και της Ευρυτανικής Ιστορίας, μέσα από το Πρόγραμμα ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ του ΚΕΕ Καρπενησίου.

Το Πρόγραμμα αυτό Τοπικής Ιστορίας πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Διευθύντριας του Κέντρου Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων του Δήμου Καρπενησίου κυρίας Σωτηρίας Ζολώτα και της Υπεύθυνης Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαίδευσης Ενηλίκων Καρπενησίου κυρίας Παρασκευής Φουρλιά .

Λαογραφική συλλογή του ιερέα π. Κων/νου Λαμπαδάρη, Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας.

Τελικός αποδέκτης των προσπαθειών είναι η ομάδα μελέτης της πλούσιας Ευρυτανικής Ιστορίας, ομάδα από μέλη του ΚΑΠΗ Καρπενησίου που είχε τη δημιουργική χαρά να ταξιδέψει σε χρόνους παλαιούς αλλά συνάμα τόσο γνώριμους .

Οι συναντήσεις της ομάδας ξεκίνησαν προσδιορίζοντας τους στόχους μας, που σε κάθε περίπτωση δεν ήταν μονάχα γνωστικοί και μαθησιακοί αλλά και συμμετοχικοί, συναισθηματικοί καθώς ο κάθε ένας και η κάθε μια από μας λειτούργησε ως μελετητής ιστορικών πηγών και φορέας ιστορικών μαρτυριών .

Η δυναμική της ομάδας και οι σχέσεις των μελών της υπήρξε ρυθμιστικός παράγοντας του όλου κλίματος αλληλοσεβασμού, εμπιστοσύνης και συντροφικότητας, έτσι που καταφέραμε να

Καθολικό Μονής Προυσού

πραγματοποιήσουμε πολλές επισκέψεις και κάθε μια από αυτές να αποτελέσει αφορμή για πολύπλευρη μελέτη μιας συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου.

Παραδειγματικά αναφέρω τη βιωματική μελέτη της Βυζαντινής περιόδου στον Αρχαιολογικό χώρο του Πρωτοχριστιανικού ναού του Αγίου Λεωνίδα Κλαυσίου (5ος αιώνας μ.Χ.), την προσέγγιση του ιστορικού μοναστηριού της Παναγίας Προυσιώτισσας μέσα από τις ιστορικές και πολιτιστικές πηγές της μονής και του ιστορικού της μουσείου, μελετώντας την περίοδο της Τουρκοκρατίας και της Επανάστασης του Γένους .

Πως μπορεί να περιγράψει με λέξεις κανείς τα αισθήματα που κληθήκαμε να διαχειριστούμε επισκεπτόμενοι ιστορικούς χώρους της νεότερης Ελληνικής ιστορίας, όπως το Ιστορικό Σχολείο Κορυσχάδων;

Οι περισσότεροι/ες από τα μέλη της ομάδας υπήρξαν μάρτυρες των γεγονότων (ιστορική περίοδος Γερμανικής Κατοχής και Εθνικής Αντίστασης 1940-1945) που κληθήκαμε να παρακολουθήσουμε και να προσεγγίσουμε με τη ματιά του ντόπιου, του αυτόχθονα Ευρυτανά, αλλά και αντικειμενικού μελετητή.

Κάθε συνάντηση ήταν για μένα προσωπικά - ως εκπαιδευτικό - κι ένα μάθημα ιστοριογραφίας και ιστορικής διερμηνείας τόπων και προσώπων. Νιώθω ευγνώμων για τις εμπειρίες που αποκόμισα και υπερήφανη για τις ευκαιρίες που δόθηκαν στον καθένα και την κάθε μια από την ομάδα, να αποδώσει ένα δυναμικό νόημα ιστορικότητας στις προσωπικές του αναμνήσεις και στην προσωπική του πορεία στο χρόνο.

Διάβασα κάπου πως η ιστορία, τοπική, εθνική ή παγκόσμια μοιάζει με μια λαμπαδηδρομία στην οποία δρόμος είναι ο ιστορικός χρόνος και δάδα είναι ο εθνικός πολιτισμός κάθε λαού. Αποστολή των δρομέων - λαών είναι η διατήρηση της φλόγας και η μετάδοσή της στους νέους.

Στην δική μας την ευρυτανική λαμπαδηδρομία - από την παλαιολιθική εποχή μέχρι και σήμερα - οι λαμπαδηδρόμοι συνεχίζουν ακούραστοι. Τους ευχαριστούμε.

Στο Μουσείο Εθνικής Αντίστασης Κορυσχάδων Ευρυτανίας.

ΜΑΡΙΑ Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: ΜΙΑ ΓΛΥΠΤΡΙΑ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΕΜΠΝΕΥΣΕΙΣ

Γράφει ο **Κ.Α. Παπαδόπουλος**

Στις φιλόξενες αίθουσες του Ξενοδοχείου SOFITEL ATHENS AIRPORT «άνοιξε» στις 13 Δεκεμβρίου 2007 η Έκθεση Τέχνης της κ. **Μαρίας Δ. Οικονόμου**, η οποία θα διαρκέσει μέχρι 30 Απριλίου 2008. Τα εγκαίνια έγιναν με μεγάλη επιτυχία και με την παρουσία πολλών επισκεπτών. Ανάμεσά τους και πολλοί Ευρυτάνες, αφού η κ. **Οικονόμου** κατάγεται από την Ευρυτανία (Δομνανούς). Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (τμήμα Γαλλικής Φιλολογίας), στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (τομέας Γλυπτικής), ενώ μετεκπαιδεύτηκε με διετή υποτροφία του Ι.Κ.Υ. (Erasmus) στη Γαλλία (Αισθητική και Θεωρίες της Τέχνης). Το 2005 έλαβε διδακτορικό δίπλωμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Από το 2002 είναι μέλος του Εικαστικού Επιμελητηρίου Ελλάδας. Πραγματοποίησε διάφορες ατομικές εκθέσεις, ενώ έλαβε μέρος σε πολλές ομαδικές.

Τα έργα της, εξήντα τρία (63) συνολικά, γλυπτά, πίνακες ζωγραφικής και άλλες κατασκευές, κάλυπταν χώρους του πολυτελούς αυτού ξενοδοχείου σε πολλά επίπεδα. Η γενική εικόνα της έκθεσης είναι άκρως εντυπωσιακή. Το ενδιαφέρον των πολυπληθών επισκεπτών επικεντρώθηκε τόσο στις γλυπτικές συνθέσεις (ανάμεσά τους και η προτομή του **Παναγιώτη Κανελλόπουλου**), όσο και στις λοιπές κατασκευές και τα ζωγραφικά έργα της. Μερικά από τα έργα της: «*Επικάλυψεις Θηραϊκής γης*» (κατασκευή από 4 ανάγλυφα), «*Αρχαιότητες Σαντορίνης*» (4 όψεις), «*Κόρη / φυσικό μέγεθος*», «*Κόρη μικρή*» (ακρυλικό υλικό), «*Προτομή γυναίκας (1,2,3)*», «*Νεκρή φύση*» (λάδι σε μουσαμά), «*Άντρας 1*» (λάδι σε μουσαμά), «*Ξαπλωμένο γυμνό*» (λάδι σε μουσαμά), «*Επικάλυψεις άνθρωπος*» (ενότητα από 7 πίνακες - ανάγλυφα) κ.ά.

Όλα τα έργα της **Μαρίας Οικονόμου** έχουν μια ιδιαίτερη πρωτοτυπία και σε όλα τους διαφαίνεται η φιλοσοφική διάσταση των εικαστικών της προτάσεων. Ο χαρακτήρας τους είναι σαφώς ανθρωποκεντρικός. Αποδίδουν τη δυναμική ένωση ψυχών και σωμάτων. Σωστά επισημάνθηκε πως «Οι δημιουργίες της εικονογραφούν σύγχρονες μεν αλλά διαχρονικές συμπαντικές αλήθειες, αλήθειες που πραγματεύεται το αρχαίο ελληνικό πνεύμα. Η καλλιτέχνη κάνει τη δική της σύνθεση των αρχαίων ελληνικών μύθων και δίνει την προσωπική της γένεσης, δημιουργίας και (αυτο)κατατροφής. Αυτές είναι οι κινητήριες δυνάμεις της έκφρασής της. Ο υποσκελισμός του ατόμου από την τεχνολογία είναι ένα άλλο ζήτημα που απασχολεί την καλλιτέχνη...».

Στα εγκαίνια της παραπάνω έκθεσης παραβρέθηκαν και από την Πανευριτανική Ένωση οι **Κ.Α. Παπαδόπουλος** και **Βασ. Σιορόκος**.

Ως Ευρυτάνες αισθανόμαστε υπερήφανοι για το έργο της κ. **Μαρίας Δ. Οικονόμου**, η οποία πολλά υπόσχεται στον εικαστικό, ελληνικό και διεθνή, χώρο. Της ευχόμαστε κάθε επιτυχία.

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Γράφει ο Αγαθοκλής Μπακογιάννης

Στις 12 Απριλίου 1827 ο **Γ. Καραϊσκάκης** ήταν βαριά άρρωστος και βρισκόταν ξαπλωμένος στη σκηνή του στο Φάληρο, όπου είχε στρατοπεδεύσει για να βοηθήσει τους φρουρούς της Ακρόπολης, τους οποίους πολιορκούσε από καιρό ο **Κιουταχής** και μπορούσε από ώρα σε ώρα να το καταλάβει το τελευταίο εναπομείναν ελεύθερο φρούριο σ' ολόκληρη τη Στερεά Ελλάδα και σε μία ανατιολόγητη συμπλοκή με τους Τούρκους έτρεξε να προλάβει τα χειρότερα για τα παλικάρια του τραυματίστηκε θανάσιμα και όπως ο ίδιος είπε χτυπήθηκε από το μέρος των Ελλήνων και όχι από το μέρος των Τούρκων. Προαισθανόμενος το τέλος του, παρέδωσε στους αγαπητούς του αξιωματικούς το **Γρίβα**, τον οποίον προόριζε για γαμπρό της μεγάλης του κόρης και τον **Χατζηπέτρο** τη διαθήκη του, τους οποίους όρισε εκτελεστές και η οποία διαθήκη έχει ως ακολούθως:

«Σαράντα τέσσαρες χιλιάδες γρόσια εις το κεμέρι του Μήτρου Αγραφιώτη.

Από αυτά οι τριάντα χιλιάδες να δοθούν εις τις σουύπραις μου να τας παραλάβουν οι δύο Μήτρηδες του Σκυλοδήμου και Αγραφιώτη.

Δύο χιλιάδες να πάρη ο ένας Μήτρος και δύο ο άλλος όπου με εδούλευον.

Χίλια να πάρουν εκείνοι που θα με θάψουν.

Δύο χιλιάδες έχει ο Γραμματικός, τέσσαρες χιλιάδες γρόσια της Μαργιώς.

Τα άλλα να μοιρασθούν διά την ψυχήν μου.

Αυτά όπου έχω εις την σακκούλαν μου να τα λάβουν οι γραμματικοί και οι τσαουσάδες μου.

Το τουφέκι και άτια μου να πάνε των παιδιών μου και ώρα μου.

Εξ χιλιάδες γρόσια μου θέλει ο Νοταράς Ιωάννης. Δέκα πέντε χιλιάδες γρόσια έχει ο Μήτρος Σκυλοδήμου διά τους Κασινίκα, Δαγλή και άλλους αξιωματικούς»

22 Απριλίου 1827

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ»

Αφού τελείωσε τη διαθήκη του λέει:

«Ήθελον νάχω όλο το Έθνος εδώ κοντά μου, για να του πω του τι αξίζετε εσείς...

Αυτό ναι που με κάνει να λυπάμαι είπε και δάκρυσε. Μια επιθυμία έχω ακόμα: αν πεθάνω, σας ζητώ να με θάψετε σε μεγάλη εκκλησιά».

Η διαθήκη του Καραϊσκάκη βρίσκεται στο Μουσείο Μπενάκη.

Η Αγία Βαρβάρα Αγράφων

Χωρίς να το θέλω γυρίζω στα παιδικά μου χρόνια που κράτησα εκείνες τις ωραίες εικόνες των Σαββατόβραδων! Τις εικόνες που οι φιγούρες των γυναικών του κάτω μαχαλά αράδιαζαν με τη σειρά στο λόφο της Αγίας Βαρβάρας.

Γράφει η **Κούλα Παναγιόσα**

Λιγοστό το λάδι την εποχή εκείνη στις αγραφιώτικες οικογένειες. Παρ' όλα αυτά το καντηλάκι της Αγίας Βαρβάρας, κάθε Σαββατόβραδο και παραμονή της μεγάλης εορτής, ήταν πάντα αναμμένο. Παραδείσιος χώρος το πλάτωμα των Αγράφων στα 850 μέτρα υψόμετρο, όπου ολόγυρα συμπυκνώνεται η βουνίσια ομορφιά με μια στεφάνη βουνοκορφών άλλων γυμνών, άλλων ντυμένων που ξεπερνούν τα 1000 και 1700 μέτρα ύψος. Ανάμεσα στο χωριό και στις υψηλές βουνοκορφές, ανατολικά και βόρεια, σβήνοντας δυτικά, χαμηλότερες βουνοκορφές, δείχνουν ν' αγκαλιάζουν τα σπίτια.

Ξεκινώντας το μάτι μας από τη «σιμίξη» των ποταμών Νερατζιώτικου (σμπορόρεμα) και Χοντείκου στην περιοχή «Κατσίκια», το πρώτο πλάτωμα είναι το μεγάλο ή «κάτω Αλωνάκι». Ανεβαίνοντας πιό πάνω, μικρότερο το πάνω Αλωνάκι, προχωρώντας παρά πάνω, βρίσκεισαι στον πρώτο Ανατολικό λόφο του κάτω μαχαλά, το λόφο της Αγίας Βαρβάρας. Η περιοχή αναπτύχθηκε επί εικονομαχίας. Πάνω από δέκα οι εκκλησίες των Αγράφων δείχνουν την ακμή του χωριού στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, αλλά και την πίστη των αγροτοποιμένων του στην Ορθοδοξία. Ήταν τότε που, στους χαλεπούς καιρούς για την πατρίδα, οι Έλληνες εγκατέλειπαν τον κάμπο της Θεσσαλίας

κνηγήμενοι απ'τον τύρανο και σκαρφάλωναν σε τούτα τα βουνοχώρια για να γίνουν τα «ξεφτέρια των Αγράφων», όπως τους αποκάλεσε ο Ρήγας ο Βελεστινλή στο «Θουρίο» του.

Η Αγία Βαρβάρα, κόρη ειδωλόλατρη ιερέα που έζησε τον 3ο αιώνα μ.Χ., αποκεφαλίστηκε σε ένα βουνό της Συρίας από τον ίδιο τον πατέρα της γιατί έγινε Χριστιανή. Έχοντας υπ' όψιν την ιστορία του μαρτυρίου ο εμπνευστής αυτής της προσφοράς, διάλεξε τον ωραίο λόφο των Αγράφων για να κτίσει εκκλησία αφιερωμένη στη Χάρη Της. Πέρασαν χρόνια πολλά, δεν γνωρίζουμε πότε χτίστηκε και πότε γκρεμίστηκε ο πρώτος ναός. Από γενιά σε γενιά έμεινε το τοπωνύμιο του λόφου και η πίστη με το καντήλι ν' ανάβει από τις γυναίκες όλα αυτά τα χρόνια που πέρασαν. Οι γιαγιάδες μας θυμόντουσαν ότι δύο πλάκες σε σχήμα καλύβας ήταν το πρώτο εικονοστάσι.

Με το πέρας των γεγονότων του εμφυλίου ήρθε από την Αμερική ο Γεώργιος Μπαμπαλής (Γαλής). Ανέβηκε ν' αγναντέψει από εκεί το χωριό του που του έλειψε τόσα χρόνια στην ξενιτιά και να προσκυνήσει τον ιερό λόφο. Συγκινήθηκε όταν είδε τις δύο πλάκες να κάνουν το εικονοστάσι. Πήρε λοιπόν την απόφαση να γίνει εκεί ένα πραγματικό εικονοστάσι.

Η θεία Μητσούλα, αδελφή του Παπαγιώργη και σύζυγος του Αριστείδη Μπαμπαλή αδερφού του Γαλή, είναι ο άνθρωπος που ορίζει ο Γαλής ν' αναλάβει την επίβλεψη και την οργάνωση να κτιστεί το εικονοστάσι. Ανέθεσε στους ανθρώπους να φέρουν τα υλικά και στο μπάμπημα Αλέκο Αβράμπο από την Παραμερίτα να το κτίσει. Πραγματικά έγινε ένα ωραίο εικονοστάσι με την επιγραφή «

Δωρεά Γεωργίου Π. Μπαμπαλή «. Χαρούμενη και ικανοποιημένη όλη η γειτονιά που έχει ένα κόσμημα, την εικόνα της Αγίας Βαρβάρας με το καντηλάκι της. Από όποιο σημείο του χωριού και να βρίσκεσαι βλέπεις αν είναι αναμμένο ή σβηστό το καντήλι.

Πέρασαν τα χρόνια. Οι μεγάλοι έγιναν μεγαλύτεροι, οι μικροί μεγάλοι. Ένας μικρός που μεγάλωσε, εργάστηκε σκληρά, έκανε επιχείρηση και οικογένεια. Την 25η Μαρτίου του 2001 εκμεταλευόμενος την αργία της Εθνικής Εορτής, ανέβηκε στ' Άγραφα να δει τους υπερήλικες γονείς του. Ο μπαρμπα-Σωτήρης Χόντος και η θεία Σωτήραϊνα «Θεός σωχρέστους», καλοδέχτηκαν το δευτερότοκο γιο τους Γιώργο μαζί με το μικρότερο αδερφό του Γιάννη. Η χαρά τους ήταν απεριγράπτη. *«Ήρθαν τα παιδάκια μ' Βασιλική μ' και μούφεραν όλα τα καλά του Αβραάμ και του Ισαάκ, χώμα να πίνουν και μάλαμα να γένεται»*, συνήθιζε να λέει η κυρά Βασιλική, η μάνα που με πολλές δυσκολίες μεγάλωσε τους πέντε γιούς της μαζί με τον άξιο άνδρα της. Μιλάμε για τους γονείς των Χονταίων που έχουν τα HONDOS-CENTER.

Πρωί-πρωί λοιπόν, πανευτυχείς γονείς και γιοί πάνε στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου να παρακολουθήσουν Θεία Λειτουργία, Δοξολογία, κατάθεση στεφάνων και παρέλαση. Ωραία ημέρα! Θεριεύουν μέσα μας τα πατριωτικά και θρησκευτικά αισθήματα! Με το πέρας των εκδηλώσεων η οικογένεια, ο παπάς και άλλοι χωριανοί πάνε για καφέ στο Κώστα Γατή. Το ανήσυχο και ευφυές πνεύμα του επιχειρηματία και πατριώτη Γιώργου Χόντου δεν ξεκουράζεται ούτε στην ώρα του καφέ. Βλέποντας απέναντι ακριβώς τον ωραίο λόφο της Αγίας Βαρβάρας ρωτά. «Σε ποιόν ανήκει ο λόφος;» Απαντά ο παπάς. «Είν' βακούφκο» (εκκλησιαστικός χώρος). _ «Πάμε μια βόλτα να δούμε πώς μπορούμε να τον αξιοποιήσουμε. Έχει πολύ ωραία θέση, μήπως κάνουμε εκεί ένα ωραίο μουσείο». Ανέβηκαν με δυσκολία στο λόφο, λόγω της μορφολογίας του εδάφους. Ο μπαρμπα-Σωτήρης άρχισε να δείχνει και να διηγείται ιστορίες του χωριού και του τόπου. Εξιστορεί και καπνίζει σαν να τον βλέπω μπροστά μου με το άφιλτρο «ΕΘΝΟΣ» (τσιγάρο) στο χέρι και εκείνο το ανεπανάληπτο χαμόγελο, που φώτιζε περισσότερο το ευτυχισμένο πρόσωπό του. Λέει για τα δύσκολα χρόνια, τα περασμένα, για τα Χοντεϊκά και τη Μίκρα, για τον ηρωϊκό Κατσαντώνη, που θαρρείς πως ακούς τα πατήματά του πίσω απ' τις ελατιές να γυρίζει τροπαιούχος μετά το φόνο του φοβερού Βεληγκέκα.

Ο Γιώργος είδε ότι ο χώρος είναι μικρός για μουσείο. Ακούγοντας τις διηγήσεις του πατέρα του και ατενίζοντας την περιοχή του «Βελλή», μαζί με τη φόρτιση της ημέρας, συνέλαβε την ιδέα να τιμήσει τον αετό των Αγράφων, Αντώνη Κατσαντώνη Μακρυγιάννη, στήνοντας εκεί πάνω την προτομή του. Γυρίζοντας στην Αθήνα, μέσα στο πέλαγος των σκέψεων της μεγάλης του επιχείρησης, μια αχτίδα φωτός τον γαληνεύει όταν σκέφτεται το πώς μπορεί να αξιοποιηθεί αυτός ο λόφος. Δεν πέρασε πολύς καιρός και στην αρχή του καλοκαιριού ξαναβρέθηκε πάλι κοντά στη γενέτειρά του και στους ηλικιωμένους γονείς του. Τώρα προστέθηκε στη συντροφιά τους και ο μπαρμπα-Κωστής Ανδρώνης (ο αγαπημένος μου πατέρας) και εξάδερφος του πατέρα του.

Ανέβηκαν για μια ακόμη φορά στο λόφο της Αγίας για να βάλουν τα σχέδια. Εκεί ανέθεσε στον πατέρα του και τον μπαρμπα-Κωστή την επίβλεψη των μαστόρων. Η διαμόρφωση του χώρου ήταν δύσκολη και πολυδάπανη. Η αποφασιστικότητα του Γιώργου μεγάλη. Ο μπαρμπα-Κωστής έχει πείρα, είναι η δεύτερη εκκλησία που πρωταγωνιστεί. Όλος ο χειμώνας πέρασε, ήρθε η άνοιξη του 2002. Το έργο με τη βοήθεια του Θεού και της Αγίας ξεκίνησε. Άρχισε η διαμόρφωση του χώρου. Ο μπαρμπα-Κωστής αγχομένος να βγει σωστό το έργο, ο μπαρμπα-Σωτήρης ευτυχισμένος για την προσφορά του γιού του στον τόπο που ο ίδιος λάτρευε.

Έγινε πολύ ωραία πετρόκτιστη η σκάλα που οδηγεί στο λόφο. Έσκαβαν για να κάμουν χώρο να στήσουν την προτομή του αετού των Αγράφων Κατσαντώνη κι έπεσαν πάνω στα ρεποθέμελα της παλιάς εκκλησίας. Ω του θαύματος! Βρέθηκαν η Αγία Τράπεζα και η λαβίδα της Θείας Μετάληψης! Μέχρι την ημέρα της γιορτής της Αγίας, η νεόκτιστη εκκλησία ήταν έτοιμη επάνω στα

Ο Νομάρχης Ευρυτανίας κος Κ. Κοντογεώργος και η κα Ντόρα Μπακογιάννη στα Άγραφα.

παλιά θεμέλια που βρέθηκαν. Την άνοιξη του 2003 συνεχίστηκαν οι υπόλοιπες εργασίες. Στο σημείο που ήταν το εικονοστάσι, εφ' όσον η εκκλησία είχε τη θέση της, στήθηκε η προτομή του Κατσαντώνη.

Στα μέσα της χρονιάς που προηγήθηκε, ξεκίνησαν οι εργασίες για τη διαμόρφωση του χώρου και θεωρώ, ότι με τη βοήθεια της Αγίας και τον σωστό συντονισμό, πήγαν όλα κατ' ευχήν και στις 14 Αυγούστου του 2003 έγιναν τα Θυρανοίξια της εκκλησίας. Ο παπα-Σωτήρης κάνει τις τελευταίες ετοιμασίες και λάμπει ευτυχισμένος που ένα όνειρο ζωής έγινε πραγματικότητα. Ιδιαίτερη συγκίνηση ένοιωσε η γράφουσα, που η χάρις της Αγίας την αξίωσε την ημέρα αυτή πρωί-πρωί να στολίσει μαζί με την Ευτυχία

Μπακαλάκου και το Θεμιστοκλή Χρηστίδη την Αγία Εικόνα Της.

Τη Θεία Ακολουθία ετέλεσε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ.κ. Νικόλαος. Την ίδια μέρα αφού τελείωσε η εκκλησία, έγιναν τα αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του ήρωα από την κ. Ντόρα Μπακογιάννη, την οποία συνόδευαν τα αδέρφια του Γιώργου, Νίκος και Γιάννης, καθώς και ο νομάρχης του νομού μας κ. Κωνσταντίνος Κοντογεώργος. Παρευρέθη επίσης ο δήμαρχος Αγράφων κ. Χρήστος Μπούρας και πλήθος κόσμου. Συγκινητικά τα λόγια της κ. Μπακογιάννη για τον μπαρμπα-Σωτήρη, τον πατέρα, που δικαιολογημένα γέμισε από υπερηφάνεια. Με μεγάλη χαρά είδα πολλούς αγραφιώτες αλλά ιδιαίτερα ευχαριστήθηκαν την παρουσία του ιερέως του Τροβάτου παπα-Πέτρου Νταλλή να μοιράζει μικρές εικονίτσες της Αγίας.

- »Με συγκινεί η κίνησή σου, θείε, πέρα από την παρουσία σου». (η παπαδιά Όλγα ήταν δεύτερη εξαδέλφη του πατέρα μου και αδελφή του μπαρμπα-Σωτήρη)).

-» Ήθελε παιδί μου πολύ να παρευρεθεί η παπαδιά Όλγα στη Χάρη Της. Όταν ήταν κορίτσι ονειρεύτηκε την Αγία! Ξεκίνησε από τα Χοντέικα μέσω του «Κατσίκα» να πάει στον Αριστείδη Καραλή (πρώτος της εξάδερφος) στην Αλαπετούρνα. Έφτασε κάτω από δω που κάνει ο βράχος μία μικρή σπηλιά. Παρουσιάστηκε μπροστά της μια νέα γυναίκα και της είπε. «Όποτε περνάς από δω να μου ανάβεις κανένα κερί. Εγώ είμαι η Αγία Βαρβάρα» «.

Σήμερα που γράφονται αυτές οι γραμμές, δυστυχώς οι γονείς των Χονταίων δεν ζουν. Με την πίστη μας ελπίζουμε ότι είναι κοντά στο Θεό και δίπλα στην Αγία. Πρόλαβαν να χαρούν τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους με τις προσφορές τους στον τόπο. Πρόλαβαν να ζήσουν το αριστούργημα του λόφου της Αγίας Βαρβάρας. Είναι το στολίδι των Αγράφων! Εμείς τους ευχαριστούμε για όσα πρόσφεραν σ' αυτόν τον τόπο. Να είσαι καλά Γιώργο, να τους φτάσεις και να τους ξεπεράσεις σε χρόνια, υγεία και οικογενειακή ευτυχία. Να 'σαι καλά κι εσύ μπαρμπα-Κωστή, διότι σ' αυτό το έργο η προσφορά σου ήταν μεγάλη.

Θα ήθελα μέσα απ' αυτές τις γραμμές να ευχηθώ και να ευχαριστήσω τους ανθρώπους που μόχθησαν γι' αυτό το έργο και με κάθε τρόπο βοήθησαν στο τέλειο αποτέλεσμα!

Κλείνω με την ευχή οι επόμενες γενιές να τιμούν, να συντηρούν τα θεάρεστα αυτά έργα, διατηρώντας άσβηστη τη λαχτάρα της συνέχειας του πολιτισμού αυτού του ευλογημένου τόπου.

Αρχές δεκαετίας του '50. Καρπενήσι. Ο Σταθμός λεωφορείων του ΚΤΕΛ Ευρυτανίας

Κ.Τ.Ε.Λ. Ευρυτανίας Ιστορική πορεία προσφοράς στον τόπο μας

Το ΚΤΕΛ Ευρυτανίας (Κοινό Ταμείο Εισπράξεων Λεωφορείων) άρχισε να λειτουργεί σαν οργανωμένη επιχείρηση με καταστατικό και εκλεγμένη διοίκηση το 1952. Αρχικά υπήρχαν 20 λεωφορεία και αργότερα προστέθηκε άλλο ένα.

Οι συνθήκες της εποχής σ' ότι αφορά την γενικότερη υποδομή αλλά πάνω απ' όλα τη βατότητα των δρόμων, ήταν εξαιρετικά δύσκολες. Ήταν η εποχή που η Ελλάδα προσπαθούσε να επουλώσει τις μεγάλες πληγές που της άφησε τόσο η ναζιστική κατοχή όσο κι ο αδελφοκτόνος εμφύλιος. Οι οδηγοί της εποχής εκείνης μόνον ήρωες μπορούν να χαρακτηριστούν. **Οδεύοντας στους κακοτράχαλους Ευρυτανικούς χωματόδρομους** πότε με χιόνια και παγωνιές, πότε με λάσπη, πότε με κατολισθήσεις, μετακινούσαν με ασφάλεια τους Ευρυτάνες καθώς δεν υπήρχε άλλο μέσο μαζικής μεταφοράς. Τα λεωφορεία εκτελούσαν χρέη και φορτηγών οχημάτων! Ακόμα και ασθενοφόρων !!

Γ' αυτό οι οδηγοί του Κ.Τ.Ε.Λ. φημίζονταν για τις μεγάλες ικανότητές τους στην οδήγηση κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες. Χαρακτηρίζονταν **οδηγοί παντός καιρού και παντός δρόμου**. Αυτές οι ικανότητες καλλιεργήθηκαν και στις επόμενες γενιές μέχρι και σήμερα καθώς η κάθε γενιά οδηγών μεταλαμπαδεύει στην επόμενη την αγάπη για το επάγγελμα και το **αίσθημα της προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο**.

Ο στόλος του Κ.Τ.Ε.Λ. κάθε φορά εκσυγχρονίζεται ανταποκρινόμενος στα νέα δεδομένα. Τα λεωφορεία των 24 θέσεων έδωσαν τη θέση τους σ' αυτά των 32 θέσεων στις αρχές της **δεκαετίας του '60** που θεωρούνταν πολυτελέστατα για την εποχή τους. Αυτά με τη σειρά τους αντικαταστάθηκαν με νέα 50 θέσεων στις αρχές της **δεκαετίας του '80**, για να αντικατασταθούν και πάλι με τα σημερινά που φέρουν κλιματισμό και ανέσεις που ούτε να φανταστούν δεν μπορούσαν οι πρωτοπόροι οδηγοί και επιβάτες του '50.

Κι αν θεωρήσει κανείς πως οι λεωφορειούχοι του ΚΤΕΛ είναι οι «πλοιοκτήτες της ξηράς» θα κάνει λάθος. Τόσο η μείωση του πληθυσμού της Ευρυτανίας απ' την εξωτερική και εσωτερική μετανάστευση, όσο και η αύξηση του αριθμού των Ι.Χ.Ε. αυτοκινήτων, κατέστησαν το ΚΤΕΛ απ' τα πλέον φτωκά (οικονομικά) στην Ελλάδα, παρά το σύγχρονο και αξιόπιστο στόλο και το αξιόλογο ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτει.

Ωστόσο σήμερα το επιβατικό κοινό αντιλαμβάνεται όλο και πιο έντονα, ότι το **λεωφορείο είναι το πλέον ασφαλές μέσο μαζικής μεταφοράς**, καθώς επιλέγει - τουλάχιστον προς τις μακρινές υπεραστικές αποστάσεις - να μην ταξιδεύει με το ΙΧ του σε δρόμους - καρμανιόλες, αλλά με το ΚΤΕΛ Καρπενησίου.

Ευχαριστούμε κάθε επιβάτη μας για την εμπιστοσύνη του !

Οι ιδιοκτήτες, οι οδηγοί και οι εργαζόμενοι της ΚΤΕΛ Α.Ε.

*Από δεξιά: Γ. Ντότσικας, (;), (;), Γ. Νικόπουλος, επιβάτες.
Σπύρος Τσιούρης, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου*

ΙΣΤΟΡΙΚΟΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΣΟΚΩΜΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ¹

(Ιερείς Παπαδάσκαλοι της Μεσοκώμης κ.ά.)

Κώστα Δήμου Μαραγιάννη²

Μεσοκώμη. Πρωτεύουσα των γύρω της χωριών. Φυσικά προστατευόμενη από τα γύρω βουνά Άννινος - Ξηροβούνι (Σκάλα Νούρκα Σερβάν), Ψηλός Σταυρός και Κορφοπεταλιές. Άσυλο καταδιωκόμενων ανθρώπων από Έλληνες, Τούρκους, Άγγλους και Ενετούς. Με δύο πολεμικά όπλα, ένα στη Ριγανόλακα του Άννινου και ένα στον Ψηλό Σταυρό της Δομνίστας στο δρόμο προς το Παλιονέχωρο, προστατεύονταν απόλυτα το χωριό από κάθε εχθρική εισβολή. Ποντοειδείς οι παλαιοί κάτοικοι αυτού του χωριού. Ηπειρώτες από το ιστορικό χωριό Σκαμνέλη και από την Θεσπρωτία και από την Κιάφα του Σουλίου καταδιωκόμενοι από τους Τουρκαλβανούς Βορειοηπειρώτες από τη Χειμάρρα, Επτανήσιοι κυνηγημένοι από τους Άγγλους, Κρητικοί και Μανιάτες από το Γεωργίτσι του Ταύγετου, από όπου κατάγονται οι Ζαβραίοι, έγιναν κράμα μιας προοδευτικής κοινωνίας με περισσότερα θετικά από τα αρνητικά της. Ο Πουκεβίλ γράφει ότι τότε, το 1810, το χωριό αυτό είχε 200 οικογένειες, ήτοι κατά μέσο όρο 1.000 κατοίκους.

Ερευνώντας την πνευματική δομή αυτού του χωριού την βρίσκουμε μεγάλη και πλέον των πρακτικών γιατρών και πανεπιστημιακών επιστημόνων γιατρών στη μεταπελευθερωμένη Ελλάδα από τους Τούρκους βρίσκουμε και πολλούς ιερείς και παπαδασκάλους, με ιδιαίτερη φροντίδα για τη θρησκεία, την παιδεία, την πρόοδο και τον πολιτισμό. Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένους από αυτούς τους παπαδασκάλους, τους οποίους βρήκαμε και πολλούς τους οποίους γνωρίσαμε στο Θέρμο, όταν κατεβήκαμε από το Μεγαδέντρο το 1934 και πουλούσαμε τσιγάρα στο εκεί πατρικό μας περίπτερο.

Έχει γραφεί ότι η Μεσοκώμη με τα χωριά της, όπως και η Κόνισκα, ήτανε δυο μεγάλα παπαδοχώρια. Ο Παπαδάκης, παπάς της Μεσοκώμης κατάγονταν από την Ξκρήτη και σκοτώθηκε σε μάχη κατά των Τούρκων στη Ρεντίνα των Αγραφών της Θεσσαλίας, προ της Επανάστασης του 1821. Η Ρεντίνα ήταν χωριό των Τουρκοκοσαμπάσηδων, τους οποίους έσφαξε ο Γεώργιος Καραϊσκάκης όταν άρχισε την Ελληνική Επανάσταση και ξεκαθάρισε την ίρα από το σιτάρι.

Κατά τη νεότερη εποχή παπάς στη Μεσοκώμη ήταν ο Γρ. παπα-Καραμέτας από το συνοικισμό Γκιρνής Μεσοκώμης, ο οποίος παρέδωσε την ιερωσύνη του στο σδιακεκριμένο παπαδάσκαλο Κωνσταντίνο Δημητρίου Ζάβρα, πολιτικό φίλο και παράγοντα της περιοχής του Γ. Καφαντάρη, τον οποίο πολλές φορές έχουμε αναφέρει σε κείμενά μας, όπως και στο βιβλίο μου «Μεσοκώμη Ευρυτανίας, Ιστορία - Λαογραφία - Μνημεία».

Η οικογένεια Καραμέτα κατάγονταν από το συνοικισμό Γκιρνής, ήταν μεγάλη και φιλότιμη με προεκτάσεις στο Θέρμο, Μάνδρα Θλερμου και στο Κρίκελλο. Στα Καλύβια Θέρμου κατέβηκε από τη Μεσοκώμη μεταπελευθερωτικά (1821) και η οικογένεια Πίτσιου, ο Δε Αεριστομένης Ευαγγέλου Πίτσιος έγινε παπάς στο Μεγαδένδρο έως το 1905, οπότε μετά τα εγκαίνια του πρώτου ιερού ναού του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού στο Μεγαδένδρο μετατέθηκε στον Ι.Ν. Αγίου Δημητρίου Καλυβίων Θέρμου. Αυτός παντρεύτηκε τη Γεωργία (Γεωργούλα) Δημητρίου Μαραγιάννη, από τη συνοικία Τσιατσάικα ή Αλπότρυπες Καλυβίων Θέρμου, το οποίο πήραν οι Μαραγιανναίοι με ανταλλαγή από τους Πυρπυραίους με το κτήμα τους στο Μεγαδένδρο. Στα Καλύβια Θέρμου ο Αριστομένης

1. Η Μεσοκώμη βρίσκεται στο Ν. τμήμα του Νομού Ευρυτανίας, στα σύνορα με το Ν. Αιτωλοακαρνανίας και αποτελεί Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Δομνίστας. Παλιότερα λεγόταν Τέρνος.

2. Ο Κ. Μαραγιάννης είναι συναξιούχος Συμβολαιογράφος Αγρινίου, ιστορικός ερευνητής και συγγραφέας.

ανέπτυξε μια αξιόλογη οικογένεια, η οποία τίμησε τους ελληνικούς θεσμούς.

Την ίδια περίπου εποχή με τους Πιτσαίους στο Θέρμο κατέβηκε από τη Μεσοκώμη και η οικογένεια Ιωάννη Κοτομάτα. Το σπίτι της στη Μεσοκώμη η οικογένεια αυτή το πούλησε στον Ηλία Μάμαλη και όταν αυτή έφυγε για την Αμερική το 1910 το πούλησε στο γερο - Χαράλαμπο Ζαμπακόλα, οι κληρονόμοι του οποίου το κατέχουν μέχρι σήμερα. Το αρχοντικό των Κοτοματζίων στο Θέρμο ήταν στη συνοικία της Καραγκούνους, αν ενθυμούμαι καλά, διότι εκεί πήγα να μαθητής στο Γυμνάσιο, όταν οι Γερμανοί έκαψαν το Γυμνάσιο Θέρμου. Ο Αθανάσιος Ι. Κοτομάτας ήταν επιστάτης Ταχυδρομείων και νυμφεύθηκε την Αρτεμισία Διαλέτη από την Άνω Χρυσοβίτσα, αλλά τον σκότωσαν για ατομικές διαφορές, ο δε Λεωνίδας Κοτομάτας, πιθανόν αδελφός του Αθανασίου Κοτομάτα έγινε παπάς στο Θέρμο. Αυτό προκύπτει από τα αρχεία της Εκκλησίας της Παναγίας Θέρμου των ετών 1919-1926. Αυτός έδινε πιστοποιητικά αγαμίας στο Θέρμο και στα χωριά του και βάσει αυτών γίνονταν γάμοι. Αγαπούσε τα χρήματα και για ένα πιστοποιητικό γάμου για να στεφανωθεί η Κωνσταντώ Παλαΐνη από τη Μεσοκώμη κατά το 1930, τον Ξενοφώντα Πολύχρονο από το Αβαρικό, πήρε από τον αδελφό της αείμνηστο Γεώργιο Παλαΐνη 100 προπολεμικές δραχμές. Πλέον αυτών ο Λεωνίδας Παπακοτομάτας υπήρξε κατά ένα τρόπο άδικος έναντι των παιδιών του Αθανασίου Κοτομάτα, φυσικού πατέρα του αείμνηστου στρατηγού Κώστα Διαλέτη - Κοτομάτα, όπως δείχνουν [όλα τα πράγματα. Θέλησε να αδικήσει τα παιδιά του αδελφού του και δεν τους έδινε το μερίδιο της περιουσίας (στα παιδιά του αδελφού του Αθανασίου), τα οποία άφησε ανήλικα ο πατέρας τους όταν τον σκότωσαν. Και κατά ομολογία του αείμνηστου Βασιλείου Ν. Παπανδρέου από την Άνω Χρυσοβίτσα, επιβεβαιωμένη από τον διακεκριμένο και πολύ ευγενικό και αξιοπρεπή φίλο μας κ. Αγγελο Κ. Διαλέτη, γιο του στρατηγού Κ. Διαλέτη, κάτοικο Αθηνών, όταν ο Κ. Διαλέτης έγινε αξιωματικός γι αυτό το λόγο τράβηξε το πιστόλι του και απείλησε να σκοτώσει το Λεωνίδα Παπακοτομάτα και τότε αυτός έδωσε στα παιδιά του Αθανασίου Κοτομάτα το μερίδιό τους² από την περιουσία που τους ανήκε και με τα χρήματα αυτά ο αείμνηστος στρατηγός πάντρεψε την αδελφή του στην Αθήνα. ...

Από τη Μεσοκώμη Ευρυτανίας στον Αβαρικό κατά το έτος 1900 κατέβηκε και έγινε εκεί παπάς ο Χαράλαμπος Παλαΐνης ο οποίος δημιούργησε σπουδαία οικογένεια και ο οποίος είχε γιο και τον Δασάρχη της Άνω Χώρας Ναυπακτίας (Λομποτινάς) Πολύκαρπο Παλαΐνη, παιδιά του οποίου είναι οι αξιωματικοί Χαράλαμπος και Αριστείδης Παλαΐνης. Ο Πολύκαρπος Παλαΐνης το 1940 φορούσε στολή Δασάρχη και ρολόι με χρυσή καδένα, ιδίως όταν έρχονταν στο Θέρμο όπου αγόραζε τσιγάρα από το πατρικό περίπτερο.

Πλέον αυτών στο Αγρίνιο κατά το έτος 1860 κατέβηκαν από τη Μεσοκώμη πολλοί Ζαβραίοι και αγόρασαν κτήνηματα στην πεδιάδα του Αγρινίου και από τους Βουλπιωταίους Βουλευτές της Ευρυτανίας. Από τους Αγρινιώτες Ζαβραίους με ρίζα τους τη Μεσοκώμη βρήκαμε ότι έγιναν ιερείς. Ο Παπασεβαστιάδης (Αγγελος) Ζάβρας στο Αγρίνιο και αργότερα στην Σκουτεσιάδα. Αυτός έκαμε τα εγκαίνια του Ιερού Ναού Αγίας Τριάδας Αγρινίου κατά το έτος 1900-1902. Ο Παπανίκος Ζάβρας έγινε στο Πυργί (Βελάουστα) και Παπαδάσκαλος Κωνσταντίνος Ζάβρας, πατέρας του καφεπώλη Σωτήρη Ζάβρα, αδελφός τρου Ηρακλή Ζάβρα. Αυτός ήταν³ παπάς και δάσκαλος στην Αγία Τριάδα και στον Άγιο Γεώργιο Αγρινίου. Στο Αγρίνιο επί της οδού Καρπενησιού είχαν ακίνητα οι Ζαβραίοι και οι Καναίοι, οι οποίοι κατέβηκαν στο Αγρίνιο από τη Μεσοκώμη Ευρυτανίας.

Σημειώσεις: - Πληροφορίες από τον Ασρχιμανδρίτη κ. Θεόκλητο Ράπητη και τον Θεόδωρο Γ. Παλαΐνη.

- Από τη Χειμάρρα της Ηπείρου κατάγονταν η οικογένεια του καθηγητή Κ. Χειμάρρα, από την Κιάφα του Σουλίου η οικογένεια Γ. Παπαπάνου και από τα νησιά του Ιονίου η οικογένεια Ζαμπακόλα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΡΙΝ 85 ΧΡΟΝΙΑ.... ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ «ΕΚ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ»

«ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ (Ευρυτανίας). Μάιος. Εάν τις απουσιάζων από ετών επανέλθη σήμερα εις το Κεράσσοβον θα αντιληφθή ότι αντί προόδου εσημειώθη οπισθοδρόμησις και μάλιστα σημαντική. Η κωμόπολις μας άλλοτε παρουσίαζε κάποιαν κίνησιν και λόγω του ότι ήτο η έδρα των αρχών αλλά και λόγω του εμπορίου της, ως αποτελούσα την κλειδα όχι μόνον του τέως δήμου Αγραίων, αλλά και της περιφέρειας των Αγράφων και των Απεραντίων εν τινι μέτρω. Όλοι οι κάτοικοι των πέριξ χωρίων επρομηθεύοντο τα εμπορεύματά των από την αγοράν Κερασόβου, ενώ σήμερα η κίνησις αυτή εξέλιπεν. Και είναι μεν αληθές ότι εις τούτο συνετέλεσαν πολύ αι περιστάσεις και αι καταπληκτικά υψώσεις των τιμών του εμπορίου, ουχ ήττον όμως είναι αληθές ότι εις την οπισθοδρόμησιν αυτήν συνετέλεσαν και άλλα γεγονότα, εξ ων αναφέρομεν τα εξής.

Υπήρχεν ενταύθα προ ετών ελληνικόν σχολείον όπερ συνεγκέντρωνε περί τους 150 μαθητάς εκ των πέριξ χωρίων, και οι οποίοι έδιδον μίαν αξιόλογον κίνησιν εις την κωμόπολιν μας διότι καθημερινώς σχεδόν ήρχοντο οι οικείοι των μαθητών κ.λπ. Το σχολείον όμως τούτο αντί να ενισχυθή παντοιοτρόπως, κατηργήθη πρό τινων ετών και αδιαμαρτυρήτως σχεδόν εκ μέρους εκείνων οι οποίοι ηδύναντο άνευ σοβαράς ενεργείας να το συγκρατήσωσι και το ανασυστήσωσι και είχαν πάντα λόγον να το πράξωσι. Και δεν κατεδικάσθη μόνον το Κεράσσοβον εις μαρασμόν εκ της καταργήσεως του εν λόγω σχολείου, αλλά και ολόκληρος η περιφέρεια τριών σχεδόν τέως δήμων, εξαναγκασομένων των κατοίκων ν' αποστέλωσι τα τέκνα των (δεκαετή νήπια) εις το Ελλην. σχολείον Καρπενησίου, απέχοντος αναλόγως από 10-20 ώρας. Και δεν είναι μόνον οι κόποι και οι κίνδυνοι των τακτικών αυτών ταξιδίων αλλά και αι δαπάναι υπό τας σημερινάς περιστάσεις και τόσο άλλοι κίνδυνοι (ασθενειών κ.λπ.) οίτινες εξαναγκάζουσι πολλούς των κατοίκων να μη επιδιώκωσι την πέραν του δημοτικού σχολείου μόρφωσιν των τέκνων των. Αλλ' ερωτώμεν επιτρέπεται κατάργησις σχολείων εις την εποχήν την οποίαν ζώμεν, και μάλιστα εις την άμοιρον και των πάντων εστερημένην Ευρυτανίαν;

Επίσης υπήρχεν ενταύθα τηλεγραφείον και γραφείον επιταγών τα οποία ελειτούργουν κανονικώς μέχρι προ ολίγων ακόμη μηνών, η μετάθεσις όμως του τηλεγραφητού κ. Λέφα διά λόγους μικροπολιτικούς επέφερε τον μαρασμόν και εις το ίδρυμα τούτο.

Επίσης από του 1915 και εντεύθεν έπαυσε να λειτουργή κανονικώς και το ειρηνοδικείον μας λόγω των αλληπαλλήλων μεταθέσεων των ειρηνοδικών και της τοποθετήσεως συνηθέστατα γραμματέων ανεπαρκών προς διεξαγωγήν της υπηρεσίας.

Α.»

(Σ.Σ.: Το παραπάνω κείμενο - ανταπόκριση δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΗ» στις 16-5-1923 και αναδημοσιεύεται με την επιμέλεια του κ. **Γιάννη Μάκκα**)

ΦΑΓΙΟΥΜ

Μαρία Καρδαρά - Δημητριάδη¹

Η Διδώ,
Ο Αρτεμίδωρος,
Η Ερμιόνη η γραμματική...
Τα φώτα χαμηλώνουν.
Η έκθεση τέλειωσε.
Λίγες ώρες να αναπαυθεί η Διδώ, ως ν' αρχίσει.
η επιστροφή στην Αίγυπτο...
Ο Αρτεμίδωρος σκύβει το φευγάτο βλέμμα του
κοιτώντας με λαχτάρα το μικρό παιδί με το μπαλάκι...
Είπες «Ξεκινάμε απ' το τίποτα για να γυρίσουμε στο τίποτα»
κι ανάψαν πυρσοί οι ξεραμένες καλαμποκιές
στη Χελιδόνα...
Άνεμος καράγιαλης, φορτωμένος στεναγμούς, τίναξε
το έρημο σπίτι συθέμελα...
Γαλάζια φέγγη απ' όλα τα χθες μας βάψανε τους τοίχους,
ζωντάνεψαν σκιές απ' τις ζωές μας...
αύρες από ανθισμένες μηλιές
αύρες από λυπημένες φλογέρες,
αύρες από λησμονημένα έλατα
ανεμογυρίζουν και δροσίζονται στον Τρικεριώτη.
Είπες, «Λάθος ξεκινάμε απ' το φως για να γυρίσουμε στο
φως» κι η Ερμιόνη η γραμματική χαμήλωσε τ' όμορφο
βλέμμα της χαμογελώντας.

Γλωσσάρι

Καράγιαλης = ΒΔ άνεμος, όπως τον έλεγε η γιαγιά μου στην Ευρυτανία, ο αρχαίος σκείρων.
Διδώ, Αρτεμίδωρος, Ερμιόνη η γραμματική = νεκρικά προσωπεία της Αρχαίας Αιγύπτου
(Φαγιούμ)

Χελιδόνα = Το χωριό μου στην Ευρυτανία

Τρικεριώτης = Το ποτάμι μας.

1. Η κ. Μαρία Καρδαρά - Δημητριάδη κατάγεται από τη Χελιδόνα Ευρυτανίας. Για το ποίημά της αυτό τιμήθηκε με το Γ' Βραβείο από τον Ελληνο - Αυστραλιανό Πολιτιστικό Σύλλογο του Πανεπιστημίου Μελβούρνης, εκπροσωπώντας την Ελλάδα και τον ά' έπαινο ποίησης της Πανελληνίας Ένωσης Λογοτεχνών (2003). Σε επόμενο φύλλο των Ε.Χ. θα δημοσιευθεί και βραβευμένο διήγημά της.

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

+ Θανάσης Κυριαζής

Βαρέθηκα! Βαρέθηκα! της πολιτείας το σάλαγο,
της δόξας της αδιάντροπης τ' ανάξια στεφανώματα.
Εγώιμαι χωριατόπουλο, γερό κι αθώο κι αμάλαγο,
μ' ένα μικρό, απ' τα πιο μικρά και τιποτένια ονόματα.

Κι εγώιμαι ένα βλαχόπουλο της στάνης και της έρημου,
με μια φλογέρα στ' ανοιχτό, ριχτό μανικοκάπι μου,
πότε να κλαίω στις μοναξιές τ' ανήμερο κεντέρι μου,
πότε να τραγουδώ γλυκά στις στρούγγες την αγάπη μου.

(Ο **Θαν. Κυριαζής** (1887-1950) γεννήθηκε στο Αγρίνιο από μητέρα Καρπενησιώτισσα. Το ποίημά του αυτό ανήκει στη συλλογή «Προπαροξύτονα»)

Εύθυμες παλιές ιστορίες

Ο γέροντας κονόμησε ένα δίφραγκο και διαλογίζονταν με τη γριά του τι να το κάμουν.

- Να πάρουμε κρασί, πρότεινε η γριά, να πιούμε ναι σταλούλα, απ' μ' πόνισι.
- Ψάρια να πάρουμε, αντέτεινε ο γέροντας, σήμερα πού 'νι κι ο ψαράς ιδώ.
- Κρασί καλύτερα, ξανάπε η γριά.
- Όχι, ψάρια, επέμεινε ο γέροντας.
- Κρασί ο ένας...
- Ψάρια ο άλλος, δεν τ'ά βρισκαν.

Στο τέλος επεκράτησε του γέροντα η γνώμη.

Πήραν κάμποσα ψαράκια. Η γριά τα καθάρισε και κάθισαν να γιοματίσουν.

Ήταν γιομάτα αγάνες τα ευλογημένα κι άρχισαν, φτου!... και φτου!... να φτύνουν τα αγκάθια

- Πολλές αγάνες, είπε ο γέροντας, θα πιγκούμι.
- Καλά να πάθ' ς! «τ'καμώθηκι» η γριά.
- Ήθιλις ψάρια!... Δδν έπιρνις κρασάκι για να σι φλιω κι να μι φλιείς (θα μεθούσαν δηλ. και θα αγκαλιάζονταν και θα φιλιούνταν), ήθιλις ψάρια να σι φτω κι να μι φτεις!

π.μ.

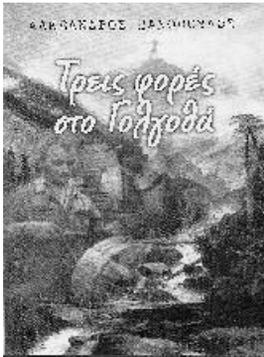
(Αναδημοσίευση από την εφημερίδα του Συλλόγου Νεοχωριτών Ναυπακτίας «ΝΕΧΩΡΙΤΗΣ», Αριθ. Φύλλου 108, Οκτ.- Νοέ.- Δεκ. 2005)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Όταν η πραγματικότητα ξεπερνά τη μυθοπλασία

Αλέξανδρος Πανόπουλος, *Τρεις φορές στο Γολγοθά*, (Απομνημονεύματα), Αθήνα 2005 (σελ. 294)

Γράφει ο **Αθανάσιος Δ. Σταμάτης**, Φιλολόγος

Το βιβλίο έφτασε στα χέρια μου μέσω του φίλου Νομάρχη Ευρυτανίας Κώστα Κοντογεώργου. Το προλογίζει μάλιστα. Ήταν μια ευχάριστη έκπληξη. Ξέροντας όμως την ευρύτητα σκέψης και τους ανοιχτούς ιδεολογικούς ορίζοντες του Κώστα Κοντογεώργου δεν ξαφνιάστηκα πολύ. Ρώτησα όμως γιατί το συγκεκριμένο βιβλίο του συγκεκριμένου συγγραφέα. Την απάντηση την έδωσε ο πολύ κατατοπιστικός πρόλογός του: είναι και οι δυο συγχωριανοί - τα χωριά τους Σελλά και Μηλιά συγκροτούσαν την ίδια Κοινότητα πριν από τον «Καποδίστρια». Ενώ ήξερα για το Νομάρχη δεν γνώριζα τίποτα για τον συγγραφέα. Απλά το όνομά του: Αλέξανδρος Πανόπουλος από τη Μηλιά Ευρυτανίας. Ένας βασανισμένος

άνθρωπος του τόπου μας σκέφτηκε,. Εξάλλου ο τίτλος του βιβλίου «Τρεις φορές στο Γολγοθά» παραπέμπει ευθέως σε βάσανα και ταλαιπωρίες. Και δεν είναι περιέργο. Οι άνθρωποι του τόπου μας από βάσανα και ταλαιπωρίες άλλο τίποτα. Ένας ακόμα ανώνυμος ήρωας της ζωής από τον τόπο μου, είπα, και άρχισα το διάβασμα.

Ομολογώ πως τέτοια βιβλία με συγκινούν γιατί οι άνθρωποι που τα γράφουν χρησιμοποιούν συνήθως αντί για μελάνι το αίμα της καρδιάς τους και το κοντύλι των πόθων τους. Και αν ακόμα μεροληπτούν κάποτε βρίσκεις μέσα και πίσω από τα λόγια τους συγκλονιστικές αλήθειες για κείνα που έζησαν. Γνωρίζεις πλευρές της ζωής αφάνταστες από αυτές που μοιάζουν παραμύθια. Βρίσκεις τον άνθρωπο σε όλο του το μεγαλείο μα και σε όλη του την τραγική υπόσταση μέσα στη ζωή.

Μετά τον κατατοπιστικό πρόλογο του Νομάρχη Κώστα Κοντογεώργου ακολουθούν εισαγωγικά σημειώματα του Ιορδάνη Λουίζου, Δημάρχου Νέας Μάκρης και Αναστάσιου Ταμή, καθηγητή στο Εθνικό Κέντρο Ελληνικών Μελετών στο Πανεπιστήμιο LA TROBE της Μελβούρνης στην Αυστραλία. Ο καλλίτερος όμως και ο πιο ηγναίος για μένα πρόλογος είναι ο τελευταίος,. όπου ο ανιψιός του Νίκος Πανόπουλος εκθέτει με το συγκινητικό τρόπο του νέου ανθρώπου τη δική του οπτική για το έργο του θείου του. Τα προλογικά τελειώνουν με τον ίδιο το συγγραφέα που εξηγεί το γιατί της γραφής του βιβλίου.

Το βιβλίο είναι χωρισμένο σε 12 κεφάλαια με πρώτο το ιστορικό του χωριού του και τα επόμενα να παρουσιάζει τον περιπετειώδη βίο του. Διαβάζοντας το β' κεφ. έζησα μαζί του τη φτώχεια και τη δυστυχία στο χωριό του και τα δύστυχα σχολικά του χρόνια. Γεννημένος το 1927 ο συγγραφέας εκθέτει γλαφυρά την κατάσταση στην περιοχή τα χρόνια πριν τον πόλεμο του 1940, τα όνειρα, τις προσδοκίες, την αρχή του αγώνα της βιοπάλης, τις προσπάθειες του δασκάλου του να τον βοηθήσει. Το γ' κεφ. καλύπτει την περίοδο της εφηβείας του μέσα στο καμίνι της κατοχής και της Εθνικής Αντίστασης όπου ο ίδιος, μετά από πολύ ατυχείς συγκυρίες, στρατεύθηκε με ψυχή και με σώμα. Όταν σε αυτό το κεφάλαιο - διάβασα το βιβλίο σε δυο βραδιές - περιέγραψε την άτυχη ιστορία του με την οικογένεια της αρραβωνιαστικιάς του στο Αγρίνιο - σκέφθηκα ότι γράφει από τη φαντασία του και όχι αλήθειες. Η γνώμη μου αυτή άλλαξε τελείως στα επόμενα κεφάλαια όπου με γλαφυρό τρόπο διεξέρχεται τα άλλα γεγονότα της πολυκύμαντης ζωής του.

Έτσι στο 4ο κεφ. περιγράφει τη λαίλαπα του εμφυλίου όπου βρέθηκε αντιμέτωπος με τα πάθη της αρχής του εμφυλίου. Στο 5ο κεφ. δίνεται η ζωή του ως μαχητή του Δημοκρατικού Στρατού στην

Ήπειρο και οι αφάνταστες και τραγικές συνθήκες του πολέμου αυτού. Ειδικότερα σοβαρός τραυματισμός του και η διάσωσή του μέσα σε μυθιστορηματικές συνθήκες. Τελικά κατέληξε τραυματίας στην Αλβανία. Εκεί τον βρήκε τον Αύγουστο του 1949 η κατάρρευση του Δημοκρατικού Στρατού στο Γράμμο και στο Βίτσι. Στην Αλβανία και στο ξεκίνημα της ζωής του εξόριστου πλέον έκανε και το γάμο του για να αρχίσει πλέον με ένα αγαπημένο του πρόσωπο τη νέα ζωή (6ο κεφ.).

Στο 7ο κεφ. περιγράφεται η ζωή του στην Πολωνία και τα σχέδια των κομματικών του οργάνων για το μέλλον, καθώς και η προσωπική του στάση που τον έφερε σε σύγκρουση μαζί τους. Διέξοδος υπήρξε η μετακίνησή του στην Ουγγαρία (κεφ. 8ο). Εργατικός, πανέξυπνος και δραστήριος όπως ήταν επιβίωσε στη χώρα αυτή με τον καλλίτερο τρόπο. Το 1965 ύστερα από 16 χρόνια εξορίας αποφάσισε να γυρίσει στην πατρίδα (κεφ. 9ο). Μια πατρίδα όμως που βίωνε την παραγμένη περίοδο λίγο πριν από την κατάλυση της δημοκρατίας στις 21 Απριλίου 1967. Για καλή του τύχη πήρε την απόφαση να μεταναστεύσει ευθύς αμέσως, μετά τις πρώτες τραυματικές εμπειρίες από την Ελλάδα στην Αυστραλία (κεφ. 10ο). Στα δυο τελευταία κεφάλαια περιγράφει την πετυχημένη οικονομική και οικογενειακή του αποκατάσταση στη μεγάλη και φιλόξενη για δραστήριους και εργατικούς ανθρώπους χώρα ως τη συνταξιοδότησή του και τα ταξίδια στην Ελλάδα μετά το 1976.

Έτσι κλείνει μέσα από τις 294 σελίδες του βιβλίου η ζωή του Αλέξανδρου Πανόπουλου, ενός από τους πολλούς Έλληνες που στην τραγική 1οετία 1940-1950 βρέθηκαν ανάμεσα στις μυλόπετρες. Πολλοί, παλικάρια αληθινά, χάθηκαν τότε. Λίγοι επιβίωσαν και ανάμεσα τους ο Αλέξανδρος Πανόπουλος, που με το κείμενό του δίνει ένα μάθημα ζωής στις νέες γενιές. Τελειώνοντας το βιβλίο έμεινε με μια γεύση πίκρας στο στόμα: τόσο Έλληνες «χάθηκαν» τότε άδικα είτε στα βουνά, είτε πολιτικοί πρόσφυγες, είτε ειρηνικοί μετανάστες. Η πατρίδα τους στερήθηκε. Ένας από αυτούς ο συγγραφέας του βιβλίου που με την κατάθεσή του φωτίζει και για μας εκείνα τα σκοτεινά χρόνια.

Κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο με τίτλο:

«ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΡΙΚΕΛΗΣ (1915-1996) Ο ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ»

και διατίθεται από το βιβλιοπωλείο της ΕΣΤΙΑΣ, Σόλωνος 60, Αθήνα 10672, τηλ. 2103612103.

Το βιβλίο παρουσιάζει τη ζωή, το έργο και τους αγώνες του Γιάννη Κρικέλη. Το κείμενο είναι σκιαγράφηση μιας προσωπικότητας και συγχρόνως απεικόνιση μιας εποχής.

Αξίζει να το διαβάσει όποιος πιστεύει ότι πάντα θα υπάρχουν άνθρωποι, έστω και λιγοστοί, που ζουν μόνον για να δημιουργούν και να προσφέρουν χωρίς ιδιοτέλεια, κι αγωνίζονται γι' αυτόν τον σκοπό ανεξάρτητα από τα φυσικά ή τεχνητά εμπόδια που ενσκήπτουν στο διάβα τους.

Η πρόταση του **Γιάννη Κρικέλη** για ένα άρτιο και ολοκληρωμένο Εθνικό Σύστημα Υγείας εξακολουθεί να είναι επίκαιρη σήμερα όπως είναι το ιατρικό του σύγγραμμα που κυκλοφορεί ακόμη τώρα μετά 47 χρόνια από την πρώτη του έκδοση.

(Φωτ. Γ. Ζαχαρόπουλος) Νεράιδα, Ιούνιος 1943. Από δεξιά: Θανάσης Ίμβρος (δικηγόρος), Γιάννης Κρικέλης (γιατρός), Μήτσος Μπαντής (αγρότης), Καραγκούνης (τυπογράφος), Γ. Ζαχαρόπουλος (φοιτητής), Φώτης Παπαδημητρίου (μόνιμος υπολοχαγός)

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦ. ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΗΣ

Απροσδόκητα έφυγε για πάντα από κοντά μας στις 31 Οκτωβρίου 2007 ο **Κώστας Κρουστάλλης**, Δάσκαλος, και επί σειρά ετών Αντιδήμαρχος Καρπενησίου. Η κηδεία του έγινε στο Καρπενήσι, στις 2-11-2007 στον Ιερό Ναό Αγίων Ευρυτάνων και ετάφη στο νέο Κοιμητήριο Καρπενησίου με έξοδα του Δήμου, λόγω της τεράστιας κοινωνικής και εθνικής προσφοράς του. Η συμμετοχή του κόσμου ήταν πάνδημη.

Ο αείμνηστος **Κώστας Κρουστάλλης** γεννήθηκε στην Παπαδιά λίγο πριν από τον Πόλεμο του '40. Παρά τις τεράστιες δυσκολίες της εποχής εκείνης κατόρθωσε να σπουδάσει στην Παιδαγωγική Ακαδημία και να συμπληρώσει τις σπουδές του στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και στη Μετεκπαίδευση των Δασκάλων με άριστα. Εργάστηκε με αφοσίωση στο Διδακταλικό του λειτούργημα και κατόρθωσε να φθάσει στην κορυφή της ιεραρχίας. Κύρια χαρακτηριστικά του στοιχεία ήταν η εργατικότητα και η ευσυνειδησία, η τιμιότητα, η απλότητα και η νηφαλιότητα, οι δημοκρατικές καταβολές του και η κοινωνικότητά του. Δημιούργησε μόνο φίλους.

Μετά τη συνταξιοδότησή του ασχολήθηκε με τα κοινά. Διατέλεσε νομαρχιακός σύμβουλος (ήταν υποψήφιος Νομάρχης Ευρυτανίας), Γραμματέας της Νομαρχιακής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ Ευρυτανίας και Αντιδήμαρχος Καρπενησίου για δυο τετραετίες. Το ΚΑΠΗ Καρπενησίου, το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» και το Κέντρο ΑΛΚΥΟΝΗ που ιδρύθηκε τελευταία στο Καρπενήσι σε συνεργασία με τον ΟΚΑΝΑ φέρουν ανεξίτηλη τη σφραγίδα του. Μεγάλη, επίσης, υπήρξε η προσφορά του και στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Καρπενησίου. Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Καρπενησίου κ. Λεωνίδας Παπαδόπουλος στον επικήδειο λόγο του τόνισε χαρακτηριστικά μεταξύ άλλων: «... υπηρέτησες σαν τον καλό στρατιώτη τις ιδέες σου και τις αρχές σου κερδίζοντας την εκτίμηση και τον σεβασμό ακόμη και των ιδεολογικών σου αντιπάλων και όλων των Ευρυτάνων. Άνθρωπος διαλλακτικός, ικανός να συμβιβάζει τα διεστώτα και να παράγει συνθέσεις, στέλεχος με σκέψη πολιτική και δράση ανθρώπινη... Κατέστησες τον εαυτό σου πυξίδα για όλους τους νεώτερους, μέτρο σύγκρισης και πρότυπο. Ήσουν ο Νέστορας των πολιτικών μας συζητήσεων όχι για την ηλικία σου, αλλά για την πείρα σου και το λιτό, σαφή, μεστό και τεκμηριωμένο λόγο σου...».

Οι μαθητές του, οι συνάδελφοί του και οι συνεργάτες του σίγουρα διδάχθηκαν αρκετά και του οφείλουν πολλά, θα τον θυμούνται δε σίγουρα για πάντα με ευγνωμοσύνη.

Για τον **Κώστα Κρουστάλλη** τοποθετήθηκαν με συγκινητικά λόγια ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. **Βασίλης Καραμάς**, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Καρπενησίου κ. **Λεωνίδας Παπαδόπουλος** (εκφώνησε και τον κύριο επικήδειο λόγο), ο πρώην Δήμαρχος Καρπενησίου κ. **Δημήτρης Καρατσίκης**, ο αρχηγός της μείζονος μειοψηφίας κ. **Κώστας Λάμπας** και της ελάσσονος κ. **Ντίνος Μπομποτσιάρης**, ενώ σχετική ανακοίνωση - ψήφισμα εξέδωσε και ο Σύλλογος Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ευρυτανίας, στην οποία μεταξύ άλλων αναφέρεται «...*Ως άνθρωπος διδάξε σε όλους μας ήθος, επαγγελματισμό και μαχητικότητα. Ως δάσκαλος υπήρξε για πολλούς από εμάς τους νεότερούς του σύμβουλος, καθοδηγητής, συνεργάτης...*»

ΠΕΘΑΝΕ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΔΗΜ. ΛΙΑΓΚΑΣ

Έφυγε για πάντα από κοντά μας στα μέσα Νοεμβρίου ο υπεραϊωνόβιος (103 χρόνων) γιατρός Δημήτριος Λιάγκας από τη Δυτική Φραγκίστα. Σύσσωμη η κοινωνία της γενέτειράς του - και όχι μόνο - παραβρέθηκε στην νεκρώσιμη ακολουθία και τον κατευόδωσε στο τελευταίο του ταξίδι. Ο Δήμαρχος Φραγκίστας κ. **Θωμάς Μπόνιας** του απηύθυνε τον τελευταίο χαιρετισμό αναφερόμενος στο τεράστιο επιστημονικό και κοινωνικό έργο του, χαρακτηρίζοντάς τον ως «θρύλο», «καλό Σαμαρείτη» κ.λπ. Είπε μεταξύ άλλων: «...*Ήσουν παράδειγμα λεβεντιάς, εργατικότητας, αξιοσύνης, παλικαριάς, αξιοπρέπειας, επιμέλειας, απλοχεριάς. Είχες όλες εκείνες τις αρετές που κάνουν τον Πραγματικό Άνθρωπο...*»

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΤΕΔΚ Ν. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στο Συνεδριακό Κέντρο Καρπενησίου στις 10 Νοεμβρίου 2007 συνέδριο της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του Ν. Ευρυτανίας με κεντρικό θέμα την νέα διοικητική μεταρρύθμιση, δηλ. τον «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ 2». Πρόεδρος του Συνεδρίου ορίστηκε ο Αντιπρόεδρος της ΤΕΔΚ και Δήμαρχος Δομνίστας κ. **Γιάννης Σταμάτης**, ο οποίος και διηύθυνε τις συζητήσεις με μεγάλη επιτυχία.

Στο α΄ μέρος του Συνεδρίου πραγματοποιήθηκε η ετήσια τακτική συνέλευση της Ολομέλεια, κατά τη διάρκεια της οποίας εγκρίθηκαν οι οικονομικοί απολογισμοί των τελευταίων ετών, ενώ στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε ευρύτατη συζήτηση για το θέμα της κατάργησης του ΤΕΙ Καρπενησίου. Για το θέμα εγκρίθηκε ομόφωνα σχετικό ψήφισμα του Νομαρχιακού Συμβουλίου της 9ης Νοεμβρίου 2007.

Κατά το β΄ μέρος συζητήθηκε το κεντρικό θέμα του Συνεδρίου για τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση. Εισηγήσεις έκαναν ο Πρόεδρος της ΤΕΔΚ και Δήμαρχος Καρπενησίου κ. **Βασίλης Καραμπάς** και ο Δημοτικός Σύμβουλος Καρπενησίου και μέλος του Δ. Σ. της ΤΕΔΚ κ. **Κώστας Λιάπης**. Η Πανευρυτανική Ένωση εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρό της κ. Κώστα Αντ. Παπαδόπουλο, ο οποίος και πρότεινε την ανάγκη μιας ενιαίας αλλά διευρυμένης Ευρυτανίας, καθώς και την ανάγκη της «εθελούσιας» συνένωσης των 11 Δήμων του Νομού μας σε 4 ή 5.

Το σχετικό ψήφισμα του παραπάνω Συνεδρίου έχει ως ακολούθως:

«Διαπιστώθηκε η αναγκαιότητα της νέας διοικητικής αναδιάρθρωσης της χώρας μας με τη δημιουργία λειτουργικών και αποτελεσματικών για τους πολίτες Ο.Τ.Α. και με τη δυνατότητα να επιτελούν ουσιαστικό ρόλο στην ανάπτυξη των περιοχών τους. Κρίνεται, όμως, καταρχήν απαραίτητο να καθορισθεί το πλαίσιο και το εύρος της μεταρρύθμισης από την Κυβέρνηση.

Στη συνέχεια μέσα από διάλογο και αν είναι δυνατόν με συνεννόηση και σε εύλογο χρονικό διάστημα θα προτείνουμε τα νέα σχήματα για την Ευρυτανία».

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥ Τ.Ε.Ι.

Καθολική και άμεση ήταν η αντίδραση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Νομαρχιακής και Δημοτικής), καθώς επίσης και όλων των συλλογικών φορέων στην απόφαση της ολομέλεια των καθηγητών του Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου για τη μεταφορά του Τμήματος Δασοπονίας στη Λαμία. Συγκεκριμένα το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ευρυτανίας με ομόφωνη απόφασή του (9-11-2007) καταδίκασε την εισήγηση αυτή των καθηγητών, ενώ και η ΤΕΔΚ Ν. Ευρυτανίας στο συνέδριό της, που πραγματοποιήθηκε στις 10-11-2007 στο Καρπενήσι υιοθέτησε την απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου. Το ίδιο έπραξε και η Πανευρυτανική Ένωση διά του Προέδρου του Δ.Σ. κ. **Κ. Παπαδοπούλου** κατά τη διάρκεια των εργασιών του παραπάνω συνεδρίου της Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Ευρυτανίας.

Τέλος, σχετικό κοινό υπόμνημα εστάλη στους αρμόδιους φορείς από τα μεγάλα πολιτιστικά σωματεία (Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών, Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων, Πανευρυτανική Ένωση, Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων, Σύνδεσμος «ΟΣΙΟΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ» και Μουσειακό και Λαογραφικό Κέντρο «Ο ΕΥΡΥΤΟΣ»).

«ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΝΕΑ»: Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Την πρωτιά σε πανελλήνιο επίπεδο κέρδισαν τα «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΝΕΑ» αφού βραβεύτηκαν πρόσφατα ως η καλύτερη τοπική εβδομαδιαία εφημερίδα της χώρας από τη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης. Και βραβεύτηκε γιατί «πληρούσε όλα τα κριτήρια που έθεσε το

Υπουργείο: Διαφάνεια στο ιδιοκτησιακό καθεστώς, ανελλιπή κυκλοφορία, αφήγηση στην τοπική κοινωνία, αντικειμενικότητα και εγκυρότητα στην ενημέρωση, τήρηση των κανόνων δεοντολογίας, προσφορά στον τόπο».

Η βράβευση των «ΕΡΥΤΑΝΙΚΩΝ ΝΕΩΝ» αποτελεί ασφαλώς μια αναγνώριση με πανελλήνια εμβέλεια, που ως Ευρυτάνες μας γεμίζει με υπερηφάνεια. Τα «ΕΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» συγχαίρουν ολόκληρη τη συντακτική ομάδα και τους υπεύθυνους της έκδοσης της παραπάνω εφημερίδας και εύχονται πάντα επιτυχίες...

ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ Ο ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ κ. ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ

Στην Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων του Κοινοβουλίου μας συμμετέχει ο βουλευτής του Νομού μας κ. **ΗΛΙΑΣ ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ**, ύστερα από σχετική απόφαση του Προέδρου της Βουλής κ. **ΔΗΜ. ΣΟΥΦΙΑ**. Η Επιτροπή αυτή είναι αρμόδια για τα Υπουργεία Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Του ευχόμαστε καλή επιτυχία!

«ΜΠΟΤΣΑΡΕΙΑ 2007»

Αγώνες ανωμάλου δρόμου 1.000 μ., 3.000 μ. και 4.000 μ. με την επωνυμία «Μποτσάρεια» διοργανώθηκαν στο Καρπενήσι, για ένατη χρονιά, την Κυριακή 25 Νοεμβρίου 2007. Την ευθύνη της διοργάνωσης είχε η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού και Ανάπτυξης Καρπενησίου (ΔΕΠΙΑΚ) και ήταν υπό την αιγίδα της Τοπικής Επιτροπής ΣΕΓΑΣ Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και αρωγοί ο Αθλητικός Πολιτιστικός Σύλλογος Καρπενησίου «Καρπενήσι 2002» και το Πρόγραμμα Ολυμπιακής Παιδείας «Καλλιπάτειρα». Συμμετείχαν αρκετοί μαθητές Δημοτικών Σχολείων (1.000 μ.), Γυμνασίων (3.000 μ.) και άνδρες - γυναίκες γεννηθέντες προ του 1992.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΤΗ ΔΟΜΝΙΣΤΑ

Μεγάλη διαφήμιση για την Ευρυτανία ήταν η εκπομπή της ΕΤ - 3 «Κυριακή στο χωριό», που φιλοξενήθηκε στη Δομνίστα την Κυριακή, 11 Νοεμβρίου 2007. Παρά το γεγονός ότι ήταν χειμερινή περίοδος, συγκεντρώθηκε αρκετός κόσμος στην πλατεία του χωριού, όπου έγιναν τα περισσότερα «γυρίσματα» το πρωινό της Κυριακής. Παρόντες ήταν αρκετοί κάτοικοι της περιοχής, ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. **Κ. Κοντογεώργος**, ο Δήμαρχος Δομνίστας κ. **Γιάννης Σταμάτης**, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Δομνίστας κ. **Δημήτριος Κοντός**, εκπρόσωποι πολιτιστικών Συλλόγων και άλλων φορέων κ.ά.

Τα εδέσματα, που παρασκευάστηκαν από τις νοικοκυρές του χωριού, ήταν πολλά και ποικίλα, ενώ καταπληκτική εντύπωση έκαναν τα «χορευτικά» του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου και του Συλλόγου Αμπλιανιτών «Ο ΣΤΕΓΚΟΣ» με τις υπέροχες τοπικές στολές. Η Πανερυτανική Ένωση εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. κ. **Κώστα Αντ. Παπαδόπουλο**, ο οποίος με λίγα λόγια αναφέρθηκε στο επιτελούμενο πολιτιστικό έργο.

ΤΙΜΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Ο κ. ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΟΥΛΑΣ

Ο Ομοσπονδία Ελλήνων Εκπαιδευτικών της Αμερικής τίμησε κατά τον περασμένο Ιούνιο τον Ευρυτάνα (από τη Δυτική Φραγκίστα) κ. **Λευτέρη Περούλα**, Πρόεδρο της Ελληνοαμερικανικής Ακαδημίας «Σωκράτης», για την προσφορά του στην εκπαίδευση των ομογενών μας και όχι μόνο.

Ο κ. **Λευτέρης Περούλας** πριν λίγα χρόνια είχε ανακηρυχθεί ως ο «Δάσκαλος της χρονιάς» από τον «Εθνικό Κήρυκα» της Νέας Υόρκης. Οι τιμητικές αυτές διακρίσεις δεν είναι τυχαίες, αφού ο εκλεκτός αυτός συμπατριώτης μας, που και εδώ άφησε έντονη την παρουσία του στα πολιτιστικά δρώμενα της Ευρυτανίας κατά τις αρχές της 10ετίας του 1980, αγωνίζεται σθεναρά για τη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας, της ιστορίας μας και γενικά της ελληνικής κληρονομιάς και του πολιτισμού μας γενικότερα.

Συγχαρητήρια και πολλά εύγε στον πανάξιο αυτόν πρεσβευτή μας στη μακρινή Αμερική.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Με κάθε επισημότητα πραγματοποιήθηκαν στο Καρπενήσι οι προγραμματισμένες από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευρυτανίας εκδηλώσεις για τον εορτασμό της επετείου της Εθνικής Αντίστασης, την Κυριακή, 25 Νοεμβρίου 2007. Οι εκδηλώσεις περιλάμβαναν σημαιοστολισμό των Δημόσιων Καταστημάτων, φωταγώγηση από την προηγούμενη βραδιά, Δοξολογία στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Τριάδας, επιμνημόσυνη δέηση στο χώρο του Ηρώου πεσόντων, κατάθεση στεφάνων, ενώ τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε η κ. **Μαρία Παναγιωτοπούλου - Μποτονάκη**, Προϊσταμένη των Γενικών Αρχείων του Κράτους στο Καρπενήσι.

ΤΙΜΗΘΗΚΕ Η ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΠΡΟΥΣΙΩΤΙΣΣΑ

Πραγματοποιήθηκε με επιτυχία κι εφέτος, στις 18-11-2007, η καθιερωμένη από πολλών ετών εκδήλωση τιμής στην Παναγία την Προυσιώτισσα από το Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών. Μετά την καθιερωμένη θεία λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Πευκακίων έγινε η περιφορά της Εικόνας της Παναγίας, ενώ ο πανηγυρικός της ημέρας εκφωνήθηκε από τον κ. **Παναγιώτη Βλάχο**, επίτιμο Γενικό Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης, ο οποίος και καταγοήτευσε κυριολεκτικά το ακροατήριο. Η Πανευρυτανική Ένωση εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο κ. **Κ. Α. Παπαδόπουλο**, την Έφορο Δημοσίων Σχέσεων κ. **Ιωάννα Ζωγραφοπούλου - Αποστόλου** και τον Ταμία κ. **Βασίλειο Σιορόκο**.

ΠΑΙΔΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΑΣ

Ο Θίασος της Παιδικής Σκηνής της κ. **Δήμητρας Φουντούκη** με πρωτοβουλία του Συλλόγου Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Ευρυτανίας έδωσε δυο παραστάσεις στο Συνεδριακό Κέντρο Καρπενήσιου, παρουσιάζοντας το **έργο «Η μικρή Αθνήα και τα ξενιτεμένα γλυπτά του Παρθενώνα»**. Θεατές ήταν οι μαθητές όλων των Δημοτικών Σχολείων και των Νηπιαγωγείων του Νομού μας.

Η υπόθεση του έργου βασίζεται στη φυγάδευση στη Βρετανία από το λόρδο Έλγιν των γλυπτών του Παρθενώνα, κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Τα γλυπτά προσωποποιούνται και εκφράζουν την επιθυμία τους για την επιστροφή στο φυσικό χώρο τους και προς τούτο ζητούν τη βοήθεια όλης της ανθρωπότητας.

Σημειώνεται ότι τη δαπάνη μεταφοράς όλων των μαθητών ανέλαβε η ΤΕΔΚ Ν. Ευρυτανίας, Αξίζουν συγχαρητήρια στους διοργανωτές των πρωτόγνωρων για το νομό μας αυτών των παραστάσεων, στην ΤΕΔΚ του Νομού μας, καθώς και στον Προϊστάμενο της Α>θμιας Εκπαίδευσης κ. **Ι. Παπαγεωργίου**, που έδωσε τη σχετική άδεια μετακίνησης μαθητών και διδακτικού προσωπικού από τις έδρες των σχολείων τους στο Καρπενήσι.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ Ν. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Το Δημοτικό Συμβούλιο Καρπενησίου με την αριθ. 300/2007 απόφασή του (κατά πλειοψηφία) εκτιμώντας τις προσπάθειες του Δ. Σ. του Συλλόγου Φίλων Σιδηροδρόμου Μ. Ευρυτανίας ενέκρινε την επιχορήγησή του με το ποσό των 150,00 Ευρώ, καθότι η πρότασή του «...για τη σύνδεσή των νομών Φθιώτιδος - Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας με κατάληξη το λιμάνι της Ηγουμενίσσας με αποτέλεσμα τη διακίνηση των πολιτών και των αγαθών από την Ευρώπη και την προοπτική ανάπτυξης της περιοχής μας...».

ΒΡΑΔΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε η βραδιά Ευρυτανίας που πραγματοποιήθηκε στην κοσμική ταβέρνα των Αδελφών **Γεωργαλή** στη Θεσσαλονίκη στις 23-11-2007.

Στη βραδιά έλαβε μέρος και ένα τμήμα των χορευτικών συγκροτημάτων του Συλλόγου μας με ζωντανή δημοτική μουσική με τα συγκροτήματα του **Τέλη Λιάκου** και του **Γιώργου Ακσαρλή**.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους και απηύθυναν σύντομο χαιρετισμό μετά από σχετική προσφώνηση της Προέδρου του Συλλόγου κ. **Αθανασίας Ζαρμακούπη** ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. **Σταύρος Καλαφάτης**, ο πρώην Υφυπουργός Αθλητισμού και Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης κ. Γεώργιος Ορφανός, ο βουλευτής Ευρυτανίας κ. **Ηλίας Καρανίκας**, ο νομάρχης Ευρυτανίας κ. **Κώστας Κοντογεώργος**, ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. **Βασίλειος Καραμπάς**, η Πρόεδρος της ΟΕΣ κ. **Βασιλική Χαλκιά** και πολλοί άλλοι, μέλη και φίλοι του Συλλόγου.

(Από Δελτίο Τύπου του Συλλόγου Ευρυτάνων Βόρειας Ελλάδας "ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ")

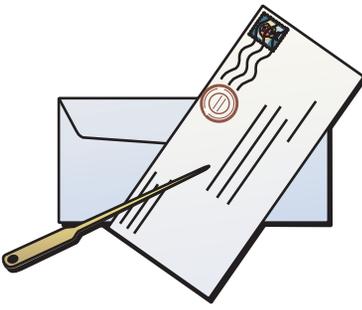
ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ

Αρκετοί Απεράντιοι συγκεντρώθηκαν στις 18 Νοεμβρίου στο παρεκκλήσιο του Αγίου Μιχαήλ του "εκ Γρανίτσας" στον Ιερό Ναό Ζωοδόχου Πηγής Βύρωνα, όπου εκκλησιάστηκαν και στη συνέχεια τέλεσαν αρτοκλασία μέσα σε μια κατανυκτική ατμόσφαιρα. Ακολούθησε καφές και ... κουβέντα. Παρόντες από την Πανευρυτανική Ένωση ο Πρόεδρος κ. **Κ. Παπαδόπουλος** και η Έφορος Δημοσίων Σχέσεων κ. **Ιωάννα Ζωγραφοπούλου - Αποστόλου**.

ΕΥΧΕΣ, ΕΥΧΕΣ, ΕΥΧΕΣ...

Με την ευκαιρία των Εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς λάβαμε μέχρι σήμερα (18-12-2007) ευχές που απευθύνονται προς όλα τα μέλη της Ένωσης από τους:

- Βουλευτή Ευρυτανίας κ. **Ηλία Καρανίκα**
- Νομάρχη Ευρυτανίας κ. **Κώστα Κοντογεώργο**
- Πρόεδρο της ΤΕΔΚ Ν. Ευρυτανίας κ. **Βασίλειο Καραμπά**
- Δήμαρχο Καρπενησίου κ. **Βασίλειο Καραμπά**
- Δήμαρχο Απεραντίων κ. **Δημήτρη Τάτσι**
- Δήμαρχο Δομνίστας κ. **Γιάννη Σταμάτη**
- **Χρήστο Σκαρμούτσο**, Αντιπρόεδρο Δ.Σ. Δομνίστας και μέλος Δ.Σ. ΤΕΔΚ
- Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων
- Σύλλογο "ΚΑΛΙΑΚΟΥΔΑ"
- Φιλοπρόοδο Σύλλογο Δομνίστας
- **Μιχάλη Σταφυλά**
- **Στάθη Δάγλαρη**, Δικηγόρο - Συγγραφέα (Πύργος Ηλείας)
- Δήμαρχο Αργινίου κ. **Παύλο Μοσχολιό**
- Νομάρχη Αιτωλοακαρνανίας κ. **Θύμιο Σώκο**

Από την αλληλογραφία μας

Από τον Αρχιμανδρίτη π. **Σεραφείμ Ζαφείρη**, Ιεροκήρυκα της Ιεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδας λάβαμε την παρακάτω επιστολή και τον ευχαριστούμε για τα καλά του λόγια.

«Λαμία 22-11-2007

Αγαπητοί μου,

Σας ευχαριστώ θερμότατα για την αποστολή του Τε4ύχους Σας. Καλαίσθητο και ωραιότατο!

Η γενέτειρά μας η Ευρυτανία συνέχει την καρδιά μας πάντοτε. Είναι γεμάτη από μνήμες μαρτύρων της Πίστewος και ηρώων της Πατρίδος. Σεμνυνόμεθα για την καταγωγή μας. Έτι μάλλον διότι στα σπλάχνα της ευρυτανικής γης είναι θησαυρισμένα αρχαία του προχριστιανικού πολιτισμού, αλλά και λείψανα Αγίων. Προσφάτως εις την Λαμία φιλοξενήσαμε και προσκυνήσαμε την αγία σιαγόνα του Ιερού Χρυσσοστόμου από τη Φουρνά Ευρυτανίας. Πλήθος κόσμου παρήλασε και ασπάρσθηκε το άγιο απότιγμα του ιερού σκηνώματος του χρυσορρήμονος πατρός μετά δακρύων!

Το ίδιο συνέβη και προ τριετίας με το λείψανον του αγίου Λουκά από τον Κλεισό, δηλ. τη ζωγραφική χείρα του τρίτου Ευαγγελιστού.

Αυτά έχει θησαυρούς αμυθήτους η Ευρυτανία μας. Μαζί με τη φανταστική φύση και την κληρονομικότητα της λεβεντιάς και της θρησκευτικότητας.

Και πάλι Σας ευχαριστώ πολύ για την πρόφρονα αποστολή του τεύχους Σας και εύχομαι στον καλό Θεό, κάθε υλικό και πνευματικό αγαθό!

Μετά της εν Κυρίω αγάπης

Αρχιμανδρίτης Σεραφείμ Τρύφ. Ζαφείρης
Ιεροκήρυξ Ι. Μ. Φθιώτιδος»

- Η κ. Ιωάννα Ζωγραφοπούλου - Αποστόλου στο τέλος της θεατρικής παράστασης του Πολιτιστικού Σύλλογου Καρπενησίου στο Π.Κ.Ρ. στις 24-11-2007 απηύθυνε τον παρακάτω καιριετισμό, τον οποίον και μας έστειλε για δημοσίευση:

«Καμάρωσα τον Πολιτιστικό Σύλλογο Καρπενησίου που απόψε μας άφησε όλους άφωνους.

Θερμά συγχαρητήρια και πάντα επιτυχίες. Όλοι οι ηθοποιοί απέδωσαν τους ρόλους τους σαν να είχαν χρόνια στη σκηνή. Με την επιτυχία αυτή αποδεικνύεται ότι το Ρουμελιώτικο πνεύμα «πάρνει στροφές» προς όλους τους τομείς.

Η Ευρυτανία ανέδειξε πολλά ταλέντα και γέννησε ανθρώπους με θέληση και αυτοπεποίθηση... Η λεβεντιά, η περηφάνεια, η τιμιότητα, η μάθηση και τόσα άλλα είναι μέσα στην ψυχή των Ευρυτάνων, προτού καλά - καλά γεννηθούν.

Αυτό το μεγαλείο νιώσαμε απόψε καμαρώνοντας εσάς!. Δεν μου επιτρέπει ο χρόνος για περισσότερα. Θα τελειώσω με μια ευχή: Ο Σύλλογός σας να έχει πάντα επιτυχίες! Κι εσείς να έχετε υγεία!

Τελειώνοντας δωρίζω στο Σύλλογό σας ένα βιβλίο του αείμνηστου αδελφού μου Νίκου Ζωγραφόπουλου (Δώρα Άνθη), ήρωα της Εθνικής Αντίστασης και ποιητή της Ευρυτανίας!

Ευχαριστώ!»

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Κατά το τρίμηνο Οκτωβρίου - Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 2007 πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω δραστηριότητες:

α.- Πολιτιστικό διήμερο στην Αθήνα

Με πρωτοβουλία της Πανευρωπαϊκής Ένωσης και σε συνεργασία με την Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων και την Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα, με απόλυτη επιτυχία, διήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις στις 23 και 24 Νοεμβρίου 2007, οι οποίες περιλάμβαναν παρουσίαση βιβλίων Ευρυτάνων συγγραφέων και Θεατρική παράσταση. Περισσότερα στις πρώτες σελίδες του τεύχους αυτού. Εστάλη εκτεταμένο Δελτίο Τύπου, ενώ διάφορες τοπικές εφημερίδες έκαναν ολοσέλιδα αφιερώματα.

β.- Δωρεά βιβλίων

Με απόφαση του Δ.Σ. χορηγήθηκαν δωρεάν σε όλα τα Σχολεία του Νομού μας τα παρακάτω βιβλία, που εκδόθηκαν πρόσφατα από την Πανευρωπαϊκή Ένωση:

- "ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ 1810-1820", του κ. **Ανάργυρου - Γιάννη Μαυρομύτη**
- "Βούλη και Παλαιοκατούνα Ευρυτανίας, Ιστορικά και Λαογραφικά Στοιχεία", του κ. **Παύλου Β. Νταλλί.**

Ήδη, ικανός αριθμός των παραπάνω βιβλίων, παραδόθηκαν από τον Ταμία της Ένωσης κ. Βασίλειο Σιορόκο στον Διευθυντή της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού μας κ. **Ιωάννη Παπαγεωργίου.**

γ.- Ανακαίνιση Γραφείων

Ύστερα από ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ. της Ένωσής μας ανακαινίστηκαν πλήρως τα ιδιόκτητα Γραφεία μας (Κλεισθένους 17, 4ος όροφος), τα οποία διατίθενται και σε ενδιαφερόμενους Συλλόγους για την πραγματοποίηση των συνεδριάσεών τους.

Με την ευκαιρία αυτή γνωρίζουμε ότι ήδη δημιουργήθηκε ξεχωριστό τμήμα Βιβλιοθήκης Ευρυτανικού Βιβλίου, με βάση τα εκδοθέντα από την Ένωση βιβλία και, κυρίως με βιβλία που μας παραχώρησε ο κ. **Μιχάλης Σταφυλάς.**

Το Δ.Σ. εκφράζει την παράκληση προς όλους τους Ευρυτάνες συγγραφείς όπως αποστείλουν αντίτυπα των έργων τους.

ΙΔΡΥΜΑ ΓΑΖΗ - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Π Ρ Ο Κ Η Ρ Υ Ξ Η

Το Δ.Σ. του Ιδρύματος «ΓΑΖΗ - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ», σύμφωνα:

α) με το άρθρο 5, παρ. 3, εδάφιο ζ' του Καταστατικού του Ιδρύματος, και

β) με το αριθ. 49/15-10-2055 πρακτικό του Δ.Σ.

Π Ρ Ο Κ Η Ρ Υ Ξ Ξ Ε Ι

για το ακαδημαϊκό έτος 2007-08, δύο βραβεία σε προπτυχιακό επίπεδο, σε φοιτητές, που οι Σχολές τους εντάσσονται στα παρακάτω επιστημονικά πεδία:

3ο Επιστημονικό Πεδίο, Επιστημών Υγείας, και

4ο » », Τεχνολογικών Επιστημών.

Κάθε βραβείο θα επιχορηγείται με χρηματικό έπαθλο στο ύψος του ½ της αντίστοιχης υποτροφίας σε προπτυχιακό επίπεδο.

Μοναδικό κριτήριο επιλογής της βράβευσης θα αποτελεί η υψηλή επίδοση με την προϋπόθεση της ευρυστατικής καταγωγής του φοιτητή ή της φοιτήτριας, όπως προσδιορίζεται στον Κανονισμό των υποτροφιών του Ιδρύματος.

Διευκρινίσεις

1.- Η χορήγηση των βραβείων θα δίνεται κυκλικά, ανά δύο επιστημονικά πεδία κάθε χρόνο, ως εξής:

1ο και 2ο Επιστημονικό Πεδίο

3ο και 4ο » »

5ο και 1ο » »

2ο και 3ο » »

4ο και 5ο » » κ.ο.κ.

2.- Η αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά θα υποβληθούν στον ίδιο χρόνο και τόπο με την κατάθεση δικαιολογητικών για τη χορήγηση υποτροφιών.

Καρπενήσι, 1 Νοεμβρίου 2007

ΓΙΑ ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΧΟΝΤΖΙΤΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.

ΙΔΡΥΜΑ ΓΑΖΗ - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΤΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2007-2008

Το ΙΔΡΥΜΑ ΓΑΖΗ - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ προκηρύσσει τη χορήγηση επτά (7) υποτροφιών για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές, καθώς και για διδακτορική διατριβή στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2007-2008. Οι υποτροφίες θα δοθούν σε Έλληνες φοιτητές, σπουδαστές και πτυχιούχους Α.Ε.Ι., που κατάγονται από την Ευρυτανία ή κατοικούν στην Ευρυτανία για μία τουλάχιστον πενταετία. Το πλήρες πρόγραμμα έχει ως εξής:

1.- Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών για φοιτητές Α.Ε.Ι. - Τ.Ε. Ι.

Τέσσερις (4) υποτροφίες για όλα τα γνωστικά πεδία και για φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει το προηγούμενο έτος σπουδών και έχουν με επιτυχία εξετασθεί σε όλα τα μαθήματα του έτους. Δεν περιλαμβάνονται πρωτοετείς φοιτητές και σπουδαστές που έχουν ολοκληρώσει τα προβλεπόμενα για τη σχολή τους έτη σπουδών.

2.- Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών πτυχιούχων Α.Ε.Ι.

Δύο υποτροφίες για όλα τα γνωστικά πεδία, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό.

3.- Πρόγραμμα διδακτορικής διατριβής

Μία υποτροφία για όλα τα γνωστικά πεδία στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό.

Οι αιτήσεις υποψηφιότητας συνοδευόμενες από όλα τα δικαιολογητικά σε τρία αντίτυπα, θα υποβάλλονται από 1-12-2007 μέχρι 31-1-2008 στη Γραμματεία του Ιδρύματος, οδός Σπ. Τσιτσάρα 3 Καρπενήσι, Τ.Κ. 36100, κατά τις εργάσιμες ημέρες και από ώρα 10.00'-13.00', καθώς και στα Γραφεία του Ιδρύματος στην Αθήνα, οδός Σόλωνος 19, Τ.Κ. 10671, κάθε Τρίτη και Πέμπτη και από ώρα 13.00'- 14.00'. Μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής καμιά αίτηση δεν θα γίνεται δεκτή. Υποψηφιότητες με ελλιπή δικαιολογητικά δεν θα εξετάζονται. Τα προσόντα των υποψηφίων, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία επιλογής και κάθε άλλη σχετική πληροφορία περιέχονται στον Κανονισμό Υποτροφιών του Ιδρύματος. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παραλάβουν αντίγραφο του Κανονισμού των Υποτροφιών, αιτήσεις υποψηφιότητας και κάθε πρόσθετη πληροφορία από τις παραπάνω διευθύνσεις, κατά τον αντίστοιχο χρόνο, καθώς και στα τηλέφωνα: 22370 24766 (και ΦΑΞ), 210 3614331, 2103617219 και ΦΑΞ 210 3604143. Κινητό: 6977744907.

Αθήνα, 1 Νοεμβρίου 2007
ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΔΡΥΜΑ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΧΟΝΤΖΙΤΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΕΣΦΑΛΜΕΝΟΥ

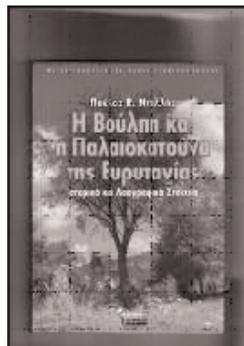
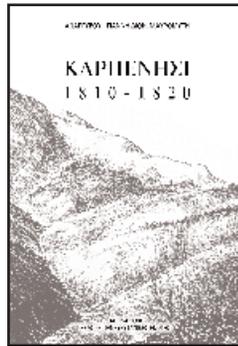
Στο προηγούμενο τεύχος (αριθ. 23) των «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ» στη σελίδα 28 και στο στίχο 14 η λέξη *μακάβριον* (χώμα) να γίνει *μακάριον* (χώμα).

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Φλώρος Γεώργιος	ΕΥΡΩ 30,00
Τάκης Νικόλαος	» 30,00
Ρουμελιώτη Μαρία	50,00
Γεωργίου - Πλέστη Ρωξάνη	15,00
Κοροβέση Ιωάννα	10,00
Σιάτρας Παναγιώτης	20,00
Λαλιόπουλος Ιωάννης	15,00
Καρακάσης Ιωάννης	15,00
Κοντός Δημήτριος	15,00
Μπουμπουρής Ηλίας	20,00
Κίτσου Γεωργία	35,00
Ραφτογιάννης Ευθύμιος	35,00
Λιναράς Κων/νος	15,00
Δροσίνης Αναστάσιος	30,00
Κοντοκόστας Στέλιος	25,00
Χαλκιαδάκη - Παπαδημητρίου Εύα	15,00
Τσιλίκας Δαμιανός	25,00
Μπομποτσιάρη Ελένη	30,00
Παπανίκος Γεώργιος	15,00
Μπακόλας Λουκάς	90,00
Σκόνδρας Κων/νος	15,00
Ζωγραφόπουλος Γεώργιος	15,00
Τσιάμη - Ζωγραφοπούλου Αρχοντούλα	30,00
Αγγελή Ισμήνη	15,00
Αντωνοπούλου Φιλίτσα	15,00
Γαλανού Αγαπούλα	15,00
Χατζοπούλου Σία	15,00
Τσιάμη Ασπασία	15,00
Μπίκα Νικάνδρα	15,00
Γκίκα Έλλη	15,00
Βρισίλας Σπύρος (Καναδάς)	20,00
Τσατσαρώνης Δημήτριος (Καναδάς)	20,00
Κουτσολουκάς Ευάγγελος	20,00
Μπακατσιάς Κων/νος	20,00
Σταμάτης Ιωάννης	20,00
Παπαστάθης Νικόλαος	20,00
Παϊσίδης Γεώργιος	40,00
Ζαχαρόπουλος Γεώργιος	30,00
Διαμαντής Στέλιος	15,00
Ντάλλης Ηλίας	50,00
Κύλλης Ανδρέας	300,00
Καραγεώργου - Σώκου Ιωάννα	50,00

(Συνέχεια στο επόμενο τεύχος)

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΒΙΒΛΙΑ
ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Διατίθενται στο Βιβλιοπωλείο «ΕΣΤΙΑ» (οδός Σόλωνος - Αθήνα), σε βιβλιοπωλεία του Καρπενησίου και στα γραφεία της Ένωσης (αποστέλλονται και ταχυδρομικά).

«ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Κωδικός 6464

Τριμηνιαίο Περιοδικό
για την προβολή της Ευρυτανίας
Ιδιοκτήτης «Πανευρυτανική Ένωση»
Κλεισθένους 17, 105 52 Αθήνα
Τηλ./Fax: 210 32.40.001 - 210 69.20.004
Α.Φ.Μ.: 90110283 - Α' Αθηνών

Εκδότης - Διευθυντής
Κων. Α. Παπαδόπουλος
Δαβάκη 13, 115 26, Αθήνα
Τηλ./Fax: 210 6920004

Διευθυντής Σύνταξης
Μιχάλης Σταφυλάς
Χατζοπούλου 49, 176 41 Καλλιθέα
Τηλ.: 210 9588333

Σελιδοποίηση - Εκτύπωση
Στιγμή ΕΠΕ - Τηλ.: 210 72.11.200

Το Δ.Σ. της «Πανευρυτανικής Ένωσης»
Πρόεδρος: Κων. Α. Παπαδόπουλος
Αντ/δρος: Δημ. Ι. Φαλλής
Γραμματέας: Χρ. Λ. Γιαννακόπουλος
Ειδ. Γραμ.: Ηλίας Λιάσκος
Ταμίας: Βασ. Σιορόκος
Βοηθός Ταμία: Κων. Φούκας
Έφορος: Ιωάννα Ζωγραφοπούλου
Μέλη: Αγαθοκλής Μπακογιάννης
Σεραφείμ Σκάνδαλος

Αντιπρόσωποι μας:
Καρπενήσι: Ανάργυρος-Γιάννης Μαυρομίτης,
Λαμία: Αρχοντούλα Ζωγραφοπούλου-Τσιάμη
Τα Ευρυτανικά Σωματεία, στην Αμερική.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Ετήσια: 15 ευρώ
Εξωτερικού: Δολ. ΗΠΑ 30
Ν.Π.Δ.Δ. - Δήμων
Τραπεζών, Οργανισμών 30 ευρώ

Εμβάσματα - συνδρομές να στέλνονται
στον Ταμία κ. Βασίλη Σιορόκο
Κλεισθένους 17, 105 52 Αθήνα

όδοκιτω Δ.

ση τ κ ω η

χ τ ω β χ

λί ι ω

&

τ χ

σω2008

ISSN 1109-9771